

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla myönnettävät valtionosuudet budjetoidaan myöntöpäätöksen perusteella poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä. Valtuusmenettelyn piiriin kuuluvat valtionosuudet ja -avustukset budjetoidaan kuitenkin maksuperusteisesti.

Selvitysosa:

Hallinnonalan toimintaympäristö

Globalisaatio, ilmastonmuutos, teknologian ja talouden kehitys, työn murros, väestörakenteen muutokset sekä eriarvoistumiskehitys muuttavat nopeasti yhteiskuntaa ja vaikuttavat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tavoitteisiin ja toimintaan. Talouden rakennemuutos, ikäsidonnaisten menojen kasvaminen, väestörakenteen ja palvelujen edellytysten alueellinen eriytyminen ja julkisen sektorin sopeuttamistarpeet asettavat hallinnonalan toiminnalle reunaehdot. Myönteistä on, että talouden kasvun myötä työttömyys on alentunut ja avoimien työpaikkojen määrä on lisääntynyt. Työvoiman rekrytointiongelmien ja osaavan työvoiman saatavuuden haasteet ovat kuitenkin lisääntyneet. Talouskasvun ennustetaan jatkossa hidastuvan.

Kotimaiset ja kansainväliset vertailut osoittavat, että Suomen suhteellinen asema osaamisyhteiskuntana on heikentynyt. Koulutustason nousu on pysähtynyt, nuorten osaamistaso on laskussa ja Suomen tiede on jäämässä jälkeen kilpailijamaistaan. Lasten ja nuorten hyvinvointi ei ole kaikilta osin kehittynyt suotuisasti. Väestön vähäinen fyysinen aktiivisuus ja liikkumattomuudesta aiheutuvat yhteiskunnalliset kustannukset heikentävät yksilöiden ja yhteiskunnan toimintakykyä. Epävarmuutta lisää myös arvojen ja asenteiden jyrkkeneminen. Vihapuhe ja erilaiset vaihtoehtoiset totuudet haastavat demokratiaa ja luottamusta. Kuntien mahdollisuudet toteuttaa kulttuuritoimintalain mukaisia tavoitteita ja tehtäviä eivät ole tasaveroiset.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tärkeä tehtävä on vahvistaa yhteiskunnan sivistysperustaa ja rakentaa edellytykset osaamisen, luovuuden ja osallisuuden vahvistamiselle yhteiskunnassa. Tieto, osaaminen ja luovuus ovat Suomen tärkeimpiä kilpailutekijöitä. Niillä luodaan edellytykset hyvinvoinnille, talouden uudistumiskyvylle sekä työllisyyden edistämiseksi. Hallinnonalan toimin lujitetaan tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja luottamusta yhteiskunnassa.

Suomella on kaikki edellytykset säilyttää ja vahvistaa sivistysperustansa. Osaamista, luovuutta, yhteiskunnallista yhteenkuuluvuutta, tasa-arvoa ja luottamusta ylläpitävien instituutioiden ja politiikkojen merkitys toiminnassa korostuu. Koulutusta koskevilla toimilla turvataan osaavan työvoiman saatavuus, talouden uudistumiskyky ja kestävä kasvun mahdollisuudet pitkällä aikavälillä. Jatkuvan oppimisen tarve koskee kaikkia. Koulutustason nostaminen ja koulutusjärjestelmän laadun ja vaikuttavuuden parantaminen edellyttävät uudenlaisia, avoimia ja kokeilevia toimintatapoja sekä aktiivista kotimaisen ja kansainvälisen toimintaympäristön kehityksen seuranta ja siihen vaikuttamista. TKI-toimintaympäristöä tulee vahvistaa. Yhteiskunnassa yhä suurempi osa talouskasvusta syntyy aineettomista sisällöistä ja niiden tuottamasta lisäarvosta. Väestön osaamistason nostaminen ja yhteiskunnallisen yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden sekä tasa-arvon vahvistaminen edellyttävät hallinnonalan toimijoiden yhteistyötä ja hallinnonalarajat ylittävää politiikka. Kestäväan kehitykseen ja globaaliin vastuuseen sitoutuminen on välttämätöntä. Yhdenvertaisuuden tulee olla kaiken toiminnan lähtökohta.

Kulttuurin toimialan kehittäminen edellyttää toimenpiteitä luovan työn ja tuotannon, osallisuuden ja kulttuuriin osallistumisen sekä kulttuurin perustan ja jatkuvuuden strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Luovat alat ovat myös digitaalisuutta hyödyntäviä kasvualoja, joiden liiketoiminnan ja palvelujen kehittämiseksi digitaalinen kehitys tarjoaa uusia mahdollisuuksia. Liikunnan, taiteen ja kulttuurin harrastamista tulee lisätä ja vahvistaa aktiivista kansalaisuutta.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

- Varhaiskasvatus, koulutus, tiede, taide ja kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö uudistavat yhteiskuntaa ja vahvistavat sen sivistysperustaa
- Yhteiskunnallinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus, luottamus, avoimuus ja vakaus lisääntyvät
- Koko väestön koulutus- ja osaamistaso nousee edistään talouden uudistumista, työllisyyttä ja hyvinvointia
- Tieteen taso ja vaikuttavuus paranevat ja tutkimus-, innovaatio- ja kehittämistoiminnan edellytykset vahvistuvat
- Taidetta ja kulttuuria tehdään, tuotetaan ja hyödynnetään monipuolisesti ja huolehditaan monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä
- Aktiivinen kansalaisuus ja elämäntapa vahvistuvat.

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista vahvistetaan vakiinnuttamalla hallinto- ja toimintatavat, joilla edistetään sukupuolten tasa-arvoa asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Sukupuolivaikutusten arviointi sisällytetään osaksi säädösvalmisteluprosesseja, hallinnonalan tulosohtoa sekä toiminnan ja talouden suunnittelua. Lisäksi sukupuolten tasa-arvonäkökulma huomioidaan henkilöstökoulutuksissa ja viestinnässä sekä ohjelmien ja hankkeiden suunnittelussa. Valtionavustusten haku- ja myöntöprosesseissa huomioidaan sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja hallinnonalan toimintojen sukupuolivaikutuksia seurataan tilastoinnin ja tutkimusten avulla.

Kestävä kehitys

Opetus- ja kulttuuriministeriö edistää kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista yhdenvertaisen, tasa-arvoisen, osaavan ja ekologisesti kestävä Suomen kehittämisessä. Kestävä kehityksen tavoitteet huomioidaan varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa sekä taiteessa ja kulttuurissa, nuorisotyössä ja liikunnassa ja urheilussa kiinnittämällä huomiota yhteisvastuun, kulttuurien moninaisuuden ja kansainvälisyyden, terveiden elämäntapojen sekä ympäristön ja elämän kunnioittamiseen.

Kirkollisasiat

Tavoitteena on turvata toimintaedellytykset evankelisluterilaiselle ja ortodoksiselle kirkolle sekä muille uskonnollisille yhdyskunnille, edistää mahdollisuuksia uskonnon tunnustamiseen ja harjoittamiseen sekä muilla tavoin edistää uskonnonvapauden toteutumista. Hautaustoimen yleisessä järjestämisessä lähtökohtana on uskonnonvapauden ja yhdenvertaisuuden sekä arvokkuuden ja kunnioittavuuden toteutuminen.

Valtionosuusmäärärahat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla (1 000 euroa)

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

Mom.	Toimintamuoto	2018 TP	2019 TA	2020 TAE	2019/2020 muutos
29.10.30	Yleissivistävä koulutus	679 867	708 705	739 393	30 688
29.10.31	Vapaa sivistystyö	162 262	155 230	157 953	2 723
29.20.30	Ammatillinen koulutus	799 116	806 191	965 152	158 961
29.20.33	Nuorten aikuisten osaamisohjelma	5 000	0	0	0
29.80.30	Kirjastot	3 700	4 560	3 770	-790
29.80.31 ja 52	Teatterit, orkesterit ja museot	104 084	105 177	126 086	20 909
29.90.50 ja 52	Liikunnan koulutuskeskukset	18 409	17 881	17 803	-78
29.90.50	Kuntien liikuntatoimi	19 509	19 545	19 560	15
29.91.50	Kuntien nuorisotyö	8 017	7 975	7 904	-71
Yhteensä		1 799 964	1 825 264	2 037 621	212 357

Arvio valtionosuuksien ja -avustusten jakautumisesta

Kunnat ja kuntayhtymät	932 381	945 487	1 045 300	99 813
— Kunnat	-95 103	-96 440	-87 805	8 634
— Kuntayhtymät	1 027 484	1 041 926	1 133 105	91 178
Yksityiset	867 583	879 777	992 321	112 544

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukainen kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin vuonna 2020 on 58,04 % lisättynä 15,09 eurolla kunnan asukasta kohti ammattikorkeakoulujen rahoituksesta poistamisen johdosta. Kuntien rahoitusosuus ammatillisen koulutuksen rahoituksessa on euromäärä, joka saadaan, kun em. lain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu valtion määräraha kerrotaan luvulla 1,3461. Kuntien rahoitusosuus on kuitenkin enintään vuoden 2017 tasossa.

Rahapelitoiminnan tuotto

Veikkaus Oy:n varsinainen tuottoarvio urheilun ja liikuntakasvatuksen, tieteen, taiteen ja nuorisotyön edistämisen osalta vuodelle 2020 on 537,2 milj. euroa. Varsinaisen tuottoarvion lisäksi jakamattomia voittovaroja tuloutetaan yhteensä 30,8 milj. euroa, jolloin rahapelitoiminnan voittovaroja on käytettävissä yhteensä 568,0 milj. euroa eli noin 4,2 milj. euroa enemmän vuoden 2019 talousarvioon verrattuna. Tuottoarvio on kohdennettu edunsaajille arpajaislain (1047/2001) 17 a §:n mukaisesti.

Rahapelitoiminnan voittovarot¹ ja samoihin tarkoituksiin myönnettyt muut määrärahat, milj. euroa

	2013 TP	2014 TP	2015 TP	2016 TP	2017 TP	2018 TP	2019 TA	2020 TAE
Tiede	398,8	308,6	258,3	424,9	432,7	453,1	501,6	505,2
— voittovarot	102,2	102,4	102,2	103,2	104,4	106,2	107,6	105,5
— budj.varat ²	296,6	205,4	156,1	321,7	328,3	346,9	394,0	399,7
Taide	451,8	458,3	470,3	458,6	460,8	460,3	447,7	498,9
— voittovarot	224,6	237,0	236,9	233,3	233,4	238,8	246,3	257,6
— budj.varat	227,2	221,3	233,4	225,4	227,4	221,4	201,5	241,3
Liikunta	151,7	187,4	188,5	154,9	178,6	171,8	159,9	171,1
— voittovarot	151,6	147,3	148,0	147,1	166,2	163,3	154,7	150,7
— budj.varat	0,1	40,1	40,5	7,8	12,3	8,5	5,3	20,4

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	TP	TP	TP	TP	TP	TP	TA	TAE
Nuoriso	73,9	74,3	74,4	73,1	76,8	75,0	78,1	78,5
— voittovarot	52,4	52,8	53,0	52,7	52,6	53,3	55,3	54,3
— budj.varat	21,5	21,5	21,4	20,4	24,2	21,7	22,8	24,3
Voittovarot yhteensä	530,8	539,5	540,1	536,3	556,7	561,6	563,8	568,0

¹⁾ Rahapelitoiminnan voittovarot ovat vuoteen 2017 saakka veikkausvoittovaroja.

²⁾ Määrärahoihin ei sisälly yliopistojen valtionrahoituksen mom. 29.40.50 määrärahat.

Pääluokan valtuudet momenteittain (milj. euroa)

		2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
29.10.01	<i>Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)		
	— vuokrasopimusvaltuus		1,6
29.40	Korkeakouluopetus ja tutkimus		
	— Suomen Akatemian tutkimushankevaltuus	368,4	385,1
29.40.54	<i>Strateginen tutkimusrahoitus</i> (arviomääräraha)		
	— tutkimushankevaltuus	55,6	55,6
29.80.75	<i>Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito</i> (siirtomääräraha 3 v)		
	— perusparannus- ja pienhankevaltuus	1,0	4,0

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2018—2020

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	259 389	242 784	251 568	8 784	4
01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 777	17 770	19 108	1 338	8
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	68 724	60 633	63 769	3 136	5
03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 489	6 314	5 596	-718	-11
21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	3 358	2 661	2 661	—	0

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	30 917	31 000	32 000	1 000	3
50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)	1 536	1 537	1 537	—	0
51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)	3 310	3 613	3 351	-262	-7
52. Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (arviomääräraha)	114 000	114 000	115 710	1 710	2
53. Eräät maahanmuuttajista aiheutuvat avustukset (siirtomääräraha 2 v)	10 290	3 010	5 510	2 500	83
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	1 989	2 246	2 326	80	4
10. Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus	932 991	929 910	953 959	24 049	3
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	41 461	43 085	39 663	-3 422	-8
20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	41 557	14 487	9 687	-4 800	-33
30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	679 867	708 705	739 393	30 688	4
31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	162 262	155 230	157 953	2 723	2
51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	7 843	8 403	7 263	-1 140	-14
20. Ammatillinen koulutus	838 825	840 842	1 021 253	180 411	21
01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 972	8 072	7 945	-127	-2
21. Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	26 737	26 579	48 156	21 577	81

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
30. Valtionosuus ja -avustus ammattilliseen koulutukseen (arviomääräraha)	799 116	806 191	965 152	158 961	20
(33.) Nuorten aikuisten osaamisohjelma (kiinteä määräraha)	5 000	—	—	—	0
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus	3 286 110	3 136 162	3 393 501	257 339	8
01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	11 689	11 542	11 502	-40	0
02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 823	19 457	19 527	70	0
03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 118	1 108	1 082	-26	-2
04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 656	1 665	1 626	-39	-2
20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	169 375	32 523	87 869	55 346	170
(22.) Tutkimusinfrastruktuurihank keiden rahoitus (siirtomääräraha 3 v)	8 500	8 500	—	-8 500	-100
50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	1 767 428	1 767 113	1 901 414	134 301	8
51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)	245 175	276 140	291 296	15 156	5
53. Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	106 188	107 567	105 486	-2 081	-2
54. Strateginen tutkimusrahoitus (arviomääräraha)	42 801	55 631	54 631	-1 000	-2
55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	826 250	834 944	898 989	64 045	8
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	18 106	19 972	20 079	107	1
(86.) Valtion rahoitus ammattikorkeakoulujen pääomaan (siirtomääräraha 2 v)	24 000	—	—	—	0

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
(89.) Valtion rahoitus yliopistojen pääomasijoituksiin (kiinteä määräraha)	46 000	—	—	—	0
70. Opintotuki	540 894	587 097	624 689	37 592	6
01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	619	635	639	4	1
52. Opintolainojen valtioneuvoston takaus (arviomääräraha)	50 253	59 200	84 200	25 000	42
55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)	414 097	442 136	453 850	11 714	3
57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)	30 267	31 626	32 000	374	1
59. Koulumatkatuki (arviomääräraha)	45 659	53 500	54 000	500	1
80. Taide ja kulttuuri	460 274	447 726	498 931	51 205	11
01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 995	4 115	4 117	2	0
03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 290	2 109	2 308	199	9
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	19 952	19 999	21 021	1 022	5
05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 889	5 199	5 211	12	0
06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 011	6 750	6 747	-3	0
16. Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (arviomääräraha)	17 959	19 225	20 508	1 283	7
20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)	15 686	15 804	16 160	356	2
30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)	3 700	4 560	3 770	-790	-17
31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	48 815	47 077	68 941	21 864	46

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
33. Valtionavustukset kuntien ja alueiden kulttuuritoiminnan kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	—	—	5 500	5 500	0
(35.) Valtionavustus Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden merkkihankkeen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	8 000	—	—	—	0
40. Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon (arviomääräraha)	240	252	252	—	0
41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	26 648	26 648	26 648	—	0
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	9 380	1 370	8 390	7 020	512
51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)	14 333	14 853	16 708	1 855	12
52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	238 839	246 260	257 570	11 310	5
53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)	26 160	26 867	25 842	-1 025	-4
55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 950	1 950	1 950	—	0
72. Kansallisgallerian kokoelman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	739	739	739	—	0
75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)	3 688	3 899	6 499	2 600	67
95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)	0	50	50	—	0
(96.) Lahjoitus Suomalaisvirolaisen kulttuurisäätiön pääomaan (siirtomääräraha 2 v)	7 000	—	—	—	0
90. Liikuntatoimi	171 795	159 941	171 591	11 650	7
(30.) Avustus Liikkuva opiskelu -ohjelmaan (siirtomääräraha 3 v)	7 000	3 800	—	-3 800	-100

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
50. Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	163 301	154 667	150 694	-3 973	-3
52. Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille ja rahoitus liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin (kiinteä määräraha)	1 494	1 474	3 897	2 423	164
54. Avustus Helsingin Olympiastadionin perusparannukseen (siirtomääräraha 3 v)	—	—	10 000	10 000	0
56. Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	—	—	7 000	7 000	0
91. Nuorisotyö	75 018	78 093	78 503	410	1
50. Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	53 295	55 320	54 250	-1 070	-2
51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)	19 923	21 023	22 603	1 580	8
52. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	1 800	1 750	1 650	-100	-6
Yhteensä	6 565 297	6 422 555	6 993 995	571 440	9

Henkilöstön kokonaismäärä 2 589 2 474 2 562

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 108 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan menoihin.

Selvitysosa: Opetus- ja kulttuuriministeriö johtaa koulutus-, tiede-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan palvelujen kehittämistä. Ministeriö vahvistaa toiminnallaan sivistystä sekä yhteiskunnan osaamisen ja luovuuden perustaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toiminnallista tuloksellisuutta koskevat tavoitteet:

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

1. Ministeriön strateginen toiminta on toimintaympäristön muutoksia ennakoivaa ja ministeriön toimialaa ohjaavaa. Tiedolla johtaminen tukee ministeriön päätöksentekoa ja strategista toimintaa.
2. Lainsäädäntöprosessi on selkeästi ja suunnitelmallisesti johdettu. Lainsäädännön valmistelu on laadukasta ja asiantuntevaa.
3. Toiminnan ja talouden suunnittelussa varaudutaan talouden ja muun yhteiskunnallisen kehityksen vaikutuksiin. Toimialan ohjaus edistää yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja toiminnallisen tulokellisuuden tavoitteiden toteutumista.
4. Ministeriön johtamista ja toiminnan laatua kehitetään asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Edistetään pitkäjänteistä ja ennakoivaa henkilöstösuunnittelua sekä henkilöstön työhyvinvointia.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	18 807	17 970	19 308
Bruttotulot	436	200	200
Nettomenot	18 372	17 770	19 108
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	9 253		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	8 659		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Toimialan tuottavuuden kehittäminen ja konserniohjauksen vahvistaminen (siirto momentilta 29.10.01)	1 200
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-24
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-73
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	275
Palkkausten tarkistukset	-48
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	63
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-55
Yhteensä	1 338

2020 talousarvio	19 108 000
2019 talousarvio	17 770 000
2018 tilinpäätös	17 777 000

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 63 769 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) oppimateriaalin kehittämiseen ja tuottamiseen
- 2) enintään 620 000 euroa ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalimyynnin liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen
- 3) enintään 80 000 euroa avustuksina jaettavaksi vähälevikkisen ruotsinkielisen oppimateriaalin tuottamiseen
- 4) 500 000 euroa avustuksena saamelaiskäräjille saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen
- 5) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 6) 15 006 000 euroa opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 7) 524 000 euroa kielitutkintojen kehittämiseen ja toimeenpanoon, auktorisoitujen kääntäjien koulutukseen ja tutkintojen kehittämiseen sekä oikeustulkintakirjaston kehittämiseen ja toiminnan ylläpitokustannuksiin
- 8) 1 600 000 euroa suomalaisen koulutuksen tunnettuuden ja yhteistyön edistämiseen, erityisesti Suomen kielen ja kulttuurin opetuksen järjestämiseen ja tunnettuuden lisäämiseen mukaan lukien ulkomailta palvelevien yliopisto-opettajien sekä muiden asiantuntijoiden, yhteensä enintään 47 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen
- 9) 2 870 000 euroa opiskelija-, harjoittelija-, opettaja-, nuoriso- ja asiantuntijavaihtoon sekä virkamiesvaihtoon myönnettäviin stipendeihin, apurahoihin ja avustuksiin
- 10) enintään 14 676 700 euroa tekijänoikeuslakiin (404/1961) perustuvien kopiointi- ja muiden käyttöoikeuskorvausten sekä kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen
- 11) enintään 1 942 000 euroa EU:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden ja ohjelmien kansalliseen rahoitukseen, monenkeskiseen ja kahdenväliseen yhteistyöhön, korkeakoulutuksen tunnetuksi tekemiseen ja kansainvälistämistä edistäviin apurahoihin sekä Saamelaisen korkeakoulun pohjoismaisen tutkimustoiminnan kansallisen rahoitusosuuden maksamiseen.

Momentille saa nettobudjetoida Euroopan unionin rahoittaman Erasmus + -ohjelman ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittaman Nordplus-ohjelman apurahoja koskevat tulot ja menot. Kansainväliseen toimintaan myönnettävät avustukset ja apurahat budjetoidaan maksupäätösperusteisesti poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä.

Selvitysosa: Opetushallitus toimii koulutuksen, varhaiskasvatuksen ja elinikäisen oppimisen kehittämis-, palvelu- ja hallintotehtävien sekä yhteiskunnan kansainvälistymisen edistämisen asiantuntijaviraston. Opetushallitus edistää osaamista, sivistyksen ja avarakatseisuuden vahvistumista yhteiskunnassa, koulutuksellisen tasa-arvon ja kestäväen hyvinvoinnin lisääntymistä sekä globaalissa ympäristössä ja tulevaisuuden työelämässä tarvittavien taitojen vahvistumista. Osaamista kehittämällä luodaan pohja kestäväälle kasvulle. Määrärahasta maksetaan myös tekijänoikeuslakiin perustuvia

korvauksia valtionhallinnossa sekä koulutuksessa ja varhaiskasvatuksessa tapahtuvista suojatun aineiston käytöstä tekijänoikeuksien haltijoita edustavien järjestöjen kanssa tehtävien sopimusten mukaisesti sekä sopimusten tekemisestä aiheutuvia kuluja.

Tuotokset ja laadunhallinta

Määrälliset tavoitteet (kpl)

Tavoite/tehtävä	Mittari	Asteikko	2018	2019	2020
			toteutum a	arvio	tavoite
Kansainväliset liikkuvuus- ja yhteistyöohjelmat	Rahoitettu liikkuvuus	Kpl	30 367	30 000	32 000
Opintopolku on koulutuksen valtakunnallinen palveluportaali	Opintopolku palvelun käyttäjämäärät	Lkm	8 500 000	8 000 000	8 000 000
Hakijamäärät perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin, korkeakouluihin ja aikuiskoulutuksiin	Koulutuksen hakijamäärät	Lkm	295 000	295 000	295 000
Osaamisen osoittaminen	Opetushallinnon tutkinnot	Lkm	251	400	400
	Valtionhallinnon kielitutkinnot	Lkm	1 196	1 000	1 000
	Yleiset kielitutkinnot	Lkm	8 819	9 500	9 500
	Auktorisoidun kääntäjän tutkinto (suorittajat)	Lkm	66	100	100
	Auktorisoidun kääntäjän oikeuden saaneet	Lkm	37	50	50
	Tutkinnon tunnustaminen (kokonaismäärä)	Lkm	845	850	850
	Maksullisen julkaisutoiminnan laajuus	Myydyt julkaisut ja oppimateriaalit	Kpl	61 815	60 000
Koulutuspoliittisten tavoitteiden ja varhaiskasvatuksen sekä opetustoimen tuloksellisuuden tukeminen	Maksullisen toiminnan koulutettavapäivät	Kpl	6 273	8 000	10 000

Palvelukyky ja laatu

Tavoite/tehtävä	Mittari	Asteikko	2018	2019	2020
			toteutuma	arvio	toteutuma
Päätösten käsittelyaika	Tutkinnon tunnustaminen	Kk/pts	3,6	3,0	3,0
Asiakastyytyväisyys	Kansainvälinen ohjelmatoiminta (joka 3. vuosi)	1—100	92	-	-
	Maksullinen koulutus	1—5	4,3	4,1	4,1
	Hakijapalaute Opintopolusta	4—10	8,4	8,5	8,5

Toiminnallinen tehokkuus

— Opetushallituksen toiminta ja ohjaus perustuvat selkeään, asiakaslähtöiseen, muutoskykyiseen sekä digitaalisia mahdollisuuksia hyödyntävään toimintatapaan. Toiminnassa otetaan käyttöön digitaalisia

palveluita ja hyödynnetään kokeiluja, kehitetään johtamista ja toimintatapoja sekä kevennetään hallintoa.

— Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia ja Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toiminta osana Opetushallitusta on käynnistynyt 1.1.2018 ja vakiintuu uudistuksen tavoitteiden mukaisesti niin, että toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus kasvaa ja toiminta tehostuu. Sekä Ylioppilastutkintolautakunnan että Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen riippumaton asema on turvattu.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Mittari	Asteikko	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Henkilötyövuodet (kaikki mom. yhteensä; sisältää ulkomaan lehtorit)	Htv	367	371	372
Henkilötyövuodet (toimintamenot)	Htv	335	331	326
Johtajuusindeksi	1—5	3,1	3,4	3,5
Työtyytyväisyysindeksi	1—5	3,4	3,5	3,6
Henkilöstön lähtövaihtuvuus	%	18,0	10,0	10,0
Sairauspoissaolot	Työpäivää/htv	7,3	6,0	6,0

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	111 736	99 775	102 911
Bruttotulot	48 399	39 142	39 142
Nettomenot	63 337	60 633	63 769
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	15 470		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	20 857		

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, liiketaloudelliset suoritteet, vähälevikkinen oppimateriaalituotanto (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	1 287	1 350	1 350
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	2 465	2 000	2 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-1 178	-650	-600
Kustannusvastaavuus, %	52	68	68
Hintatuki	620	620	620

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen, %	77	99	99

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, muut liiketaloudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	1 464	1 500	2 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	1 465	1 500	1 800
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-1	0	200
Kustannusvastaavuus, %	100	100	112

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	571	570	500
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	978	900	900
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-407	-330	-330
Kustannusvastaavuus, %	58	63	63

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Laskennallisen rahoitusjärjestelmän tietojärjestelmä uudistus	623
Toimintamenojen tasokorotus (siirto momentilta 29.10.01)	2 000
Varhaiskasvatuksen tietovarannon (Varda) ylläpito	490
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-7
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-40
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	214
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-106
Palkkausten tarkistukset	-46
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	62
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-54
Yhteensä	3 136

2020 talousarvio	63 769 000
2019 II lisätalousarvio	3 700 000

2019 I lisätalousarvio	500 000
2019 talousarvio	60 633 000
2018 tilinpäätös	68 724 000

03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 596 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 3 598 000 euroa kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintamenojen maksamiseen
- 2) enintään 1 998 000 euroa ylioppilastutkintolautakunnan kanslian toimintamenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kansallisen koulutuksen arviointikeskus toimii koulutuksen ja varhaiskasvatuksen ulkopuolista arviointia suorittavana riippumattomana asiantuntijaorganisaationa, joka tuottaa tietoa koulutuspoliittista päätöksentekoa ja koulutuksen ja varhaiskasvatuksen kehittämistä varten.

Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia hoitaa ja kehittää ylioppilastutkinnon toimeenpanoa ja lautakunnan hallintoa.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	14 065	13 216	12 896
Bruttotulot	7 021	6 902	7 300
Nettomenot	7 044	6 314	5 596
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	4 613		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	5 392		

Maksullisen palvelutoiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, julkisoikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	6 853	,	6 900
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	8 477	,	8 300

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 esitys
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-1 624	,	-1 400
Kustannusvastaavuus, %	81	,	83

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ylioppilastutkinnon sähköistäminen (siirron palautus momentille 29.10.01)			-200
Ylioppilastutkinnon sähköistäminen (siirron palautus momentille 29.10.20)			-500
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)			-6
JTS-miljardin tuottavuussäästö			-54
Lomarahojen alentaminen (Kiky)			51
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa			-2
Palkkausten tarkistukset			-9
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)			13
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)			-11
Yhteensä			-718

2020 talousarvio	5 596 000
2019 talousarvio	6 314 000
2018 tilinpäätös	7 489 000

21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 661 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja pohjoismaiseen yhteistyöhön osallistumisesta sekä kulttuurisopimusten ja vaihto-ohjelmien toimeenpanosta aiheutuviin menoihin
- 2) ulkomaille suuntautuvan kulttuuri- ja sivistystoiminnan palkkaus- ja ohjelmamenoihin tarkoitettujen avustusten ja apurahojen maksamiseen
- 3) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Fulbright-stipendivaihtotoiminta	369 000
Muut kansainväliset hankkeet	2 292 000
Yhteensä	2 661 000

Määrärahalla rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan monenkeskiseen ja kahdenväliseen kansainväliseen yhteistyöhön, ulkosuomalaistoimintaan sekä sukukansayhteistyöhön liittyviä hankkeita.

2020 talousarvio	2 661 000
2019 talousarvio	2 661 000
2018 tilinpäätös	3 358 000

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 32 000 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	1 000
Yhteensä	1 000

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	32 000 000
2019 talousarvio	31 000 000
2018 tilinpäätös	30 916 733

50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 537 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Svenska Finlands folkting -nimisestä järjestöstä annetun lain (1331/2003) mukainen valtionavustus	773 000
2.	Paasikivi-Seura	10 000
3.	Tammenlehvän perinneliitto	63 000
4.	Ruotsinkielisen viittomakielen elvytysohjelma	131 000
5.	Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki	500 000
6.	OKKA-säätiö	60 000
Yhteensä		1 537 000

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertamenon poisto	-200
Svenska Finlands Folkting tasokorotus (HO 2019)	200
Yhteensä	0

2020 talousarvio	1 537 000
2019 talousarvio	1 537 000
2018 tilinpäätös	1 535 549

51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 351 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Avustus ortodoksiselle kirkolle (L 985/2006, 119 §)	2 581 000
2.	Avustukset Suomen Merimieskirkolle — mistä merimieskirkkojen rakennusavustuksiin ja rakennuslainojen hoitoon (enintään)	134 000 52 000
3.	Avustukset eräiden siirtoväen sankarihautojen hoitoon ja luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen	32 000
4.	Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille	524 000
5.	Avustus uskontojen vuoropuhelun edistämiseen	80 000
	Yhteensä	3 351 000

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Indeksitarkistus (1,6 %)	38
Kertamenon poistaminen	-300
Yhteensä	-262

2020 talousarvio	3 351 000
2019 talousarvio	3 613 000
2018 tilinpäätös	3 309 900

52. Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 115 710 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain (430/2015) mukaiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisten tehtävien rahoituksen perusteena ovat hautaustoimeen, väestökirjanpitoon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon liittyvät laissa säädetyt tehtävät.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Indeksitarkistus (1,6 %)	1 710
Yhteensä	1 710
2020 talousarvio	115 710 000
2019 talousarvio	114 000 000
2018 tilinpäätös	114 000 000

53. Eräät maahanmuuttajista aiheutuvat avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden koulutuspolkujen nopeuttamisesta ja tukemisesta sekä suomalaiseen yhteiskuntaan sopeutumista edistävästä toimista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen

2) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Maahanmuuttajien osaamisen kehittäminen työllistymisen edellytyksien vahvistamiseksi	2 500
Yhteensä	2 500
2020 talousarvio	5 510 000
2019 talousarvio	3 010 000
2018 tilinpäätös	10 290 000

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 326 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Unescon ja muiden hallitustenvälisten monenkeskisen sivistyksellisen yhteistyön järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Unescon jäsenmaksu	1 423 000
Suomen maksuosuus Euroopan nuorisosäätiöön	38 000
Suomen maksuosuus Euroopan neuvoston nuorisokortin osittaissopimuksesta	5 000
Suomen maksuosuus WIPOlle	110 000
Suomen maksuosuus ICCROMille	20 000
Suomen maksuosuus ASEFille	80 000
Maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelua koskevasta sopimuksesta aiheutuvat menot	14 000
OECD/CERI jäsenmaksu	45 000
Suomen maksuosuus Euroopan neuvoston EURIMAGES-rahastoon	325 000
Suomen maksuosuus Euroopan audiovisuaaliselle observatoriolle	21 000
Suomen maksuosuus Euroopan nykykielten keskukselle	30 000
Suomen maksuosuus WADAlle	82 000
OECD/INES jäsenmaksu	32 000
Suomen maksuosuus kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemista ja edistämistä koskevasta Unescon yleissopimuksesta	20 000
Suomen maksuosuus urheilun dopinginvastaisesta Unescon yleissopimuksesta	20 000
Suomen maksuosuus aineettoman kulttuuriperinnön suojelua koskevasta Unescon yleissopimuksesta	15 000
Suomen maksuosuus Euroopan neuvoston kulttuurireittejä koskevasta laajennetusta osittaissopimuksesta	7 000
Suomen maksuosuus Pohjoisen ulottuvuuden kulttuurikumppanuudesta	20 000
Suomen maksuosuus Euroopan neuvoston urheilua koskevasta laajennetusta osittaissopimuksesta	19 000
Yhteensä	2 326 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Suomen osallistuminen Aasia-Europe Foundationin (ASEF) vuosittaisiin kustannuksiin omalla maksuosuudellaan	80
Yhteensä	80

2020 talousarvio	2 326 000
2019 talousarvio	2 246 000
2018 tilinpäätös	1 989 315

10. Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus

Selvitysosa: Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet varhaiskasvatukselle, yleissivistävälle koulutukselle ja vapaalle sivistystyölle ovat:

- Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu ja tasa-arvo vahvistuvat, oppimistulokset parantuvat, eriarvoisuus vähentyy ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee.
- Varhaiskasvatuksen, yleissivistävän koulutuksen ja vapaan sivistystyön perusta on vahva ja toimintakykyinen.
- Toimintakulttuuri ja oppimisympäristöt modernisoituvat ja monipuolistuvat.

Yhteiskunnallista vaikuttavuutta mitataan kansallisilla ja kansainvälisillä tutkimus- ja arviointihankkeilla.

Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu ja tasa-arvo vahvistuvat, oppimistulokset parantuvat, eriarvoisuus vähentyy ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee

Varhaiskasvatuksen, yleissivistävän koulutuksen ja vapaan sivistystyön tavoitteena on taata sivistykselliset perusoikeudet jokaiselle sekä edistää hyvinvointia, oppimista ja kasvua. Lähtökohtana on tutkittuun tietoon ja vahvaan pedagogiikkaan perustuva kokonaisvaltainen näkemys oppijan kehityksestä, oppimisesta ja kasvusta. Varhaiskasvatusta, esi- ja perusopetusta sekä lukiokoulutusta kehitetään lasten ja nuorten oppimista ja hyvinvointia edistävänä yhteisönä turvaamalla ammattitaitoinen ja laadukas opetus, ohjaus- ja tukitoimet sekä turvallinen oppimisympäristö. Esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta turvataan oppilas- ja opiskelijahuolto.

Toiminnalliset tavoitteet

- Varhaiskasvatusta toteutetaan laadukkaasti siten, että lasten kehitystä ja oppimista sekä heidän hyvinvointiaan edistetään kokonaisvaltaisesti ja tuen kokonaisuutta kehitetään edelleen
- Esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus toteutetaan laadukkaasti ja tuloksellisesti siten, että oppilaat ja opiskelijat saavuttavat jatko-opintojen edellyttämät valmiudet ja koulutuksen läpäisy entisestään paranee
- Vahvistetaan lukiokoulutuksen laatua ja uuden lukiolain toimeenpanoa. Uudistuksella vahvistetaan opiskelijoiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää kansainvälistymistä tukevaa osaamistaan ja mahdollisuuksia tutustua korkeakouluihin ja korkeakouluopintoihin sekä työelämään jo lukio-opintojensa aikana lukion sijaintipaikasta riippumatta. Uudistuksella lisätään myös opiskelijoiden hyvinvointia, tuetaan opinnoissa etenemistä ja ehkäistään syrjäytymistä
- Ylioppilastutkintolain uudistuksilla osaamista osoitetaan entistä laajemmin ja monipuolisemmin. Uudistuksilla lisätään opiskelijoiden oikeuksia, vähennetään henkisiä paineita ja lisätään yhdenvertaisuutta jatko-opintoihin hakeutumisessa sekä luodaan tutkintoon toiminnallista joustoa
- Luonnontieteiden ja matematiikan osaamista, lasten monilukutaitoa sekä ohjelmoinnin osaamista vahvistetaan valtakunnallisella kehittämisohjelmalla. Jatketaan kielitaidon vahvistamista tukemalla laajamittaista ja suppeaa kaksikielistä opetusta ja kielikylypytoimintaa
- Edistetään oppijoiden hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä ja jatketaan toimia koulukiusaamisen vähentämiseksi
- Edistetään jatkuvan oppimisen periaatteita vapaassa sivistystyössä kehittämällä yksilöityjä koulutusratkaisuja aikuisille, joilla on puutteita perustaidoissa

OECD:n PISA-tutkimuksen tulokset Suomen osalta 2006—2015 ja tavoite 2018

	2006 toteutuma	2009 toteutuma	2012 toteutuma	2015 toteutuma	2018 ¹ tavoite
Lukutaito	547	536	524	526	538—550
Matematiikka	548	541	519	511	538—550
Luonnontiede	563	554	546	531	550—560

¹⁾ Tutkimuksen tekovuodet. Tietojen julkistamisvuodet ovat 2007, 2010, 2013, 2016 ja 2019.

Sosioekonomisen taustan vaikutus oppimistuloksiin: PISA-tutkimuksen pääalueen pistemäärän muutos sosioekonomisen kertoimen (ESCS¹) kasvaessa yhdellä keskihajonnalla²

	2006 toteutuma	2009 toteutuma	2012 toteutuma	2015 toteutuma	2018 ³ tavoite
Pääalue	Luonnontiede	Lukutaito	Matematiikka	Luonnontiede	Lukutaito
Pistemäärä	31	29	33	41	20—28

¹⁾ ESCS-indeksi (PISA Index of Economic, Social and Cultural Status) sisältää vanhempien ammatit ja koulutuksen sekä perheen varallisuuden.

²⁾ Pistemäärä kuvaa sitä, kuinka paljon suorituspistemäärä keskimäärin muuttuu, kun sosioekonomisen indeksi arvo kasvaa yhden keskihajonnan verran. Mitä suurempi pistemäärä on, sitä voimakkaampi on sosioekonomisen taustan yhteys suorituksiin.

³⁾ Tutkimuksen tekovuodet. Tietojen julkistamisvuodet ovat 2007, 2010, 2013, 2016 ja 2019.

Oppilaiden välinen osaamisero PISA-tutkimuksessa (keskihajonta)¹

	2006 toteutuma	2009 toteutuma	2012 toteutuma	2015 toteutuma	2018 ² tavoite
Lukutaito	88	86	95	94	85—90
Matematiikka	81	82	85	82	75—80
Luonnontiede	86	89	93	96	85—90

¹⁾ Mitä suurempi keskihajonta on, sitä suurempi oppilaiden välinen osaamisero on.

²⁾ Tutkimuksen tekovuodet. Tietojen julkistamisvuodet ovat 2007, 2010, 2013, 2016 ja 2019.

Varhaiskasvatuksen, yleissivistävän koulutuksen ja vapaan sivistystyön perusta on vahva ja toimintakykyinen

Tavoitteena on toimintakyvyn, saavutettavuuden ja toiminnan vaikuttavuuden turvaaminen. Tämä edellyttää toimialan ohjauksen kehittämistä strategisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

- Valmistellaan varhaiskasvatusta ohjaavaa lainsäädäntöä subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajoituksen poistamiseksi ja yli 3-vuotiaiden ryhmäkokojen pienentämiseksi
- Valmistellaan oppivelvollisuusiän pidennys 18 ikävuoteen
- Toimialan yleisiä suunnittelu-, ohjaus- ja valvontatehtäviä ja varhaiskasvatustoimijoiden tietojohtamista vahvistetaan kehittämällä varhaiskasvatuksen henkilöstöön ja yksityisten varhaiskasvatuksen toimijoihin liittyvää tietotuotantoa ja ottamalla käyttöön valtakunnallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto

- Erityisen koulutustehtävän valtakunnalliset kehittäislukiot toimivat osaamisalojensa valtakunnallisina koulutuksen kehittäjinä
- Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen saavutettavuutta turvataan eri keinoin
- Lukiolainsäädännön 2018 uudistukset toteutetaan asteittain. Lukion opetussuunnitelmauudistus toteutetaan siten, että uuden opetussuunnitelmat otetaan käyttöön opetuksessa 1.8.2021 lukien
- Oppimisympäristöjen turvallisuutta edistetään valtakunnallisella ohjelmalla oppimisyhteisöjen turvallisuuskulttuurin edistämiseksi.

Toimintakulttuuri ja oppimisympäristöt modernisoituvat ja monipuolistuvat

Tavoitteena on uudistaa koulujen ja oppilaitosten opiskeluympäristöjä ja toimintakulttuuria niin, että yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus vastaavat tulevaisuuden haasteisiin.

Toiminnalliset tavoitteet

- Varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämisfoorumin tavoitteena on seurata varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämistä ja muutosprosesseja sekä kansallista ja kansainvälistä koulutustutkimusta. Foorumin tavoitteena on myös tukea varhaiskasvatuslain toimeenpanoa sekä edistää yhteistyötä varhaiskasvatuksen eri toimijoiden kesken
- Toteutetaan ohjelma, joka tähtää lasten ja oppilaiden vahvempaan ja monipuolisempaan digitaalisten, moni- ja medialukutaitojen sekä mediatuotannon ja -ilmaisun osaamiseen
- Edistetään perusopetuksen digitaalisten ratkaisujen yhteentoimivuutta sekä digitaalisten oppimistuotteiden kehitystä. Toteutetaan perusopetuksen digitalisaation tavoitetilan kuvaus, kuvauksen toteuttamista tukevat digitaaliset ratkaisut sekä arviointikäytäntö digitalisaation toteutumisen sekä digitaalisen osaamisen tason arvioimiseksi
- Lukion kehittämisverkoston (LUKE-verkosto) toimintaa jatketaan toimintakulttuurin modernisoimiseksi ja oppimisympäristöjen monipuolistamiseksi sekä opetussuunnitelman toimeenpanon tukemiseksi
- Uusien lukion opetussuunnitelmien myötä uudistetaan opetuksen tavoitteet ja sisällöt
- Edistetään tulevaisuudessa tarvittavan laaja-alaisen yleissivistyksen ja korkeatasoisen osaamisen vahvistumista lukiokoulutuksessa. Oppimisympäristöjä monipuolistetaan ja teknologiaa hyödynnetään luontevasti osana opiskelua
- Ylioppilastutkintolainsäädännön uudistus 2019 otetaan asteittain käyttöön. Säädettyjä uudistuksia sovelletaan kaikilta osin kevästä 2022 lukien. Jatketaan myös tutkinnon toiminnallista kehittämistä
- Parannetaan opetuksen järjestäjien digitaalisia palveluita. Otetaan käyttöön yleissivistävän koulutuksen järjestämislupien ja oppilaitosten ylläpitämislupien digitaalinen tietohallintajärjestelmä. Selvitetään muiden valtakunnallisten yhteiskäyttöisten palveluiden toteuttamistarpeita

Oppilas- ja opiskelijamäärät vuosina 2017—2020

	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Varhaiskasvatus ¹	247 968	241 000	235 000	229 000
Esiopetus ²	61 063	61 346	60 000	59 000
Perusopetus, oppivelvolliset ²	543 229	552 147	556 000	557 000
Perusopetus, oppivelvollisuusikä ylittäneet	3 861	4 451	5 000	5 600

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2017	2018	2019	2020
	toteutuma	toteutuma	arvio	arvio
Lisäopetus	841	834	850	870
Esi- ja perusopetuksen vaikeimmin kehitysvammaiset oppilaat	1 579	1 568	1 600	1 600
Esi- ja perusopetuksen muut vammaisoppilaat	9 821	9 852	10 000	10 000
Maahanmuuttajien valmistava opetus ³	3 481	2 769	2 800	2 800
Joustavan perusopetuksen oppilaat (enintään)	1 897	1 973	2 100	2 100
Lukiokoulutus, nuorten opetussuunnitelma ⁴	93 880	95 590	95 700	95 700
Lukiokoulutus, aikuisten opetussuunnitelma ⁴	6 650	7 400	7 500	7 500
Aineopiskelijoiden suorittamien lukion kurssien lukumäärien perusteella lasketut laskennalliset opiskelijat	1 095	1 290	1 290	1 290

¹⁾ Vuoden 2018 määrä on muista kohdista poiketen arvio. Arvioissa varhaiskasvatusasteen oletetaan pysyvän vuoden 2017 tasolla.

²⁾ Esi- ja perusopetuksen toteutumat ovat toteutumavuoden syksyn 20.9. toteutumatietoja (kunnat, kuntayhtymät, valtio, yliopistot, yksityiset opetuksen järjestäjät).

³⁾ Oppilasmäärä on laskennallinen (arvio 26 suoritettua kurssia/vuosi). Vuodesta 2018 alkaen maahanmuuttajien valmistavassa opetuksessa ei enää ole 17 vuotta täyttäneitä.

⁴⁾ Opiskelijamäärät sisältävät opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaan rahoitettavat opiskelijat (ei valtion, eikä yliopistojen lukio-opiskelijoita). Toteutumatieto on rahoitukseen oikeuttavien opiskelijoiden laskentapäivien painotettu keskiarvo. Vuoteen 2017 asti opiskelijamäärät ovat alle- ja yli 18-vuotiaana aloittaneita ja vuodesta 2018 alkaen nuorten ja aikuisten opetussuunnitelman mukaan opiskelevia.

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 39 663 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Eurooppa-koulujen opettajien ja hallintohenkilökunnan palkkausmenojen ja muiden menojen maksamiseen
- 2) valtion yleissivistävien oppilaitosten kansainvälistämiseen, maahanmuuttajien täydentävään opetukseen, oppimis- ja ohjauskeskus Valterin palvelu- ja kehittämiskeskustoimintaan sekä avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen
- 3) Helsingin eurooppalaisen koulun toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Valtuus

Opetushallitus saa tehdä Valteri Mäntykankaan toimipisteen uusista tiloista aiheutuvan vuokrasopimuksen siten, että koulun vuokramenot vuodesta 2022 alkaen ovat vuositasolla yhteensä enintään 1 550 000 euroa.

Selvitysosa: Suomalais-venäläinen koulu ja Helsingin ranskalais-suomalainen koulu toimivat esi-, perus- ja lukio-opetuksen kouluina. Koulut kehittävät kulttuuriyhteyksien ja verkottumisen kautta koulujen kielten- ja kulttuuriopetusta. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri on valtakunnallinen oppimis- ja ohjauskeskus, joka tukee lähikouluperiaatteen toteutumista ja edistää yhdessä kotikunnan kanssa tuen

tarpeessa olevan koulunkäyntiä monialaisella asiantuntijuudella. Helsingin eurooppalaisen koulun tehtävänä on tarjota Eurooppa-koulujen opetussuunnitelmiin perustuvaa opetusta.

Oppilasmäärät

	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 tavoite
Helsingin ranskalais-suomalainen koulu	812	826	835	839
Suomalais-venäläinen koulu	712	694	705	705
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri	343	329	340	340
Eurooppa-koulut (suomalaiset oppilaat)	549	525	620	620
Koulukotien perusopetus	111	107	111	111
Helsingin eurooppalainen koulu	274	280	284	284
Yhteensä	2 801	2 761	2 895	2 899

Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin ohjaustoiminnan tunnusluvut

	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 tavoite
Ohjaustoiminta kentällä				
— ohjauskäyntejä	927	919	1 091	1 144
— ohjauspalveluja käyttäneiden kuntien määrä	196	234	225	225
Tilapäinen opetus ja kuntoutus				
— tukijaksopäivät	4 058	3 350	3 464	3 518
— tukijaksojen oppilaat	476	566	498	525

Henkilötyövuodet

	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 tavoite
Helsingin ranskalais-suomalainen koulu	75	77	75	75
Suomalais-venäläinen koulu	82	78	77	77
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri	527	518	539	544
Eurooppa-koulut	27	30	32	32
Helsingin eurooppalainen koulu	61	60	61	61
Yhteensä	772	763	784	789
Työtyytyväisyys (1—5)	4	4	4	4

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Kielikoulut	3 543 000
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri	30 278 000
Koulukotien perusopetus	1 188 000
Eurooppa-koulut	1 646 000
Helsingin eurooppalainen koulu	3 008 000
Yhteensä	39 663 000

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteutuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	59 785	64 085	60 163
Bruttotulot	20 146	21 000	20 500
Nettomenot	39 639	43 085	39 663
Siirtyneet erät			
— edelliseltä vuodelta siirtyneet	18 294		
— seuraavalle vuodelle siirtyneet	20 116		

Kuntien rahoitusosuus valtion yleissivistävän lukiokoulutuksen kustannuksiin, 1 274 000 euroa, on otettu huomioon momentin 29.10.30 mitoituksessa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Toimialan tuottavuuden kehittäminen ja konserniohjauksen vahvistaminen (siirto momentille 29.01.01)	-1 200
Toimintamenojen tasokorotus (siirto momentille 29.01.02)	-2 000
Ylioppilastutkinnon sähköistäminen (siirron palautus momentilta 29.01.03)	200
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-59
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-232
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	445
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-522
Palkkausten tarkistukset	-69
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	111
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-96
Yhteensä	-3 422

2020 talousarvio	39 663 000
2019 talousarvio	43 085 000
2018 tilinpäätös	41 461 399

20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 687 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen sekä niihin liittyvien kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen

- 2) enintään 408 000 euroa vapaan sivistystyön ja sivistystyötä tekevien järjestöjen kehittämis-, tutkimus-, arviointi- ja seurantahankkeista sekä elinikäiseen oppimiseen liittyvästä EU- ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 3) enintään 850 000 euroa lukiokoulutuksen sekä siihen liittyvien kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 4) EU:n ja OECD:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
- 5) perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tilastoinnista, tietoteknisistä palveluista sekä toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmistä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 6) enintään 14 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeilla tuetaan perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, vapaan sivistystyön ja lukiokoulutuksen toimialan strategisia tavoitteita. Toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien tavoitteena on parantaa tiedon saatavuutta ja laatua, edistää sähköistä asiointia ja tuottaa kattavaa tietoa muun muassa päätöksenteon ja lainsäädäntömuutoksien tueksi.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

A1-kielen opetuksen varhentaminen perusopetuksessa	-300
Audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönotto (siirron palautus momentilta 32.01.05)	250
Audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönotto (siirto momentille 32.20.40)	-250
Maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilun päättyminen	-5 000
Ylioppilastutkinnon sähköistäminen (siirron palautus momentilta 29.01.03)	500
Yhteensä	-4 800

Momentin nimike on muutettu.

2020 talousarvio	9 687 000
2019 I lisätalousarvio	1 000 000
2019 talousarvio	14 487 000
2018 tilinpäätös	41 557 000

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 739 393 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

- 1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen
- 2) enintään 3 800 000 euroa edellä mainitun lain muille kuin oppivelvollisille järjestettävän perusopetuksen aineenopetuksen käyttökustannuksiin
- 3) enintään 2 076 000 euroa avustuksina edellä mainitun lain 44 §:n 2 momentin mukaisesti yksityisten perusopetuksen opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin
- 4) enintään 6 000 000 euroa edellä mainitun lain mukaisiin joustavan perusopetuksen toiminnasta aiheutuviin lisäkustannuksiin
- 5) enintään 1 300 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettujen valtionavustusten maksamiseen opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille
- 6) enintään 150 000 euroa muiden kuin opetustuntikohtaista valtionosuutta saavien taiteen perusopetuksen järjestäjien harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin
- 7) enintään 5 575 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisesti varhaiskasvatuksen ja yleissivistävän koulutuksen innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin, tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön edistämiseen sekä sen hyödyntämisen kehittämiseen ylioppilastutkinnon suorittamisessa sekä koulujen, oppilaitosten ja kunnallisen varhaiskasvatuksen kansainvälisen toiminnan valtionavustuksiin
- 8) enintään 15 228 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettuina valtionavustuksina koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin sekä esi- ja perusopetuksen erityisopetuksen laadun kehittämiseen sekä näihin edellä mainittuihin liittyvään opetusryhmäkoon pienentämiseen, koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja peruskoulun alueellisen eriarvoistumisen torjuntaan
- 9) enintään 842 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentissa tarkoitettuina valtionavustuksina esi- ja perusopetuksen sekä kunnallisen varhaiskasvatuksen laajamittaisen ja suppean kaksikielisen opetuksen järjestämiseen sekä kielikylpytoimintaan
- 10) enintään 2 865 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:ssä tarkoitettuina valtionavustuksina koululaisten kerhotoiminnan tukemiseen
- 11) enintään 7 500 000 euroa positiivisen diskriminaation avustuksiin varhaiskasvatuksen järjestäjille
- 12) enintään 240 000 euroa saamelaiskäräjien käytettäväksi valtionavustuksen maksamiseen saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetuille saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten lasten varhaiskasvatuspalveluiden turvaamiseksi
- 13) enintään 19 975 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 45 §:n 2 momentissa ja opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1777/2009) tarkoitettujen valtionavustusten maksamiseen täydentävän vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen sekä heidän muun opetuksensa tukemiseen
- 14) enintään 75 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein edellä mainitun lain 45 §:n 2 momentissa ja opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa (1777/2009) tarkoitettujen

valtionavustusten maksamiseen saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen

15) rahoituslain 45 §:n 1 momentin ja saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen (1769/2009) mukaisten valtionavustusten maksamiseen

16) Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen (VNa 72/2014) mukaisten menojen maksamiseen

17) Suomen hallituksen ja Euroopan kemikaaliviraston välisen toimipaikkasopimuksen (VNa 11/2008) mukaisesti Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatukseen järjestämiseen Suomessa samoin edellytyksin kuin muilla kunnassa asuvilla.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä ohjaustuntien määrä on enintään 3 710 000 tuntia. Ohjaustuntien hinta on 26,00 euroa.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä tuntimäärä on musiikin perusopetuksessa enintään 1 658 000 ja muussa opetustuntiperusteisen valtionosuuden piiriin kuuluvassa taiteen perusopetuksessa enintään 179 200 tuntia.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) muuttamisesta.

Määrärahan arvioitu käyttö ja siihen vaikuttavat tekijät (euroa)

VALTIONOSUUDET JA RAHOITUS

1. Lukiokoulutus ja lukioon valmistava koulutus

Laskennalliset kustannukset (opiskelijamäärä * yksikköhinta)	639 159 000
— kunnallinen lukiokoulutus, nuorten opetussuunnitelma (85 410 * 6 357,86 €)	543 025 000
— yksityinen lukiokoulutus, nuorten opetussuunnitelma (8 780 * 6 483,17 € sis. alv.)	56 922 000
— kunnallinen lukiokoulutus, aikuisten opetussuunnitelma (5 190 * 3 950,13 €)	20 501 000
— yksityinen lukiokoulutus, aikuisten opetussuunnitelma (1 660 * 4 359,76 € sis. alv.)	7 237 000
— erityisen koulutustehtävän lisärahoitus (1,57% kokonaiskustannuksista)	11 474 000
Kuntien rahoitusosuus	-462 037 000
Valtionosuus	177 122 000

2. Esi- ja perusopetus (Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen rahoitus)

2.1. Perusopetukseen valmistava opetus	47 072 000
2.2. Muiden kuin oppivelvollisten perusopetus	32 686 000
2.3. Pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä olevat 5-vuotiaat	3 885 000
2.4. Muiden kuin oppivelvollisten perusopetuksen aineenopetus (enintään)	3 800 000
2.5. Ulkomailta toimivien koulujen rahoitus perusopetuslain mukaiseen opetukseen	3 796 000
2.6. Yksityisen opetuksen järjestäjän alkavan ja laajenevan toiminnan rahoitus	3 922 000
2.7. Lisärahoitus pidennettyyn oppivelvollisuuteen, vaikeimmin kehitysvammaiset	50 009 000
2.8. Lisärahoitus pidennettyyn oppivelvollisuuteen, muut kuin vaikeimmin kehitysvammaiset	191 596 000
2.9. Sisäoppilaitoslisä	2 848 000

2.10. Koulukotikorotus	1 016 000
2.11. Joustavan perusopetuksen lisä (enintään)	6 000 000
2.12. Lisäopetus	7 082 000
2.13 Yksityisten kielikoulujen 2-vuotisessa esiopetuksessa olevat 5-vuotiaat	366 000

3. Taiteen perusopetus (Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen rahoitus)

Opetustuntikohtainen taiteen perusopetuksen valtionosuus	84 627 000
--	------------

4. Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuus	64 740 000
--	------------

Laskennallinen rahoitus ja valtionosuudet yhteensä	680 567 000
---	--------------------

VALTIONAVUSTUKSET

5. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 44 §:n mukaiset valtionavustukset

5.1. Yleissivistävän koulutuksen innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin, tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön edistämiseen sekä sen hyödyntämisen kehittämiseen ylioppilastutkinnon suorittamisessa sekä koulujen ja oppilaitosten kansainväliseen toimintaan (enintään)	5 575 000
5.2. Koulutuksellista tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, esi- ja perusopetuksen erityisopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvään koulunkäyntiavustajien palkkaamiseen ja opetusryhmäkoon pienentämiseen (enintään)	15 228 000
5.3. Laajamittainen ja suppea kaksikielisen opetuksen järjestäminen sekä kielikylpytoiminta (enintään)	842 000
5.4. Kerhotoiminnan tukeminen (enintään)	2 865 000
5.5. Avustukset opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille (enintään)	1 300 000
5.6. Avustukset yksityisten opetuksen järjestäjien käyttökustannuksiin (enintään)	2 076 000

6. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 45 §:n mukaiset valtionavustukset

6.1. Rahoituslain 45 §:n 1 momentin ja saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen (1769/2009) mukaisten valtionavustusten maksamiseen	2 200 000
6.2. Rahoituslain 45 §:n 2 momentin mukaiset avustukset saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen (enintään)	75 000
6.3. Rahoituslain 45 §:n 2 momentin mukaiset avustukset vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen sekä heidän muun opetuksensa tukemiseen (enintään)	19 975 000

7. Valtionavustuslain mukaiset valtionavustukset

7.1. Avustukset muille kuin opetustuntikohtaista valtionosuutta saaville taiteen perusopetuksen järjestäjille (enintään)	150 000
7.2. Saamenkielisten lasten varhaiskasvatuspalveluiden turvaamiseen saamelaiden kotiseutualueen kunnissa (enintään)	240 000
7.3. Positiivisen diskriminaation avustukset varhaiskasvatuksen järjestäjille (enintään)	7 500 000

8. Kansainvälisiin sopimuksiin perustuvat valtionavustukset

8.1. Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämisen tuki	500 000
8.2. Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen mukaiset menot	300 000

Valtionavustukset yhteensä	58 826 000
-----------------------------------	-------------------

Yhteensä	739 393 000
-----------------	-------------

Varhaiskasvatuspalvelun EU:n kemikaaliviraston henkilöstön lapselle tuottavalla kunnalla on oikeus periä palvelun tuottamisesta aiheutuneiden kokonaiskustannusten ja perheen maksuosuuden välinen erotus Suomen valtiolta.

Määrärahan mitoituksessa käytetyt euromäärät yksikköä kohden (ei sis. alv)

Esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosa	6 816,73 euroa/asukas
Lukiokoulutus	6 326,88 euroa/opiskelija
Taiteen perusopetus	79,79 euroa/opetustunti
Aamu- ja iltapäivätoiminta	26,00 euroa/ohjaustunti

Valtionosuuden mitoituksessa huomioon otettu kuntien rahoitusosuus sisältää 9 610 000 euroa kuntien osuutena lukiokoulutuksesta harjoittelukouluissa ja valtion yleissivistävissä oppilaitoksissa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Aikuisten perusopetuksen arviomäärärahan tarkentuminen	5 000
Harrastusmahdollisuus kaikille koulupäivän yhteydessä (HO 2019)	14 500
Kertalisäysten poistuminen	-15 000
Koulutuksellista tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä koskeva avustus	-15 000
Kustannustason muutos, perusopetus (2,7 %)	9 252
Kustannustason muutos, taiteen perusopetus (2,7 %)	3 168
Kustannustason tarkistus, taiteen perusopetus	754
Kustannustenjaon tarkistus, perusopetus	1 928
Kustannustenjaon tarkistus ja kustannustason muutos, lukiokoulutus	4 287
Lakisääteiset muutokset kustannuspohjaan, lukiokoulutus	5 688
Lakisääteiset muutokset kustannuspohjaan, perusopetus	6 247
Lukiokoulutuksen yksikköhinnan vahvistaminen (HO 2019)	7 500
Muut lakisääteiset muutokset, lukiokoulutus	3 183
Opiskelijamäärämuutos, lukiokoulutus	-3 770
Positiivisen diskriminaation avustus, varhaiskasvatus	-2 500
Suoritemäärien muutos, perusopetus	2 451
Taiteen perusopetuksen kehittäminen (HO 2019)	2 000
Vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä avustus	1 000
Yhteensä	30 688

2020 talousarvio	739 393 000
2019 I lisätalousarvio	6 000 000
2019 talousarvio	708 705 000
2018 tilinpäätös	679 867 446

31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 157 953 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen kansalaisopistoille, kansanopistoille, opintokeskuksille ja kesäyliopistoille sekä Snellman-korkeakoulu-nimiselle oppilaitokselle

2) enintään 5 418 000 euroa edellä mainitun lain 14 §:n mukaisiin avustuksiin.

Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt

	enimmäismäärä	yksikkö
Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin	1 698 839	opetustunti
Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin	241 834	opiskelijaviikko
Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin	158 984	opetustunti
Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin	52 711	opetustunti

Kansanopistojen valtionosuuteen oikeuttavista laskennallisista opiskelijaviikoista suunnataan enintään 4 160 opiskelijaviikkoa Snellman-korkeakoulu -nimiselle vapaan sivistystyön oppilaitokselle. Tunti- tai opiskelijaviikkokiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

Selvitysosa: Valtionosuuteen oikeuttavien yksiköiden enimmäismäärästä ylläpitäjille myönnetään maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen 100 % valtionosuuteen oikeuttavia suoritteita siten, että niistä aiheutuvat menot ovat enintään 4 927 000 euroa.

Valtionosuuksien ja -avustusten arvioitu jakautuminen (euroa)

	Valtionosuus	Valtionavustus	Yhteensä
Kansalaisopistot	82 348 000	3 012 000	85 360 000
Kansanopistot	44 334 000	2 206 000	46 540 000
Opintokeskukset	15 940 000	150 000	16 090 000
Kesäyliopistot	4 986 000	50 000	5 036 000
Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus	4 927 000	-	4 927 000
Yhteensä	152 119 000	5 418 000	157 953 000

Vapaan sivistystyön valtionosuuksilla ja valtionavustuksilla mahdollistetaan vapaan sivistystyön strategisten tavoitteiden toteutuminen. Määräraha käytetään vapaan sivistystyön oppilaitosten tehtävään järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Valtionavustusten painotuksena on tukea vapaan sivistystyön rakenteellista kehittämistä, laatua ja vaikuttavuutta sekä koulutuspoliittisesti tärkeiden kohderyhmien

koulutusmahdollisuuksia. Nuorisotakuun opintoseteliavustukset suunnataan nuorten maahanmuuttajien opiskelu- ja kielitaitoa parantavaan koulutukseen.

Määrärahan mitoituksessa käytetyt keskimääräiset yksikköhinnat

Kansalaisopistot	84,63 euroa/opetustunti
Kansanopistot	297,48 euroa/opiskelijaviikko
Opintokeskukset	154,12 euroa/opetustunti
Kesäyliopistot	156,94 euroa/opetustunti

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kustannustason arvioitu muutos (2,7 %)	2 136
Kustannustason tarkistus, kansalaisopistot	-1 697
Kustannustason tarkistus, kansanopistot	40
Kustannustason tarkistus, kesäyliopistot	2
Kustannustason tarkistus, opintokeskukset	897
Lakisääteiset muutokset kustannuspohjaan	1 345
Yhteensä	2 723

2020 talousarvio	157 953 000
2019 talousarvio	155 230 000
2018 tilinpäätös	162 262 079

51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 7 263 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) 268 000 euroa eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaisesti valtionavustuksiin
- 2) 6 019 000 euroa avustusten maksamiseen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:lle, Marttaliitto ry:lle ja Käsi- ja taideteollisuusliitto TAITO ry:lle ja niiden edelleen jaettavaksi piiri- tai jäsenjärjestöilleen, Finlands svenska Marthaförbund rf:lle, Sami Duodji ry:lle, järjestöille sivistystyöhön, Karjalan Liitto ry:lle, Sofian kannatusyhdistys ry:lle sekä Kriittiselle korkeakoululle
- 3) 976 000 euroa avustusten maksamiseen kodin ja koulun yhteistyöstä huolehtiville järjestöille, Kehittämiskeskus Opinkirjo ry:lle, koulun vapaan harrastustoiminnan tukemiseen, Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry:lle, Ympäristökasvatuksen seura ry:lle, Kesälukioseura ry:lle, Suomi-koulujen Tuki ry:lle ja Suomi-koulujen toimintaan ja kehittämiseen sekä kotiperuskoulu/hemgrundskola -toimintaan, sekä vaihto-oppilasjärjestöjen ja lukiolaisten tiedeolympiatoiminnan tukemiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Yleissivistävän koulutuksen järjestöille	271 000
Kesälukioseura ry:lle	128 000
Kansanvalistusseuran ylläpitämän Etäkoulu Kulkurin ja kotiperuskoulu/hemgrundskola -toiminnan tukemiseen	148 000
Suomi-koulujen toiminnan tukemiseen	429 000
Eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaisiin valtionavustuksiin	268 000
Kotitalousneuvontajärjestöjen toimintaan	1 916 000
Käsi- ja taideteollisuusjärjestöjen toimintaan	2 195 000
Opintokeskusta ylläpitävien järjestöjen sivistys- ja kulttuuritoimintaan	1 117 000
Karjalan Liitolle	131 000
Vapaan sivistystyön keskusjärjestöjen toimintaan ja muiden järjestöjen sivistystoimintaan	499 000
Sofian kannatusyhdistys ry:n ulkosuomalaisten sivistystoimintaan	83 000
Kriittisen korkeakoulun toimintaan	78 000
Yhteensä	7 263 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertalisäysten poistuminen	-1 140
Yhteensä	-1 140

2020 talousarvio	7 263 000
2019 talousarvio	8 403 000
2018 tilinpäätös	7 843 000

20. Ammatillinen koulutus

Selvitysosa:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa ammatilliselle koulutukselle seuraavat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet:

- koulutus tuottaa työmarkkinoille osaavaa työvoimaa, tukee työ- ja elinkeinoelämän uudistamista ja luo edellytyksiä uuden yritystoiminnan syntymiselle
- koulutus tuottaa yksilöille ammattiosaamista ja geneerisiä taitoja työelämään tai jatko-opintoihin siirtymiseksi sekä osaamisen kehittämiseksi työuran eri vaiheissa
- koulutuksen palvelujärjestelmä toimii asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Koulutus tuottaa työmarkkinoille osaavaa työvoimaa, tukee työ- ja elinkeinoelämän uudistamista ja luo edellytyksiä uuden yritystoiminnan syntymiselle

Ammatillisen koulutuksen tulee tuottaa alati muuttuville työmarkkinoille osaavaa työvoimaa nopeasti ja oikea-aikaisesti ennakkoiden osaamisvaatimusten muutoksia. Koulutuksen on lisääntyvässä määrin kyettävä vastaamaan myös jatkuvan oppimisen tarpeeseen väestön uudistaessa ja päivittäessä osaamistaan työuran eri vaiheissa. Kun työtehtävät ja tavat tehdä työtä muuttuvat, tarvitaan jatkuvasti uudenlaista osaamista ja uudenlaisia osaamisten yhdistelmiä, joilla vastataan monimuotoistuviin osaamistarpeisiin ja jatkuvan oppimisen haasteisiin. Tämä edellyttää koulutuksen osaamisperusteisuuden vahvistamista. Ammatillisella koulutuksella edistetään työllisyyttä ja yrittäjyyttä sekä parannetaan kansainvälistä kilpailukykyä.

Toiminnalliset tavoitteet:

— Ammatillisen koulutuksen tarjontaa lisätään osaajapulasta kärsiville ja kasvun kannalta keskeisille aloille. Varaudutaan vanhustenhoidon hoivahenkilöstön sitovan vähimmäismitoituksen säätämiseen lisäämällä lähihoitajakoulutusta.

— Lisätään ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosi-kohtaista rahoitusta turvaamaan koulutuksen laatu ja vaikuttavuus.

— Koulutuksen järjestäjät suuntaavat koulutuspalveluitaan työelämän osaamistarpeiden mukaisesti reagoiden ennakoivasti ja joustavasti toiminta-alueillaan tapahtuviin muutoksiin. Koulutuksen järjestäjiä ohjataan tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvilla, vuosittaisen rahoituksen määräämiseksi tehtävillä suorite- ja strategiarahoituspäätöksillä sekä informaatio-ohjauksella. Toiminnanohjausprosesseja tehostetaan ja prosessien läpinäkyvyyttä ja vuorovaikutteisuutta lisätään ministeriön ja koulutuksen järjestäjien välistä päätöksenteko- ja asiointijärjestelmää kehittämällä.

— Rahoitusjärjestelmän ohjausmekanismeilla kannustetaan koulutuksen järjestäjiä tavoitteiden mukaiseen ja tulokselliseen toimintaan. Ammatillisen koulutuksen rahoitus jakaantuu laskennalliseen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen sekä hakemusten perusteella maksettavaan strategiarahoitukseen. Vuonna 2020 ammatillisen koulutuksen laskennallisesta rahoituksesta perusrahoituksen osuus on 70 prosenttia, suoritusrahoituksen osuus 20 prosenttia ja vaikuttavuusrahoituksen osuus 10 prosenttia. Selvitetään mahdollisuuksia selkiyttää ja yksinkertaistaa rahoituksen määräytymisperusteita.

— Ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuutta vahvistetaan kehittämällä jatkuvasti tutkintorakennetta ja tutkintoja yhteistyössä ammatillisen koulutuksen toimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Vuonna 2020 ammatillisia perustutkintoja on 43, ammattitutkintoja 65 ja erikoisammattitutkintoja 56. Vuosina 2018 ja 2019 toteutettujen ammatillisen osaamisen pilottien tulosten perusteella arvioidaan tutkinnon perusteiden ja rahoitusjärjestelmän kehittämistarvetta siten, että tutkinnon osilla ja tätä pienemmillä osilla voitaisiin nykyistä paremmin vastata myös nopeasti ilmaantuviin ja rajatumpiin osaamistarpeisiin.

Koulutus tuottaa yksilöille ammattiosaamista ja geneerisiä taitoja työelämään tai jatko-opintoihin siirtymiseksi sekä osaamisen kehittämiseksi työuran eri vaiheissa

Ammatillisen koulutuksen tehtävänä on tuottaa yksilöille työelämässä tai jatko-opinnoissa tarvittavaa ammattiosaamista ja geneerisiä taitoja. Tärkein geneerinen taito on jatkuvan oppimisen taito, jonka avulla kukin voi itse arvioida omaa osaamistaan sekä päivittää ja lisätä sitä työelämän ja omien tarpeiden mukaan. Ammatillisen koulutuksen tehtävänä on myös turvata yksilöiden ja alueiden yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koulutuspalvelujen saatavuudessa. Koulutukseen hakeudutaan pääasiassa jatkuvan haun kautta joustavasti ympäri vuoden. Koulutukseen tulee voida hakea ja päästä silloin, kun siihen on tarve.

Keväisin järjestettävä valtakunnallinen yhteishaku on tarkoitettu perusopetuksen päättävillä ja muille vailla ammatillista tutkintoa oleville.

Toiminnalliset tavoitteet:

- Lisätään ammatillisen koulutuksen tarjontaa jatkuvan oppimisen edistämiseksi ja heikoilla perustaidoilla olevien aikuisten kouluttamiseksi.
- Ammatillisen koulutuksen saatavuus turvataan koko maassa. Koulutuksen järjestäjät huolehtivat ensisijaisesti oman toiminta-alueensa väestön osaamistarpeista turvaten erityisesti perusasteen päättävien ja muiden vailla toisen asteen tutkintoa olevien koulutuspalvelut sekä tarjoten riittävästi jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia alueen työikäiselle väestölle.
- Vahvistetaan ammatillisen koulutuksen sivistyksellisiä opintoja (perustaitoja, kriittistä ajattelukykyä ja oppimaan oppimista).
- Koulutukseen hakeutumista ja pääsyä tehostetaan jatkuvan haun väylää ja digitaalisia palveluita kehittämällä.
- Yhteishaun avulla turvataan perusopetuksen päättävän ikäluokan välitön siirtyminen jatko-opintoihin.
- Opintopolku-palvelua kehitetään siten, että se tukee jatkuvaa oppimista sekä asiakkaiden osaamistarpeiden ja koulutustarjonnan parempaa kohtaantoa.

Koulutuksen palvelujärjestelmä toimii asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti

Ammatillisen koulutuksen palvelujärjestelmän tulee vastata dynaamisesti ja tehokkaasti kaikkien asiakasryhmien tarpeisiin. Osaamisen hankkimisen tulee olla mahdollista asiakkaan osaamistarpeiden, oppimisvalmiuksien, elämäntilanteen ja urasuunnitelmien kannalta parhaiten soveltuvalla tavalla. Ammatillisen koulutuksen palvelujärjestelmän asiakaslähtöisyyden, toimintakyvyn ja vaikuttavuuden paraneminen edellyttää yksilöllisten opintopolkujen kehittämistä, oppimisympäristöjen monipuolistamista ja työpaikalla järjestettävän koulutuksen lisäämistä. Koulutuksen järjestäjien on pystyttävä parantamaan palvelujaan ja toimintansa laatua siten, että koulutuksen keskeyttäminen vähenee ja läpisy paranee. Koulutuksen järjestäjiltä edellytetään toimintaprosessien kokonaisvaltaista uudistamista ja valmiutta myös rakenteelliseen kehittämiseen.

Toiminnalliset tavoitteet:

- Ammatillisen koulutuksen järjestäjät vastaavat palveluvalikoimaansa joustavasti käyttäen oikea-aikaisesti, osuvasti ja laadukkaasti työelämän ja yksilöiden osaamistarpeisiin.
- Koulutusta toteutetaan monipuolisissa ja laadukkaissa oppimisympäristöissä.
- Työpaikkojen roolia keskeisenä oppimisympäristönä kaikessa ammatillisessa koulutuksessa vahvistetaan. Työpaikalla järjestettävää koulutusta toteutetaan tarpeen mukaan joustavasti koulutusopimukseen perustuvana koulutuksena tai oppisopimuskoulutuksena. Lisätään ja kehitetään työpaikkaohjaajien koulutusta.
- Koulutuksen järjestäjät tehostavat osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä opetusjärjestelyjään siten, että yksilölliset opintopolut monipuolistuvat, opinto- ja ohjausprosessit tehostuvat ja koulutusajat lyhenevät.
- Ammatillisen koulutuksen järjestäjät kehittävät ja ottavat käyttöön yksilöllisten opintopolkujen toteuttamista tukevia pedagogisia toimintamalleja ja ohjauspalvelujen malleja sekä niitä tukevia digitaalisia ratkaisuja, jotka parantavat toiminnan vaikuttavuutta.

— Ammatillisen koulutuksen järjestäjät kehittävät aktiivisesti järjestäjäjärkennettä sekä keskinäistä yhteistyötä ja työnjakoa toiminta-alueillaan.

— Ammatillisen koulutuksen uudistamista tuetaan laajalla tukiohjelmalla, jonka rahoitusta lisätään muun muassa varmistamaan oppivelvollisuuden pidentämisen ja jatkuvan oppimisen uudistuksen laadukas ja vaikuttava toimeenpano.

— Vahvistetaan koulutuksen laatua käynnistämällä ammatillisen koulutuksen laatustrategian toimeenpano.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut ja määrälliset tavoitteet

Ammatillisen koulutuksen tiedonkeruut, tilastointi ja seuranta uudistetaan kokonaisuudessaan uuden lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Määrälliset tavoitteet ja niitä kuvaavat indikaattorit määritellään ja otetaan käyttöön asteittain siirtymäkauden aikana. Tavoitteet asetetaan ammatillisen koulutuksen uudessa ohjaus-, säätely- ja rahoitusjärjestelmässä käytettävien suoritelmämittareiden pohjalta. Kansallinen opintosuoritus- ja tutkintotietojen luovutuspalvelu Koski tulee jatkossa tuottamaan merkittävän osan koulutuksen järjestäjien rahoituksen määrittämisessä, toiminnan ohjauksessa ja tuloksellisuuden seurannassa tarvittavista tiedosta. Koski-palvelusta saatavaa tietoa tullaan hyödyntämään tavoitteiden ja indikaattorien määrittelyssä sitä mukaa, kun sen tietosisältö laajenee ja tietoa kertyy useammalta vuodelta.

Tässä esitettävät tilastotiedot perustuvat aiemman lainsäädännön mukaisiin määrittely-, tiedonkeruu- ja tilastointitapoihin.

Ammatillisen tutkintokoulutuksen uudet opiskelijat¹

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	toteutuma	arvio	arvio
Perustutkintokoulutus	71 621	74 049	75 583	80 000	80 000	82 000
— josta oppisopimuskoulutus	6 166	6 838	8 588	10 000	10 000	10 500
Ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutus	31 518	34 453	32 625	38 000	38 000	38 500
— josta oppisopimuskoulutus	12 672	14 437	14 194	15 000	15 000	15 000

¹⁾ Lähde: Tilastokeskus. Sisältää opetushallinnon alaisen valtionosuusrahoitteisen koulutuksen. Vuodesta 2018 lukien lukuihin sisältyy opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen siirtynyt työvoimakoulutus.

Ammatillisen tutkinnon suorittaneet¹

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	toteutuma	arvio	arvio
Perustutkinnot	50 492	50 062	51 173	54 000	56 000	57 000
— josta oppisopimuskoulutus	4 635	4 379	4 193	4 500	5 000	6 000
Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	16 701	17 923	19 328	21 500	22 000	23 000
— josta oppisopimuskoulutus	7 384	8 368	9 193	10 500	10 500	11 000

¹⁾ Lähde: Tilastokeskus. Sisältää opetushallinnon alaisen valtionosuusrahoitteisen koulutuksen. Vuodesta 2018 lukien lukuihin sisältyy opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen siirtynyt työvoimakoulutus.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjien lukumäärät omistajatyypin mukaan¹

	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 arvio
Kaikki järjestäjät yhteensä	176	166	166	162	152
— kuntajärjestäjät	9	9	9	9	9
— kuntayhtymäjärjestäjät	35	35	35	34	33
— yksityiset järjestäjät	131	121	121	118	109
— valtio koulutuksen järjestäjänä	1	1	1	1	1

¹⁾ Kalenterivuoden alun tilanne. Vuosien 2018—2020 luvut sisältävät myös siirtomääräajan voimassa olevat vanhan lain mukaiset ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämisluvat (16 järjestäjää vuosina 2018 ja 2019 sekä 11 järjestäjää vuonna 2020).

01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 945 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen kansainvälistämiseen, oppimisympäristöjen ja digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen, työnantajille maksettaviin koulutuskorvauksiin ja EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

2) enintään 2 400 000 euroa Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen.

Selvitysosa: Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus tuottaa merenkulkuelinkeinon, viranomaisten ja vesillä liikkuvien kansalaisten turvallisuustasoa parantavaa ja ylläpitävää sekä ympäristönnettomuuksia ehkäisevää turvallisuuskoulutusta pelastautumiskoulutusyksikössä Lohjalla ja palokoulutusyksikössä Upinniemiessä. Tavoitteena on, että vuonna 2020 Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus kouluttaa yhteensä 4 100 henkilöä.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen tehtävänä on lisätä saamelaisväestön ammatillista osaamista, järjestää saamelaisalueen elinkeinoelämän tarpeita vastaavaa koulutusta ja edistää alueen työllisyyttä sekä säilyttää ja kehittää saamelaiskulttuuria ja saamen kieltä. Koulutuskeskuksen erityistehtävänä on palvella Euroopan unionin ainutta alkuperäiskansaa. Vuonna 2020 koulutuskeskuksen ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosimäärä on noin 125. Saamen kielen ja kulttuurin lukuvuosisikoulutuksessa toteutetaan noin 7 200 opiskelijatyöpäivää ja kurssitoiminnassa noin 4 000 opiskelijatyöpäivää.

Henkilötyövuodet

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 tavoite
Saamelaisalueen koulutuskeskus	69	69	70
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskus	25	26	26
Yhteensä	94	95	96

Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)	liiketaloudellisen		toiminnan
	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	1 164	1 000	1 100
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	2 605	2 910	2 600
— osuus yhteiskustannuksista	1 207	900	1 100
Kustannukset yhteensä	3 812	3 810	3 700
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-2 649	-2 860	-2 600
Kustannusvastaavuus, %	31	26	30
Hintatuki	2 400	2 400	2 400
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen, %	93	88	95

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Saamelaisalueen koulutuskeskus	4 645 000
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen hintatuki	2 400 000
Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen muut menot	900 000
Yhteensä	7 945 000

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018	2019	2020
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	9 751	10 072	9 405
Bruttotulot	1 713	2 000	1 460
Nettomenot	8 037	8 072	7 945
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 946		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	1 881		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-36
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	59
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-141
Palkkausten tarkistukset	-10
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	14

Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-13
Yhteensä	-127

2020 talousarvio	7 945 000
2019 talousarvio	8 072 000
2018 tilinpäätös	7 972 000

21. Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 48 156 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ammatillisen koulutuksen kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) ammatillisen koulutuksen yhteisten tietoteknisten palvelujen rahoittamiseen, toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien sekä muiden ammatillisen koulutuksen yhteisten menojen rahoittamiseen
- 3) ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa tukevien hankkeiden menojen ja avustusten maksamiseen
- 4) Örebron kuulovammaisten oppilaitoksen suomalaisten ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kustannusten kattamiseen
- 5) enintään 1 700 000 euroa Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutuksena järjestämän ammatillisen koulutuksen ja siihen liittyvän majoituksen menoihin
- 6) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
- 7) enintään yhdeksää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kehittämistoimilla tuetaan erityisesti ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa, edistetään reformin tavoitteiden toteuttamista, kehitetään ammatillisen koulutuksen järjestäjien toimintaa sekä tuetaan uusien toimintaprosessien ja oppimisympäristöjen käyttöönottoa. Toimenpiteillä varaudutaan myös siihen, että ammatillisen koulutuksen palvelujärjestelmä mahdollistaa oppivelvollisuuden pidentämisen sekä jatkuvan oppimisen uudistuksen laadukkaan ja vaikuttavan toteuttamisen. Tarkoitukseen kohdennettavat avustukset myönnetään pääosin verkostohankkeille, joissa on mukana useita koulutuksen järjestäjiä.

Pohjoiskalotin koulutussäätiön toiminta perustuu Suomen, Norjan ja Ruotsin sopimuskausittain tekemään sopimukseen. Vuosia 2016—2019 koskevan sopimuksen perusteella Suomi on sitoutunut rahoittamaan Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutusta vuosittain noin 80 opiskelijalle. Vuosia 2020—2023 koskevassa sopimuksessa koulutuksen tavoitteellinen paikkamäärä on tarkoitus

pitää samana. Valtiosopimuksen perusteella Pohjoiskalotin koulutussäätiölle on myönnetty oikeus järjestää tiettyjä suomalaisia tutkintoja ja koulutuksia.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpano	35 000
Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutus (siirto momentilta 32.30.51)	1 700
Reformin toimeenpanon tukeminen	-15 000
Team Finland knowledge-verkosto (siirto momentille 24.01.01)	-123
Yhteensä	21 577

2020 talousarvio	48 156 000
2019 II lisätalousarvio	—
2019 talousarvio	26 579 000
2018 tilinpäätös	26 737 000

30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 965 152 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) 933 558 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisena rahoituksena ammatillisen koulutuksen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen ja edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisena valtionavustuksena myönnettävään strategiarahoitukseen ammatillisen koulutuksen järjestäjille

2) edellä mainitun lain 32 i §:ssä tarkoitettuna korvauksena yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvistä arvonlisäveroista aiheutuviin kustannuksiin sekä kunnan tai kuntayhtymän ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen toimintaan luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden osalta suoritettavista arvonlisäveroista aiheutuviin kustannuksiin

3) 824 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään kompensatioon ammatillisen koulutuksen järjestäjille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja uuden opetusmetsämallin mukaisesti.

Kohdassa 1 tarkoitettu ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksen osuus on enintään yksi prosentti opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 9 §:n mukaisesta ammatillisen koulutuksen määrärahasta.

Ammatillisen koulutuksen tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä on enintään 182 200 opiskelijavuotta, mistä työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen kohdennettava tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on vähintään 8 800 opiskelijavuotta.

Selvitysosa: Opetusmetsämallissa Metsähallitus tekee viiden ammatillisen koulutuksen järjestäjän kanssa vastikkeellisen käyttöoikeussopimuksen. Sopimuksen mukaan puunmyyntitulot tuloutuvat ammatillisen koulutuksen järjestäjien sijaan Metsähallitukselle ja ammatillisen koulutuksen järjestäjille

maksetaan kompensatio, joka otetaan lisäyksenä huomioon Metsähallituksen tuloutuksessa valtion talousarvioon.

Määrärahan arvioitu käyttö ja siihen vaikuttavat tekijät (euroa)

Ammatillisen koulutuksen määräraha yhteensä (ei sisällä alv-kompensatioita)	1 915 850 000
— Laskennallisen rahoituksen osuus yhteensä	1 900 850 000
josta perusrahoituksen osuus (70 % laskennallisesta rahoituksesta)	1 330 595 000
josta suoritusrahoituksen osuus (20 % laskennallisesta rahoituksesta)	380 170 000
josta vaikuttavuusrahoituksen osuus (10 % laskennallisesta rahoituksesta)	190 085 000
— Strategiarahoituksen osuus (0,78 % ammatillisen koulutuksen määrärahadista)	15 000 000
Kuntien rahoitusosuus	-982 292 000
Arvonlisäverokompensatiot yhteensä	30 770 000
— Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 § ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille aiheutuneista kustannuksista	29 770 000
— Yksityiselle koulutuksen järjestäjälle korvattava kunnan tai kuntayhtymän luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden osalta suoritettava arvonlisävero	1 000 000
Laskennallisin perustein määräytyvä kompensatio ammatillisen koulutuksen järjestäjille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja uuden opetusmetsämallin mukaisesti	824 000
Yhteensä	965 152 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kilpailukykyopimuksen vaikutus ammatillisen koulutuksen valtionosuuteen	10 272
Kustannustason muutos (2,8 %)	21 762
Nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja osaamistarpeisiin vastaamiseksi lisättyjen opiskelijavuosien asteittainen poistuminen	-4 700
Opiskelijavuosien lisääminen lähihoitajien koulutukseen hoitajamitoituksen muutokseen varautumiseksi	16 000
Opiskelijavuosien lisääminen osaajapulaan vastaamiseksi ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien turvaamiseksi	10 000
Rahoitustason korjaaminen koulutuksen laadun turvaamiseksi	100 000
Tarkistus yksityisille koulutuksen järjestäjille korvattavien arvonlisäverojen määrään	2 627
Työpaikkaohjaajien koulutuksen lisääminen ja kehittäminen	2 500
Urheilijoiden ammatillisen koulutuksen tukeminen	500
Yhteensä	158 961

2020 talousarvio	965 152 000
2019 II lisätalousarvio	20 000 000
2019 talousarvio	806 191 000
2018 tilinpäätös	799 116 282

(33.) Nuorten aikuisten osaamisohjelma (kiinteä määräraha)

2018 tilinpäätös

5 000 000

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

Valtuus

Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin, tutkimusrahoituksen ohjelmisto- ja laitehankintoihin, arviointeihin, tutkimusohjelmien koordinaatioon sekä Akatemian rahoittamaan tutkimuksen edistämiseen saa vuonna 2020 hyväksyä sitoumuksia 385 076 000 euron arvosta. Valtuudesta vähintään 20 000 000 euroa on tarkoitettu kansainvälisen tason tutkimusinfrastruktuurien vahvistamiseen, vähintään 10 000 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-ohjelman (ICT) toteuttamiseen, 50 000 000 euroa yliopistojen profiloitumisen vahvistamiseen ja 48 000 000 euroa neljän prosentin TKI-tavoitteen edistämiseen. Lisäksi mikäli vuoden 2019 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta hyväksyä sitoumuksia vuonna 2020.

Tieteellisten seurain valtuuskunnalle voidaan edelleen luovuttaa tilat vastikkeetta.

Selvitysosa:

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Suomen tieteen kansainvälinen taso sekä tieto- ja osaamis pohja vahvistuvat edistään kestäväää talouskasvua ja uusien työpaikkojen syntymistä
- Korkeasti koulutetun osaavan työvoiman ja tutkijakunnan saatavuus turvataan mahdollistaen yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän uudistuminen

Suomen tieteen kansainvälinen taso sekä tieto- ja osaamis pohja vahvistuvat

Ammattikorkeakoulut, yliopistot, Suomen Akatemia, Kansallisarkisto, Kotimaisten kielten keskus ja Varastokirjasto edistävät toiminnallaan suomalaisen yhteiskunnan kilpailukykyä, hyvinvointia ja sivistystä sekä kestäväää kehitystä. Toiminta on korkealaatuista, kansainvälistä, vaikuttavaa, eettistä ja tukee yhdenvertaisen ja kulttuurisesti monimuotoisen yhteiskunnan kehitystä.

Toiminnalliset tavoitteet

- Tiedepoliittisin instrumentein ja korkeakoulujen toimenpitein edistetään vahvojen ja verkottuneiden tutkimus- ja osaamiskeskittymien muodostumista, kansainvälistymistä ja kytkeytymistä globaaleihin edelläkävijäverkostoihin
- Tutkimusrahoituksella vahvistetaan huippututkimuksen edellytyksiä ja kansallisia tutkimusinfrastruktuureja sekä eri toimijoita ja aloja yhdistävää tutkimus- ja innovaatiotoimintaa
- Korkeakoulut tukevat nousevia tutkimusaloja ja luovat kilpailukykyiset edellytykset kansainväliseen kärkeen tähtäävälle tutkimukselle
- Tutkimusaineistojen, tutkimustulosten ja osaamisen laajaa hyödyntämistä ja avoimuutta julkisessa päätöksenteossa ja elinkeinoelämän kehittämisessä edistetään, mukaan lukien kaupallistaminen ja osaamisen vienti

- Tutkimustoiminnan ja tietoyhteiskunnan kehittäminen turvataan korkeatasoisilla tukipalveluilla digitalisaatiota hyödyntäen
- Avointa tieteellistä julkaisu- ja tiedejulkaisu- ja aineistojen hyödynnettävyyttä ja pitkäaikaissäilytystä edistetään hallinnonalojen välisenä yhteistyönä
- Tutkimuksen media- ja kansalaisnäkyvyyttä sekä tiedekasvatusta edistetään.

Korkeasti koulutetun osaavan työvoiman ja tutkijakunnan saatavuus turvataan

Ammattikorkeakoulut ja yliopistot kehittävät toimintaansa omaehtoisesti siten, että ne ovat tasa-arvoisia, esteettömiä, monikulttuurisia, vetovoimaisia ja hyvin johdettuja työ- ja oppimisympäristöjä. Korkeakoulut edistävät näitä tavoitteita myös laajemmin yhteiskunnassa. Korkeakoulutuksen sisältöjä ja digitaalista palveluympäristöä kehitetään yhteiskunnan ja työelämän muuttuvia tarpeita vastaavaksi. Opintoprosesseja, avoimia oppimisympäristöjä ja eri statustuksella toimivien oppijoiden joustavia opiskelumahdollisuuksia kehitetään siten, että työurat pitenevät ja jatkuva osaamisen kehittäminen mahdollistuu.

Toiminnalliset tavoitteet

- Korkeakoulutetun työvoiman määrää kasvatetaan korkeakoulutuksen tarjontaa lisäämällä, läpäisyä parantamalla ja joustavia opiskelumahdollisuuksia kehittämällä. Korkeakoulujen aloituspaikkoja lisätään vähintään 5 000 vuodesta 2020 alkaen
- Korkeakoulut jatkavat alakohtaista ja alojen välistä toiminnallista ja rakenteellista kehittämistä osaamisen kokoamiseksi ja epätarkoituksenmukaisten päällekkäisyyksien purkamiseksi
- Korkeakoulut profiloituvat vahvuusalueilleen, selkeyttävät ja tiivistävät yhteistyötä ja työnjakoa niin keskenään kuin tutkimuslaitosten kanssa
- Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien pedagogista osaamista
- Korkeakoulut lisäävät jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia, monipuolistavat opiskelijoiden ohjausta ja lisäävät yhteistyötä työelämän kanssa
- Korkeakoulujen toiminnassa korostuu kansainvälisyys ja yrittäjämäinen toimintatapa sekä yhteiskunta- ja globaali vastuu.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijamäärä

	2016	2017	2018	2019 arvio	2020 arvio
Ammattikorkeakoulujen perustutkinnot					
— aloittaneet	33 915	32 611	30 826	32 000	32 000
— tutkinnot	23 044	23 167	24 506	23 700	23 700
— opiskelijamäärä	128 663	127 792	127 033	127 100	127 100
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot					
— aloittaneet	4 279	4 962	4 827	4 900	5 000
— tutkinnot	2 518	2 753	3 116	3 200	3 300
— opiskelijamäärä	11 001	12 198	13 404	13 400	13 400
Yliopiston perustutkinnot¹					
— uudet opiskelijat	20 943	20 266	21 682	21 300	21 300
— suoritettut alemmat korkeakoulututkinnot	14 289	13 893	13 462	13 600	13 900
— suoritettut ylemmät korkeakoulututkinnot	15 321	14 911	15 162	15 200	15 300

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2016	2017	2018	2019	2020
				arvio	arvio
— opiskelijamäärä	134 887	133 609	133 948	134 000	134 000
Yliopiston tohtorintutkinnot	1 888	1 750	1 783	1 770	1 750

¹⁾ Sisältää alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon opiskelijat ja tutkinnot

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen osuus bruttokansantuotteesta (%)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
					arvio	arvio	arvio
T&K-menojen BKT-osuus (%)	3,17	2,90	2,74	2,76	2,70	2,72	2,72

Tutkimushankkeiden myöntämisvaltuuden käytöstä valtiolle aiheutuvat menot (milj. euroa)

Vuosi	Myöntämisvaltuus								
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
2009	258,5	0,7							
2010	369,1	1,5							
2011	316,1	1,4							
2012	282,4	1,4							
2013	302,6	2,2	0,1						
2014	280,0	9,5	2,4	0,2					
2015	318,8	51,1	17,2	3,0	0,1				
2016	338,4	82,9	48,4	15,6	2,2	0,1			
2017	348,3	91,2	88,2	56,4	20,4	2,0			
2018	343,3	75,1	87,9	88,2	55,2	15,2			
2019	368,4	31,3	79,9	89,9	92,9	65,2	9,1		
2020	385,1		9,8	88,3	93,3	91,9	67,9	20,8	5,0
Yhteensä	348,3	333,9	341,6	264,1	174,4	77,0	20,8	5,0	

Myöntämisvaltuuden muutoksessa on otettu lisäyksenä huomioon 8 500 000 euroa tutkimusinfrastruktuureihin siirtäen momentilta 29.40.22 ja 5 207 000 euroa momentin 29.40.53 määrärahojen muuttamiseksi valtuuspäätösten piiriin osana teknistä budjetointimuutosta ja 1 000 euroa eläkemaksurakenteen muutoksesta, 40 000 000 euroa kestävästä kasvusta globaalien megatrendien ratkaisemisesta ja 8 000 000 euroa tohtorien työllistymisestä yrityksiin ja muualle yhteiskuntaan, vähennyksenä huomioon 25 000 000 euroa lippulaivahankkeiden vuosien 2018 ja 2019 rahoituksen päättymisestä ja kertaluonteinen 20 000 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriölle kansainvälisen EuroHPC-tutkimusinfrastruktuurin rahoittamiseksi.

01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 502 000 euroa.

Selvitysosa: Suomen Akatemia on tieteellisen tutkimuksen keskeinen rahoittaja Suomessa ja aktiivinen toimija kansallisessa ja kansainvälisessä tiede- ja innovaatiopolitiikassa. Akatemia kohottaa kilpailulla tutkimusrahoituksellaan ja tiedepoliittisella toiminnallaan tutkimuksen laatua ja

vaikuttavuutta sekä tukee vahvasti tieteen uudistumista. Suomen Akatemian yhteydessä toimii strategisen tutkimuksen neuvosto, jonka hallinnolliset palvelut tuottaa Akatemian hallintovirasto.

Toiminnallinen tuloksellisuus

— Akatemia vahvistaa tutkimusrahoituksellaan tutkimuksen laatua, vaikuttavuutta ja tieteen uudistumista. Akatemia kehittää rahoitusmuotojaan, tarkistaa arviointikriteerejä sekä edistää tasa-arvoa ja vastuullista tutkimusta, ottaen huomioon kansainvälisyyden ja tutkijoiden liikkuvuuden sekä jatkaen rahoitusyhteistyötä suomalaisten ja ulkomaisten yhteistyökumppaneiden kanssa

— Akatemia tuottaa ministeriöille, korkeakouluille, tutkimuslaitoksille ja muille tahoille tiedepoliittisen päätöksenteon käyttöön laadukasta ja monipuolista tietoon perustuvaa materiaalia ja analyysejä Suomessa tehtävästä tutkimuksesta ja suomalaisista tutkimusorganisaatioista

— Akatemia edellyttää tutkimusaineistojen ja -menetelmien sekä tutkimustulosten saatavuutta avoimen tieteen periaatteiden mukaisesti Akatemian rahoittamissa hankkeissa

— Akatemia toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon toimintaympäristön muutokset kuten digitalisaation ja valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.

Henkisten voimavarojen hallinta

— Suomen Akatemia kehittää työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja -hyvinvointi sekä oikein kohdentuva Akatemian strategian mukainen osaamisen hyödyntäminen.

Tunnuslukuja	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus				
Akatemian yhteistyökyky (sidosryhmäkysely, max 4)	-	3,01	3,10	-
Tieteen tila -katsaus (kahden vuoden välein)	aloitettu	valmistunut	valmistunut	aloitettu
Rahoitettujen tutkimushankkeiden tuottaman datan avaaminen (%)	>50	56,8	<25	>50
Toiminnallinen tuloksellisuus				
Rahoitustoiminta, käsitellyt hakemukset (lkm)	4 490	4 113	4 100	4 300
Avoin tiede (OA-julkaisujen) osuus Akatemian rahoittamissa hankkeissa (%)	45	46,1	50	80
Rahoitustoiminnan kustannusten osuus myönnetystä rahoituksesta (%)	2,3	2,3	<3,5	<3,5
Akatemiahankkeiden käsittelykustannus (euroa/hakemus)	1 500	1 420	1 500	1 400
Henkisten voimavarojen hallinta				
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,63	3,54	3,65	3,65
Henkilötyövuodet	136,2	132,5	139	137

Suomen Akatemian tulostavoitteiden toteuttamiseen käytetään myös momenttien 29.40.51, 29.40.53, 29.40.54 ja 29.40.66 määrärahoja.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteuma	2018 varsinainen talousarvio	2020 esitys

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2018	2018	2020
	toteuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	12 173	11 892	11 902
Bruttotulot	559	350	400
Nettomenot	11 614	11 542	11 502
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	6 646		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	6 719		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Muu muutos	4
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-48
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-57
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	139
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-59
Palkkausten tarkistukset	-23
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	32
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-28
Yhteensä	-40

2020 talousarvio	11 502 000
2019 talousarvio	11 542 000
2018 tilinpäätös	11 689 000

02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 527 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Kansallisarkiston kansainvälisen yhteistyön edellyttämien järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen
- 2) EU:n hyväksymien hankkeiden menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Kansallisarkisto on asiantuntija- ja palveluorganisaatio sekä humanistisen ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen infrastruktuuri, jonka toiminnan tavoitteena on, että yhteiskunnan ja yksilön kannalta merkittävä arkistoaines säilyy suppeassa ja käyttökelpoisessa muodossa ja on tehokkaasti käytettävissä asiakaslähtöisesti. Kansallisarkiston tehtävänä on varmistaa kansalliseen kulttuuriperintöön kuuluvien asiakirjojen säilyminen ja niiden käytettävyys, tukea tutkimusta ja tiedon avoimuutta, sekä kehittää arkistointia edistään digitaalisuutta.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

— Kansallisarkisto digitoi ja edistää digitaalisen asiakirjatiedon uudelleenkäyttöä resurssiensa puitteissa

— Kansallisarkisto toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti keskittyen ydintehtäviinsä ja ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot.

Henkisten voimavarojen hallinta

— Kansallisarkisto kehittää työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja -hyvinvointi sekä oikein kohdentuva osaaminen.

Tunnuslukuja	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus				
Arkistoaineiston kokonaismäärä (hyllymetriä)	218 516	221 795	219 000	226 000
Digitoidun aineiston kokonaismäärä (milj. kuvausyksikköä)	60	74	80	85
Toiminnallinen tuloksellisuus				
Tutkijasalikäynnit	28 925	26 920	25 000	23 000
Toimitetut tietopyyntötilaukset (kpl)	33 792	28 806	27 000	27 000
Verkkokäyttö (käyntikerrat)	1 453 923	1 626 634	1 800 000	1 900 000
Viranomaisarkistot (hm/vuosi)	887	2 279	15 100	5 000
Digitoidut aineistot (hm/vuosi)	663	1 000	250 ¹	550
Henkisten voimavarojen hallinta				
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,4	3,3	3,7	3,7
Henkilötyövuodet	224,1	203	200	200

¹ Mahdollinen keskeytys uuden prosessin valmistelun vuoksi.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	20 374	20 057	20 197
Bruttotulot	1 844	600	670
Nettomenot	18 531	19 457	19 527
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 622		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	915		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Massadigitoinnin pilotti vuonna 2019	-2 500
Massadigitointia koskevan periaatepäätöksen toimeenpano	1 500
Muu muutos	-24
Toimintamenojen tasomuutos	1 500

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

Uuden keskusarkiston väliaikaisen lisäyksen poistaminen	-65
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-11
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-55
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	178
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-431
Palkkausten tarkistukset	-28
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	41
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-35
Yhteensä	70

2020 talousarvio	19 527 000
2019 talousarvio	19 457 000
2018 tilinpäätös	17 823 000

03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 082 000 euroa.

Selvitysosa: Kotimaisten kielten keskus asiantuntija- ja palveluorganisaationa lisää toiminnallaan tietoa kotimaisista kielistä ja edistää suomen ja ruotsin kielen säilymistä ja kehittämistä tuottaen palveluja, kuten neuvontaa, kielenhuoltoa ja sanakirjoja. Keskus koordinoi saamen kielten, viittomakielten ja romanikielen huoltoa sekä tarjoaa palveluitaan ja aineistoaan avoimesti verkossa edistämien tiedon avoimuutta ja digitalisaatiota osana tutkimuksen infrastruktuureja. Keskus luo edellytyksiä maahanmuuttajien kotoutumiselle laatimalla suomi-somali -sanakirjan ja suomi-kurdin kielet -sanakirjoja.

Tunnuslukuja	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 tavoite	2020 tavoite
Julkaisujen määrä (sivua)	3 939	4 019	3 500	3 500
Kielineuvonta (vastauksia), kpl	6 540	7 060	6 000	6 000
Sähköiset aineistot ¹	185 088	190 713	190 000	200 000
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,53	3,6	3,4	3,4
Henkilötyövuodet	77,1	78	77	77

¹ Aineiston määrän ja jalostusasteen kehittyminen kumulatiivisesti.

Kotimaisten kielten keskuksen tulostavoitteiden toteuttamiseen käytetään myös momentin 29.40.53 määrärahoja.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018 toteuma	2019 varsinainen talousarvio	2020 esitys
Bruttomenot	1 836	1 558	1 532
Bruttotulot	455	450	450
Nettomenot	1 380	1 108	1 082

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2018	2019	2020
	toteuma	varsinainen talousarvio	esitys
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	856		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	594		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)			-1
JTS-miljardin tuottavuussäästö			-7
Lomarahojen alentaminen (Kiky)			7
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa			-25
Palkkausten tarkistukset			-1
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)			2
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)			-1
Yhteensä			-26

2020 talousarvio	1 082 000
2019 talousarvio	1 108 000
2018 tilinpäätös	1 118 000

04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 626 000 euroa.

Selvitysosa: Varastokirjasto vähentää toiminnallaan yleisten ja tieteellisten kirjastojen kokoelmatarvetta ja varmistaa, että hankittu kirjallisuus säilyy tiedontarvitsijoiden käytössä. Varastokirjaston toiminta tukee avoimen tieteen edistämistä ja osaamisen kehittämistä yhteiskunnassa osana tutkimuksen infrastruktuureja. Varastokirjasto toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti.

Tunnuslukuja	2017	2018	2019	2020
	toteuma	toteuma	tavoite	tavoite
Vastaanotetun aineiston määrä (hm)/v	3 121	3 007	4 000	4 000
Tilausten määrä (kpl)/v	107 989	97 386	115 000	115 000
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,84	3,9	4	4
Henkilötyövuodet	17,9	17,4	18	18

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018	2019	2020
	toteuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	1 624	1 668	1 629
Bruttotulot	3	3	3

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2018	2019	2020
	toteuma	varsinainen talousarvio	esitys
Nettomenot	1 620	1 665	1 626
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	60		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	96		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Muu muutos			-3
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)			-1
JTS-miljardin tuottavuussäästö			-9
Lomarahojen alentaminen (Kiky)			14
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa			-38
Palkkausten tarkistukset			-2
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)			3
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)			-3
Yhteensä			-39

2020 talousarvio	1 626 000
2019 talousarvio	1 665 000
2018 tilinpäätös	1 656 000

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 87 869 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ammattikorkeakouluja, yliopistoja ja tiedelaitoksia koskevan tutkimus-, arviointi-, selvitys- ja kehittämistoiminnan menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tieteen yhteisten tietoteknisten palvelujen ja tietoverkon rahoittamiseen, korkeakoulujen ja tieteen toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien sekä muiden vastaavien yhteisten menojen keskitettyyn rahoittamiseen
- 3) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
- 4) enintään 186 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin
- 5) enintään 400 000 euroa julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannuksiin.

Selvitysoasa: Kehittämistoimilla tuetaan erityisesti korkeakoulu- ja tutkimusjärjestelmän rakenteellista kehittämistä ja uudistamista. Tavoitteena on korkeakoulujen ja tieteen yhteisillä tai yhtenäisillä tietoteknisillä palveluilla kohottaa tukitoimintojen palvelutasoa, alentaa kustannuksia ja edistää sähköistä asiointia. Vuosien 2017–2021 aikana toteutetaan datalähtöisen tutkimuksen kehittämisohjelma tieteen laadun, osaamisen kasvun ja tieteen kilpailukyvyn parantamiseksi sekä digitalisaation hyötyjen saavuttamiseksi.

Datalähtöisen tutkimuksen laskenta- ja tallennuskapasiteettihankinnan valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2020	2021	Yhteensä vuodesta 2020 lähtien
Vuoden 2020 sitoumukset	9 000	3 000	12 000
Menot yhteensä	9 000	3 000	12 000

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Tutkimus-, arviointi-, selvitys- ja kehittämistoiminta	4 469 000
Korkeakoulujen ja tieteen yhteiset tietotekniset palvelut ja tietoverkko	28 000 000
Julkisen keskitetyn sähköisen säilytys- ja arkistopalvelun toteuttamiskustannuksiin, SAPA (enintään)	400 000
Tutkimus- ja tiedeyhteisön kilpailukyvyn vahvistaminen	55 000 000
Yhteensä	87 869 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Korkeakoulujen hakijasuman purkaminen	-2 000
Rahapelien tuottoennusteen alenemisesta aiheutuva kompensatio edunsaajille	2 100
Sähköisen arkistoinnin palvelukokonaisuus (SAPA)	-200
Team Finland Knowledge -verkosto, palautus (siirto momentilta 24.01.01)	446
Tutkimus- ja tiedeyhteisön kilpailukyvyn vahvistaminen panostamalla tekoälyn, datanhallinnan ja suurteholaskennan tutkimusympäristöihin ja tutkimusinfrastruktuureihin	55 000
Yhteensä	55 346

2020 talousarvio	87 869 000
2019 talousarvio	32 523 000
2018 tilinpäätös	169 375 000

(22.) Tutkimusinfrastruktuurihankkeiden rahoitus (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysoasa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

Vuodesta 2020 alkaen uusia tutkimusinfrastruktuurihankepäätöksiä tehdään vain valtuudesta ja valtuuden maksatukseen tarvittavat määrärahat on siirretty momentille 29.40.51.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirto momentille 29.40.51	-8 500
Yhteensä	-8 500
2019 talousarvio	8 500 000
2018 tilinpäätös	8 500 000

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 901 414 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yliopistolain (558/2009) mukaisena rahoituksena:

- 1) 1 683 353 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään yliopistojen perusrahoitukseen
- 2) 178 461 000 euroa korvausta yliopistoille aiheutuneisiin arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen kustannuksiin
- 3) enintään 39 600 000 euroa yliopistojen harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

Selvitysosa: Yliopistojen valtionrahoitus määräytyy yliopistolain (558/2009) 49 §:n, yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen (770/2009) ja yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (331/2016) perusteella.

Kohdan 2 korvausta tarkistetaan vuosittain viimeksi toteutuneen yliopistokohtaisen euromääräisen arvonlisäverokertymän perusteella.

Helsingin yliopiston yhteydessä toimii Kansalliskirjasto, jonka tehtävistä säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä annetussa laissa (1433/2007). Tavoitteena on vahvistaa Kansalliskirjaston roolia kirjastoalan kansallisena kehittäjänä ja koko kirjastoverkon peruspalvelujen tarjoajana.

Opettajankoulutusta järjestävissä yliopistoissa on opetusharjoittelua ja opettajankoulutuksen kehittämistä varten harjoittelukouluja, joiden tavoitteena on opettajankoulutusta palvelevan toiminnan korkea taso ja läheinen vuorovaikutus yliopiston muun toiminnan kanssa. Harjoittelukoulujen oppilasmäärä on noin 8 300, josta noin 2 200 on lukiolaisia.

Yliopistojen määrälliset tavoitteet

	2014	2016	2018 ¹	2020 ²
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	tavoite

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2014 toteutuma	2016 toteutuma	2018 ¹ toteutuma	2020 ² tavoite
Alemmat korkeakoulututkinnot	13 499	14 289	13 462	14 670
Ylemmät korkeakoulututkinnot	14 859	15 321	15 162	15 395
Tohtorin tutkinnot	1 865	1 888	1 783	1 690
Tieteelliset julkaisut (jufo 2 ja 3)/opetus- ja tutkimushenkilökunta ³	0,46	0,53	0,56	0,57
Kansainvälisten yhteisjulkaisujen osuus tieteellistä julkaisuista (jufo 1—3), %	44,9	42,7	47,0	48,0
Tavoiteajan kuluessa (7 v) valmistuneiden osuus aloittaneista, % ⁴	48,5	51,5	52,5	55,0
Lukuvuodessa vähintään 55 opintopistettä suorittaneiden osuus, %	38,4	41,8	43,2	45,0

¹⁾ Tutkintomäärissä toteutuma, muuten arvio

²⁾ Tutkintotavoiteissa vuoden 2020 arvo on keskimääräinen tavoite vuosille 2017—2020. Tohtorintutkintojen lukumäärän kasvattamisen sijaan painopistettä halutaan siirtää jatkotutkinnon jälkeisen tutkijanuran kehittämiseen ja työllistettävyyden parantamiseen.

³⁾ Julkaisufoorumi on tieteellisen julkaisutoiminnan laadunarviointia tukeva luokitusjärjestelmä. Kolmiportaisessa luokituksessa keskeiset ulkomaiset ja kotimaiset julkaisukanavat jaotellaan perustasoon (1) ja korkeimman tason (3) väliin.

⁴⁾ Tarkoittaa alemmissa ja ylemmissä korkeakoulututkinnoissa tavoitetutkinnon suorittaneiden osuutta, ylin tutkinto, johon uusi opiskelija on saanut tutkinnon suorittamisoikeuden.

Määrärahan arvioitu käyttö ja siihen vaikuttavat tekijät (euroa)

Yliopistojen laskennallinen perusrahoitus	1 683 353 000
— Kansalliskirjasto	17 908 000
— Harjoittelukoulut	51 473 000
— Yliopistojen muu laskennallinen perusrahoitus	1 613 972 000
Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 § ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistoille aiheutuneista kustannuksista	178 461 000
— Arvio vuoden 2020 ALV-kompensaatioksi	165 705 000
— Vuoden 2018 korvauksiin kohdennetun ALV -kompensaation ja toteutuman välisen eron mukainen tarkistus	12 756 000
Yliopistolain (558/2009) mukainen yliopistojen harkinnanvarainen rahoitus (enintään)	39 600 000
Yhteensä	1 901 414 000

Kuntien rahoitusosuus harjoittelukouluissa annettavan lukiokoulutuksen kustannuksiin, 8 091 000 euroa, on otettu huomioon momentin 29.10.30 mitoituksessa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

ALV -kompensaation tarkentuminen	27 008
Indeksikorotus (2,8 %)	44 875
Kilpailukykyopimuksen vaikutus yliopistojen talousarviorahoitteiseen toimintaan	500
Korkeakoulujen aloituspaikkamäärän lisääminen	24 000
Korkeakoulujen hakijasuman purkaminen	-4 000
Perusrahoituksen vahvistaminen (HO 2019)	40 000
Team Finland Knowledge -verkosto (siirto momentille 24.01.01)	-674

Toimintamallin kehittäminen Suomen tekniikan alan yliopistojen yhteistyöhön Lounais-Suomessa	-1 000
Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen kehittäminen	4 000
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-408
Yhteensä	134 301

2020 talousarvio	1 901 414 000
2019 talousarvio	1 767 113 000
2018 tilinpäätös	1 767 428 000

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 291 296 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tutkimuksesta, tutkijanuran eri vaiheiden tehtävistä, tutkimusinfrastruktuurien, tutkimusedellytysten kehittämisestä, tutkimuksen hyödyntämisen edistämisestä, valtionavustuksista ja apurahoista sekä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kansainvälisten järjestöjen, mukaan lukien tutkimusinfrastruktuurien, rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden menojen maksamiseen
- 4) Suomen Akatemian rahoittamiin tutkimushankkeisiin ja ohjelmiin liittyviin palkkaus-, eläkemaksu- ja muihin kulutusmenoihin, tutkimusrahoituksen tietojärjestelmien hankintojen menoihin ja yleiskustannuksiin sekä yhdessä momentin 29.40.53 kanssa enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin.

Kohdassa 1 tarkoitettu tutkimusrahoitus budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kestävää kasvua globaalien megatrendien ratkaisemisesta	3 200
Lippulaivahankkeet, päätösten maksatus	4 000
Tutkimusinfrastruktuurit (siirto momentilta 29.40.22)	2 500
Valtuuspäätösten edellyttämät määrärahatarpeet, ajoituksen muutos	2 448
Yhteistyössä uutta liiketoimintaa ja huippuluokan innovaatioita: tohtoreiden työllistyminen yrityksiin ja muualle yhteiskuntaan	8 000
Yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen, valtuuspäätösten maksatusten ajoituksen muutos	-5 000
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	10
Palkkausten tarkistukset	-2
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	2

Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-2
Yhteensä	15 156

2020 talousarvio	291 296 000
2019 talousarvio	276 140 000
2018 tilinpäätös	245 175 193

53. *Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 105 486 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tutkimuksesta, tutkijanuran eri vaiheiden tehtävistä, tutkimusedellytysten kehittämistä pois lukien tutkimusinfrastruktuurihankkeet, tutkimuksen hyödyntämisen edistämistä, valtionavustuksista ja apurahoista sekä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) arvioinneista, tieteellisestä julkaisutoiminnasta ja tieteen tunnetuksi tekemisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) Suomen Akatemian rahoittamiin tutkimushankkeisiin ja ohjelmiin liittyviin palkkaus-, eläkemaksu- ja muihin kulutusmenoihin, tutkimusrahoituksen tietojärjestelmien hankintojen menoihin ja yleiskustannuksiin yhdessä momentin 29.40.51 kanssa enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin
- 4) yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin
- 5) Kotimaisten kielten kesuksesta annetun lain 8 §:n 1 momentin mukaisesti viraston toiminnasta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää yhdessä momentin 29.40.03 kanssa enintään 82 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkausmenoihin
- 6) päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekeville yhteisöille ja tutkimuslaitoksille myönnettävien valtionavustusten maksamiseen
- 7) kansainväliseen yhteistyöhön osallistumisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 8) tieteen edistämiseksi, tieteen ja yhteiskunnan sekä kansalliskielten ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseksi myönnettävien valtionavustusten, -palkintojen ja apurahojen, tieteellisen kirjallisuuden kääntämis- ja painattamismenojen, tiedonjulkistamisen ja tutkimusetiikan edistämismenojen sekä tieteen tukemiseen liittyvistä tutkimuksista, selvityksistä ja julkaisuista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 9) tutkimusaineistojen käytön saatavuuden parantamiseksi ja tutkimuksen infrastruktuurihankkeisiin myönnettäviin valtionavustuksiin ja valtion laitosten vastaavien hankkeiden menojen maksamiseen sekä enintään 7 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin
- 10) tiedeyhteisöjen käytössä olevien valtion toimitilojen vuokriin.

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

Kohdassa 1 tarkoitettu tutkimusrahoitus budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille.

Kohdassa 5 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Suomen Akatemian käytettäväksi tutkimushankkeiden rahoittamiseen ja tieteellisen tutkimuksen edistämiseen	50 673 000
Yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin	5 744 000
Kotimaisten kielten keskuksen toimintaan	3 627 000
Tiedekeskus Heurekan toimintaan ja tiedekasvatusta tukeviin hankkeisiin	3 000 000
Tieteellisten seurain valtuuskunnalle tieteellisten yhteisöjen yhteistoiminnan ja tieteellisen tiedonvälityksen edistämistä varten	5 850 000
Ulkomailla toimivien tiedeinstituuttien toimintaan	2 340 000
Digitaalisten tietoaisteistojen löydettävyyden, saavutettavuuden, yhteentoimivuuden ja uudelleenkäytettävyyden edistämiseen	5 000 000
Valtiontalouden ulkopuolisten tutkimuslaitosten sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin	5 822 000
Päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekeville yhteisöille ja tutkimuslaitoksille myönnettäviin avustuksiin	600 000
Eräisiin kansainvälisen tieteellisen yhteistyön menoihin, jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin	22 080 000
Avustusten maksamiseen niiden tiedeinstituuttien tilakustannuksiin, jotka maksavat vuokraa ulkoministeriölle	750 000
Yhteensä	105 486 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-2 081
Yhteensä	-2 081

Momentin määräraha on muutettu kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	105 486 000
2019 talousarvio	107 567 000
2018 tilinpäätös	106 188 438

54. Strateginen tutkimusrahoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 54 631 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2020 uusia rahoituspäätöksiä saa tehdä enintään 55 631 000 euron arvosta.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää:

- 1) strategiseen tutkimukseen valtioneuvoston päättämien teema-alueiden ja painopisteiden mukaisesti
- 2) strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamien tutkimushankkeiden ja -ohjelmien, tutkimuksen infrastruktuureista, apurahoista ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien palkkausmenojen sekä muiden menojen ja avustusten maksamiseen myös ulkomaiselle organisaatiolle
- 3) arvioinneista aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kansallisena vastinrahoituksena EU-hankkeiden ja muiden kansainvälisten tutkimusrahoittajien hankkeisiin, jos hankkeet ovat valtioneuvoston päättämien teema-alueiden ja painopisteiden sekä neuvoston ohjelmarakenteen mukaisia.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille lukuun ottamatta yrityksiä.

Selvitysosa: Strateginen tutkimus on pitkäjänteistä, ongelmakeskeistä ja tieteellisesti korkeatasoista yhteiskuntapolitiikkaa ja yhteiskunnan toimintojen kehittämistä palvelevaa tutkimusta, jonka tarkoituksena on löytää ratkaisuja merkittäviin yhteiskunnan haasteisiin ja ongelmiin. Rahoitusta kohdennetaan laaja-alaisesti erilaisten yhteiskunnan merkittävien ja suurien haasteiden tutkimukseen ja muun muassa tutkimukseen, joka palvelee elinkeinoelämän uudistamista ja kilpailukykyä, työelämän kehittämistä julkisen sektorin kehittämistä palvelemaan tutkimukseen jne. Rahoitus mahdollistaa tutkimuksen suuntaamisen yhteiskunnan muuttuvien tietotarpeiden mukaisesti sekä tutkimuksen katvealueille. Tutkimushankkeita rahoitetaan yhteiskunnallisen merkityksen, vaikuttavuuden ja tutkimuksen laadun perusteella.

Strategisen tutkimuksen neuvoston tutkimushankkeiden myöntämisvaltuuden käytöstä valtiolle aiheutuvat menot (1 000 euroa), arvio

Vuosi	Valtuus	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
2015	55 631	10 752	22 259	22 370	-608	858				
2016	55 631		11 710	22 536	16 878	4 507				
2017	55 631			1 098	16 914	18 222	15 000	4 398		
2018	55 631				9 618	17 000	17 000	10 000	10 000	
2019	55 631					6 331	17 400	17 200	14 700	
2020	55 631						5 631	20 200	19 100	11 100
Yhteensä		10 752	33 752	46 004	42 802	55 631	54 631	51 798	35 813	11 100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Valtuuspäätösten maksatusten ajoituksen muutos	-1 000
Yhteensä	-1 000

2020 talousarvio

54 631 000

2019 talousarvio	55 631 000
2018 tilinpäätös	42 801 479

55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 898 989 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) 816 749 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen ammattikorkeakouluille ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaisena rahoituksena
- 2) 57 214 000 euroa korvaukseen ammattikorkeakouluille aiheutuneisiin arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja tilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen kustannuksiin
- 3) enintään 24 720 000 euroa ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaiseen ammattikorkeakoulujen harkinnanvaraiseen rahoitukseen
- 4) 306 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään kompensatioon ammattikorkeakouluille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja uuden opetusmetsämallin mukaisesti.

Selvitysosa: Ammattikorkeakoulujen valtionrahoitus määräytyy ammattikorkeakoululain (932/2014) 43 §:n, ammattikorkeakouluista annetun valtioneuvoston asetuksen (1129/2014) ja opetus- ja kulttuuriministeriön ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun asetuksen (814/2016) perusteella.

Kohdan 2 korvaus perustuu viimeksi toteutuneen vahvistetun tilinpäätöksen tietoihin.

Kohdan 4 opetusmetsämallissa Metsähallitus tekee kolmen ammattikorkeakoulun (Hämeen ammattikorkeakoulu, Karelia-ammattikorkeakoulu, Novia yrkeshögskolan) kanssa vastikkeellisen käyttöoikeussopimuksen. Sopimuksen mukaan puunmyyntitulot tuloutuvat ammattikorkeakoulujen sijaan Metsähallitukselle ja ammattikorkeakouluille maksetaan kompensatio, joka otetaan lisäyksenä huomioon Metsähallituksen tuloutuksessa valtion talousarvioon.

Ammattikorkeakoulujen toiminnallisen tuloksellisuuden tunnuslukuja ja määrälliset tavoitteet

	2014 toteutuma	2016 toteutuma	2018 toteutuma	2020 ¹ tavoite
Ammattikorkeakoulututkinnot	22 778	23 044	24 506	22 269
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	2 115	2 518	3 116	2 950
Ammatillinen opettajankoulutus, valmistuneet	1 849	1 798	1 461	1 600
Julkaisut/opettajat ja t&k-henkilöstö	1,11	1,28	1,30	1,35
Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet viiden vuoden kuluttua aloittamisesta, % aloittaneista	55,7	57,3	58,0	60,0
Lukuvuodessa vähintään 55 opintopistettä suorittaneet opiskelijat, % amk-tutkinnon opiskelijoista	61,7	62,2	63,0	64,0

¹⁾ Tutkintotavoitteissa vuoden 2020 arvo on keskimääräinen tavoite vuosille 2017—2020.

Määrärahan arvioitu käyttö ja siihen vaikuttavat tekijät (euroa)

Ammattikorkeakoulujen laskennallinen perusrahoitus	816 749 000
Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 § ja 40 § tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus ammattikorkeakouluille aiheutuneista kustannuksista	57 214 000
Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukainen ammattikorkeakoulujen harkinnanvarainen rahoitus (enintään)	24 720 000
Laskennallisin perustein määräytyvä kompensatio ammattikorkeakouluille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja uuden opetusmetsämallin mukaisesti	306 000
Yhteensä	898 989 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

ALV -kompensaation tarkentuminen	5 603
Indeksikorotus (2,8 %)	21 934
Kilpailukykyopimuksen vaikutus ammattikorkeakoulujen talousarviorahoitukseen toimintaan	300
Korkeakoulujen aloituspaikkamäärän lisääminen	16 000
Mekaanisen puurakentamisen ammattikorkeakoulutus	240
Opetusmetsäkompensatio	306
Perusrahoituksen vahvistaminen (HO 2019)	20 000
Team Finland knowledge (siirto momentille 24.01.01)	-338
Yhteensä	64 045

2020 talousarvio	898 989 000
2019 talousarvio	834 944 000
2018 tilinpäätös	826 250 000

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 079 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen maksuosuuksien maksamiseen Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskukselle (CERN), Euroopan eteläiselle observatoriolle (ESO), Euroopan molekyylibiologian laboratoriolle (EMBL), Euroopan molekyylibiologian konferenssille (EMBC), Euroopan Yliopistoinstituutille (EUI), eurooppalaiselle synkrotonisäteilykeskukselle (ESRF) ja Euroopan antiprotoni- ja ionitutkimuslaitokselle (FAIR) sekä vastaaville kansainvälisille tieteellisille järjestöille.

Selvitysosa: Jäsenmaksuosuudet määräytyvät pääsääntöisesti jäsenmaiden kansantuoteosuuksien perusteella järjestöjen tekemien päätösten mukaisesti.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kansantuoteosuuksien ja valuuttakurssimuutosten aiheuttama jäsenmaksujen muutos	107
Yhteensä	107

2020 talousarvio	20 079 000
2019 talousarvio	19 972 000
2018 tilinpäätös	18 105 780

(86.) *Valtion rahoitus ammattikorkeakoulujen pääomaan* (siirtomääräraha 2 v)

2018 tilinpäätös	24 000 000
------------------	------------

(89.) *Valtion rahoitus yliopistojen pääomasijoituksiin* (kiinteä määräraha)

2018 tilinpäätös	46 000 000
------------------	------------

70. Opintotuki

Selvitysosa: Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite opintotukitoimille on

— Opiskeluajan toimeentulon turvaaminen ja opintotuen mitoittaminen siten, että mahdollistetaan tasa-arvoiset edellytykset osaamistason parantamiseen tukemalla omaehtoiseen koulutukseen hakeutumista ja päätoimista opiskelua.

Opintotuen vaikuttavuutta arvioidaan määräajoin toteutettavilla tutkimushankkeilla.

Opintotukilain (65/1994) mukainen opintotuki koostuu opintorahasta, opintorahan huoltajakorotuksesta, asumislisästä ja opintolainan valtiontakauksesta. Opintotuen tarkoituksena on turvata opintojen aikaista toimeentuloa.

Opintolaina korostaa koulutuksen investointiluonnetta ja se on maksettava takaisin. Opintolainaa nostanut ja määräajassa korkeakoulututkinnon suorittanut on oikeutettu lainahyvitykseen tai opintolainavähennykseen, minkä tarkoituksena on kannustaa tutkinnon suorittamiseen tavoiteajassa.

Opintojen päätyttyä voidaan opintolainojen erääntyneet korot maksaa pienituloiselle opintovelalliselle korkoavustuksena valtion varoista ilman takaisinmaksuvelvollisuutta. Korkoavustus turvaa siten lainan takaisinmaksua ehkäisten samalla valtion takausvastuun kasvu.

Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuen tarkoituksena on mahdollistaa kohtuuhintainen päivittäinen ruokailu. Avustusta myönnettäessä sovelletaan korkeakouluopiskelijoiden ruokailun tukemisen perusteista annettua valtioneuvoston asetusta (54/2012).

Koulumatkatukilain (48/1997) mukainen koulumatkatuki korvaa oppivelvollisuusiän ylittäneille tarkoitettuja perusopintoja, lukio-opintoja tai ammatillisia opintoja harjoittavan opiskelijan kohtuulliset päivittävät koulumatkakustannukset. Koulumatkakustannusten laskentaperusteista säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella (465/2019).

Opintotuen toimeenpanotehtävät hoitaa Kansaneläkelaitos yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa opintotukitoiminnan yleisestä johtamisesta, ohjauksesta ja kehittämisestä.

Toiminnallinen tuloksellisuus ja toiminnalliset tavoitteet

Opintotukea kehitetään osaamistason vahvistamiseksi siten, että järjestelmä edistää suunnitelmallista ja päätoimista opiskelua ja opintoaikojen lyhenemistä.

Opintotukimäärärahat ja opintotuen saajat

	2016	2018	2020 arvio
Opintotukimenot (milj. euroa)			
Opintoraha			
— korkea-aste	371,9	279,5	288,0
— toinen aste	131,8	125,3	142,9
Asumislisä	264,6	9,2	23,0
Koulumatkatuki	49,0	45,7	54,0
Ateriatuki	31	30,3	31,6
Opintotuen saajat			
Opintoraha			
— korkea-aste	188 525	189 760	186 500
— toinen aste	127 227	117 677	113 000
Asumislisä			
— korkea-aste	155 349	19 070	19 000
— toinen aste	62 101	3 592	3 600
Koulumatkatuki	65 380	64 001	65 500
Valtiontakauksen saajat			
Korkea-aste	185 980	189 411	192 000
Toinen aste	48 024	59 227	62 000

Valtion takaamien opintolainojen lainakanta oli vuoden 2018 lopussa 3 400,9 milj. euroa. Opintolainaa oli vuoden 2018 lopussa 439 212 henkilöllä. Keskimääräinen opintolainan määrä oli ammatillisen perustutkinnon suorittaneella 7 400 euroa, ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneella 11 900 euroa ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneella 12 900 euroa.

Määrärahan mitoituserusteet

	2016	2018	2020 arvio
Keskimääräinen opintotuki			
Opintoraha, €/kk			

	2016	2018	2020 arvio
Keskimääräinen opintotuki			
— korkea-aste	296	248	251
— toinen aste	170	182	196
Asumislisä, €/kk	199	203	202
Koulumatkatuki, €/kk	174	153	159

Vuonna 2020 määrärahan mitoituksessa säännönmukaisesti opintorahaa saavien määräksi arvioidaan 224 500, joista korkeakouluopiskelijoita on 141 500 ja muita opiskelijoita 83 000. Asumislisän saajamääräksi arvioidaan 12 000. Koulumatkatuen säännönmukaisen saajamäärän arvioidaan olevan 35 000 opiskelijaa.

Opintorahan perusmäärä (euroa/kk)

	1.8.2019	1.8.2020 (arvio ¹)
— vanhempiensa luona asuvat, alle 20-vuotiaat	38,66	39,09
— vanhempiensa luona asuvat, 20 vuotta täyttäneet	81,39	82,30
— muualla asuvat, alle 18-vuotiaat	101,74	102,87
— muualla asuvat, 18 vuotta täyttäneet	250,28	253,07
— avioliitossa olevat	250,28	253,07
— alle 18-vuotiasta lasta huoltavat	325,28	353,18

¹ KEL-indeksin mukaiset euromäärät ovat arvioita 1.8.2020 lukien, lopulliset pisteluvut vahvistetaan lokakuussa 2019.

- Vanhempien tulot voivat pienentää tai korottaa opintorahan määrää.
- Lasta huoltavalle opiskelijalle maksettavan opintorahan huoltajakorotuksen määrä on 100 euroa kuukaudessa.
- Opintorahan vähävaraikorotukseen oikeutettu alle 20-vuotias sekä pienituloisen perheen alle 17-vuotias lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelija on oikeutettu oppimateriaalilisään (46,80 €/kk).
- Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa opiskelevan asumislisän määrä on 210 euroa kuukaudessa.
- Koulumatkatukea myönnetään, kun opiskelijan yhdensuuntainen koulumatka on vähintään kymmenen kilometriä ja koulumatkakustannukset ovat yli 54 euroa kuukaudessa. Opiskelijan omavastuuosuus on 43 euroa kuukaudessa.

Opintotuen saajamäärän ja käyttöasteen arvioitu kehitys

	2016	2018	2020 arvio
Lukio	26 971 (25 %)	25 525 (25 %)	25 000 (24 %)
Ammatillinen koulutus	96 953 (65 %)	86 303 (61 %)	88 000 (62 %)
Ammattikorkeakoulu	90 700 (67 %)	90 634 (67 %)	90 000 (67 %)
Yliopisto	88 148 (63 %)	88 525 (63 %)	89 000 (63 %)

01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 639 000 euroa.

Selvitysosa: Opintotuen muutoksenhakulautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena opintotuki- ja koulumatkatukiasioissa (laki opintotuen muutoksenhakulautakunnasta 1080/2012). Vuonna 2020 arvioidaan valituksia tulevan vireille noin 3 500. Valitusten tavoitteellinen keskimääräinen käsittelyaika on korkeintaan 7 kuukautta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-3
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	8
Palkkausten tarkistukset	-1
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	2
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-2
Yhteensä	4
<hr/>	
2020 talousarvio	639 000
2019 talousarvio	635 000
2018 tilinpäätös	619 000

52. Opintolainojen valtiontakaus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 84 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/1994) mukaisista valtiontakauksista aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Opintolainahyvitys	55 000 000
Takausvastuusuoritukset	17 000 000
Maksuvapautukset	6 000 000
Tileistä poistot	6 000 000
Korkoavustukset	200 000
Yhteensä	84 200 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Korkeakoulututkinnon määräajassa suorittaneiden määrän vaikutus hyvitysmenoihin	25 000
Yhteensä	25 000

2020 talousarvio 84 200 000

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

2019 talousarvio	59 200 000
2018 tilinpäätös	50 252 684

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 453 850 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/1994) mukaisten opintorahan ja asumislisän maksamiseen.

Selvitysosa: Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi opintotukilain muuttamisesta siten, että opintorahan huoltajakorotusta korotetaan 1.1.2020 lukien 25 eurolla kuukaudessa ja opintorahat sidotaan KEL-indeksiin 1.8.2020.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Korkeakouluopiskelijoiden opintorahat	288 000 000
Muiden oppilaitosten opiskelijoiden opintorahat	142 850 000
Asumislisä	23 000 000
Yhteensä	453 850 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Alle 18-vuotiaiden opintorahan ja asumislisän tarveharkinnan lievennys	930
Aloittajapaikkojen lisäys korkea-asteella	4 000
Ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärän ja tarvearvion täsmentyminen	-8 466
Asumislisämenojen täsmentyminen	3 000
Huoltajakorotuksen korotus 25 €/kk 1.1.2020 (HO 2019)	3 000
Lähihoitajakoulutuksen lisäys ja osaajapulaan vastaaminen	1 650
Opintorahan sitominen indeksiin 1.8.2020 (HO 2019)	2 400
Oppimateriaalilisä	5 200
Yhteensä	11 714

2020 talousarvio	453 850 000
2019 talousarvio	442 136 000
2018 tilinpäätös	414 096 918

57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 32 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksen maksamiseen opiskelijaravintoloille Suomessa suomalaisessa korkeakoulussa alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa, ammattikorkeakoulututkintoa tai ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden sekä opintotukeen oikeuttaviin korkeakoulujen ammatillisiin täydennyskoulutusohjelmiin, erikoistumiskoulutusohjelmiin taikka ammatilliseen kelpoisuuteen tai virkakelpoisuuteen tähtääviin lisäopintoihin osallistuvien opiskelijoiden aterioiden hinnan alentamiseksi 1,94 eurolla ateriaa kohti

2) ylimääräisen avustuksen maksamiseen muualla kuin korkeakoulun tiloissa sijaitsevan opiskelijaravintolan pitäjälle enintään 1 euro, kuitenkin enintään opiskeljaruokailusta aiheutuvien tila- ja laitekustannusten määrä, sellaista ateriaa kohden, josta maksetaan ateriataukea.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki	29 500 000
Opiskelijaravintoloiden ylimääräinen avustus	2 500 000
Yhteensä	32 000 000
2020 talousarvio	32 000 000
2019 talousarvio	31 626 000
2018 tilinpäätös	30 266 582

59. Koulumatkatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 54 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) mukaisen tuen maksamiseen.

Selvitysosa: Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa eräiden koulumatkakustannusten laskentaperusteista (544/2015) säädettäviä laskennallisten kustannusten perusteita voidaan tarkistaa kustannuskehityksen perusteella 1.8.2020 lukien.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Lähihoitajakoulutuksen lisäys ja osajapulaan vastaaminen	400
Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen opiskelijoiden ottaminen koulumatkatuen piiriin	100
Yhteensä	500
2020 talousarvio	54 000 000
2019 talousarvio	53 500 000
2018 tilinpäätös	45 658 705

80. Taide ja kulttuuri

Selvitysosa: Edistetään opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan strategia 2025 mukaisia yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita. Tavoitteiden saavuttamista edistetään erityisesti taide- ja taiteilija-, kulttuuriperintö-, kirjasto-, kulttuurivienti-, tekijänoikeus- ja audiovisuaalisen politiikan keinoilla.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

- *Luova työ ja tuotanto:* Taiteellisen ja muun luovan työn tekemisen edellytykset parantuvat ja tuotannon sekä jakelun muodot monipuolistuvat.
- *Osallisuus ja osallistuminen kulttuuriin:* Osallisuus kulttuuriin lisääntyy ja eri väestöryhmien erot osallistumisessa kaventuvat.
- *Kulttuurin perusta ja elinvoimaisuus:* Kulttuurin perusta on vahva ja elinvoimainen.

Luova työ ja tuotanto: Taiteellisen ja muun luovan työn tekemisen edellytykset parantuvat ja tuotannon sekä jakelun muodot monipuolistuvat

Luovan työn ja taiteellisen ilmaisun muodot ovat monipuolistuneet ja toimintaympäristö muuttunut. Taiteen alat, niiden toimintamuodot ja rakenteet poikkeavat toisistaan. Taiteilijoiden ja muiden luovan työn tekijöiden asema työmarkkinoilla vaihtelee riippuen siitä, tehdäänkö työtä ammatinharjoittajina, työntekijöinä, yrittäjinä tai itsensä työllistäjinä. Taiteilijoiden toimeentulo on jäänyt jälkeen muun väestön tulotason kehityksestä. Taiteilija-apurahojen määrä ja koko on pysynyt pitkään entisellä tasolla tai heikentynyt ottaen huomioon yleinen kustannustason nousu. Tarvitaan toimia, joilla vahvistetaan taiteilijan toimeentuloa ja asemaa työmarkkinoilla

Luovan alan yritysten tarpeet eivät tule riittävästi huomioiduiksi rahoitus- ja tukijärjestelmissä. Luovan osaamisen laajempi hyödyntäminen lisääisi osaltaan taiteilijoiden ja luovan työn tekijöiden toimeentulomahdollisuuksia.

Globalisaatio lisää kilpailua mutta myös uudenlaisia mahdollisuuksia taide- ja kulttuurituotteiden markkinoilla. Tarvitaan välittäjäportaan toimintaedellytysten vahvistamista ja muita toimenpiteitä, jotka parantavat suomalaisten toimijoiden edellytyksiä pärjätä globaaleilla markkinoilla.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

- Kehitetään taiteilijoiden ja taiteen asemaan vaikuttavia tuki- ja edistämisyjärjestelmiä rahoituksellisesti ja rakenteellisesti ottaen huomioon taiteen ja sen toimintaympäristön muutokset.
- Uudistetaan yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmä.
- Tuetaan luovien alojen kasvua vahvistamalla kulttuurisisältöjen tuotekehityksen, viennin ja kansainvälistymisen sekä kulttuurimatkailun edellytyksiä.

	2017	2018	2019	2020
Tavoitteeseen liittyvät tunnusluvut	toteutuma	toteutuma	arvio	arvio
<i>Taiteilijat</i>				
— vuosiapurahan saajien/hakemusten määrä	271/2 268	294/2 548	300/2 500	300/2 500

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2017	2018	2019	2020
Tavoitteeseen liittyvät tunnusluvut	toteutuma	toteutuma	arvio	arvio
— pääkaupunkiseudulla asuvien osuus kaikista Taiteen edistämiskeskuksen apurahojen hakijoista/saajista (sis. yhteisöt), %	46/48	49/51	46/48	46/48
— taiteilijaeläkkeiden kokonaismäärä (31.12.)	1 076	1 073	1 070	1 070
— uusien taiteilijaeläkkeiden saajien määrä suhteessa hakijoiden määrään, %	11,80	10,90	10,70	11,0
— taidealan ammattien työttömät työnhakijat	7 144	6 217	6 500	6 500
<i>Kulttuurin toimiala</i>				
— kulttuuriammateissa päätyössään toimivat (työvoimatutkimus)	127 000	-	127 500	127 000
— kulttuurialan yritysten toimipaikat	21 636	-	21 000	21 500
— kulttuurialan yritysten henkilöstö	54 592	-	55 000	55 300
— kulttuurialan yritysten liikevaihto (mrd. euroa)	13,9	-	14,0	14,2
— pelialan yritysten liikevaihto (mrd. euroa)	2,6	-	2,8	2,8

Osallisuus ja osallistuminen kulttuuriin: Osallisuus kulttuuriin lisääntyy ja eri väestöryhmien erot osallistumisessa kaventuvat

Taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen on tärkeää yhteiskunnan monimuotoisuudessa ja alueiden erilaistuksessa. Osallisuus kulttuuriin edellyttää kulttuuristen oikeuksien toteutumista ja yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet takaavia taide- ja kulttuuripalveluja. Kulttuuripalvelujen tuottamiseen ja levittämiseen tarvitaan uudenlaista yhteistyötä eri toimijoiden kesken sekä uusia malleja erityisesti vähän kulttuuripalveluja käyttävien tavoittamiseksi. Myös digitaalisia palveluja sekä digitaalisuuden hyödyntämistä kulttuurialan toimijoiden yleistyössä on tarpeen kehittää.

Kunnissa tapahtuva kulttuuritoiminta koskee kaikkia kansalaisia. Kuntien välillä on eroja kulttuuripalveluissa ja taide- ja kulttuurilähtöisten hyvinvointipalveluiden tarjonnassa. Vuonna 2019 voimaantulleen uuden kuntien kulttuuritoimintaa koskevan lain lähtökohta on monipuolistuneen väestörakenteen huomioon ottaminen kulttuuritoimintaa ja -palveluja järjestettäessä. Lain tavoitteiden ja tehtävien toteuttamiseen kunnat tarvitsevat tukea. Yleisten kirjastojen toimintoja ja palveluja kehitetään vuoden 2017 kirjastolain pohjalta. Alueellisesti kattavaa ja monimuotoista taide- ja kulttuurifestivaalitoimintaa edistetään vuoteen 2025 ulottuvan toimintaohjelman mukaisesti. Taiteen perusopetusjärjestelmää uudistetaan.

Taide ja kulttuuri lisäävät ihmisten hyvinvointia, minkä vuoksi niiden tulee näkyä ja vaikuttaa ihmisten arjessa, kuten varhaiskasvatuksessa ja koulupäivän yhteydessä tapahtuvassa harrastustoiminnassa, elinympäristöissä sekä sosiaali- ja terveystoimen palveluissa. Yhteiskunnan moninaisuuden tulisi näkyä nykyistä paremmin taiteen ja kulttuurin toimialan toiminnoissa ja palveluissa.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

— Taide-, kulttuuri- ja kirjastopalveluja on saatavilla eri väestöryhmien tarpeisiin ja palvelujen käyttö pysyy vähintään vakiintuneella tasolla.

	2017	2018	2019	2020
Tavoitteeseen liittyvät mittarit	toteutuma	toteutuma	tavoite	tavoite

Kansalliset taidelaitokset

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

Tavoitteeseen liittyvät mittarit	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2019 tavoite	2020 tavoite
— Suomen kansallisoopperan ja -baletin esitysten määrä	587	654	647	600
— Suomen kansallisoopperan ja -baletin maksavat kävijät, 1 000 henk.	229	231	230	230
— Suomen kansallisoopperan ja -baletin yleisökontaktit, 1 000 henk.	297	290	320	300
— Suomen Kansallisteatterin esitysten määrä	1 274	1 264	1 220	1 000
— Suomen Kansallisteatterin maksavat kävijät, 1 000 henk.	197	1783	175	125
— Suomen Kansallisteatterin yleisökontaktit, 1 000 henk.	213	195	195	160
— Kansallisgallerian kokoelma- ja erikoisnäyttelyiden määrä	17	18	19	20
— Kansallisgallerian maksavat kävijät, 1 000 henk.	794	679	760	700
— Kansallisgallerian yleisökontaktit, 1 000 henk.	2 754	2 242	2 900	2 900
<i>Valtionosuutta saavat teatterit, orkesterit ja museot</i>				
— teattereiden esitysten määrä	12 600	12 100	12 600	12 200
— teattereiden kävijät, 1 000 henk.	2 230	2 251	2 200	2 200
— orkestereiden konserttien määrä	2 492	2 800	2 800	2 800
— orkestereiden konserttien kuulijat, 1 000 henk.	940	961	960	960
— museoiden kävijät (VOS-museot ja muut päätoimisesti hoidetut museot), 1 000 henk.	6 700	7 129	6 800	7 000
<i>Elokuva</i>				
— Kotimaisten elokuvien teatteriensi-illat	40	41	40	40
— kotimaisten elokuvien katsojat elokuvateattereissa, 1 000 henk.	2 398	1 900	2 000	2 000
<i>Yleiset kirjastot</i>				
— pää- ja sivukirjastojen määrä, kpl	719	719	718	717
— yleisten kirjastojen kokonaislainaus, 1 000 kpl	85 215	84 516	85 000	85 000
— fyysiset kirjastokäynnit, 1 000 kpl	50 076	49 824	50 000	51 000
— kirjastojen verkkokäynnit, 1 000 kpl	36 978	38 036	40 000	43 000
— kirjastojen järjestämien tapahtumien osallistujat, 1 000 henk.	963	959	961	963
<i>Kuntien kulttuuritoiminta</i>				
Kulttuuritoiminnan nettokäyttökustannukset: ka. €asukas (sis. taiteen perusopetus, kirjastot, museot ja näyttelyt, teatteri, tanssi ja sirkus, musiikki, muu kulttuuritoiminta)	141	-	141	141

— Käynnistetään taiteen perusopetuksen rahoitusjärjestelmän uudistaminen taiteen perusopetuksen saavutettavuuden vahvistamiseksi.

— Vahvistetaan kulttuurista moninaisuutta taide- ja kulttuuritoiminnoissa laatimalla sitä koskeva ohjelma ja käynnistämällä toimenpiteiden toteuttaminen.

— Hyvinvointia ja terveyttä edistävä taide- ja kulttuuripalvelutoiminta vakiintuu osaksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Kulttuurin perusta ja elinvoimaisuus: Kulttuurin perusta on vahva ja elinvoimainen

Jo yli puolet toimialan valtion rahoituksesta rahoitetaan rahapelitoiminnan voittovaroin. Tämä on ongelma erityisesti rahapelitoiminnan tuloutuksen vähentyessä ja uhkaa johtaa taiteen ja kulttuurin kokonaisrahoituksen vähenemiseen.

Kulttuurin toimialan rahoitusjärjestelmien kehittämisessä on tärkeää pitää yllä tasapaino rahoituksen ennakoitavuuden ja joustavuuden välillä. Museoita koskeva valtionosuusjärjestelmän uudistus on käynnissä. Järjestelmää on tarpeen uudistaa myös esittävien taiteiden osalta. Kulttuuriperintöalalla muinaismuistolain ajantasaistaminen on monivuotinen prosessi. Kulttuuriperintöä on tarpeen käsitellä muutoinkin aiempaa monipuolisemmin sen hyödyntämismahdollisuuksien ja yhteiskunnallisten vaikutusten näkökulmasta. Kulttuuriaineistojen digitointia on tarpeen jatkaa, jolloin aineistot saadaan laajasti käytettäviksi ja niiden pitkäaikaissäilytys tulee turvatuksi.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

- Käynnistetään esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen.
- Aloitetaan muinaismuistolain uudistaminen ja käynnistetään eri hallinnonaloja koskevan kulttuuriperintöstrategian laatiminen.
- Tuetaan kulttuuriperintöaineistojen digitaalisen saatavuuden, käytön ja pitkäaikaissäilytyksen lisääntymistä.
- Museoiden rahoitusjärjestelmä uudistuu vuonna 2018 valmistuneen työryhmäesityksen pohjalta. Uudistus sisältää museolain kokonaisuudistamisen ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain muuttamisen. Myös Taiteen edistämiskeskuksen esittävän taiteen valtionavustusjärjestelmää uudistetaan.

	2017	2018	2019	2020
Finna -palvelu	toteutuma	toteutuma	tavoite	tavoite
Aineistoja tarjoavien organisaatioiden määrä	230	344	370	390
Haettavissa oleva aineistomäärä	13,6 milj.	15,3 milj.	17 milj.	18 milj.
Verkossa saatavilla olevat aineistot	1,9 milj.	1,9 milj.	2,2 milj.	2,5 milj.
Verkkokäynnit	23,6 milj.	31,3 milj.	35 milj.	40 milj.

- Tuetaan taide- ja kulttuurilaitosten perustamis- ja peruskorjaushankkeita.

01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 117 000 euroa.

Selvitysosa: Taiteen edistämiskeskus on taiteen rahoitus-, kehittämis- ja palveluvirasto, jonka tehtävänä on edistää taidetta kansallisesti ja kansainvälisesti. Myös kulttuurin edistäminen kuuluu viraston tehtäviin siltä osin kuin se ei kuulu muun viranomaisen tehtävään. Virasto tukee taitelijan mahdollisuuksia tehdä taiteellista työtä ja saada työstään toimeentuloa, luo mahdollisuuksia alan yhteisöille pitkäjänteiseen työhön, edistää taiteen laatua, uudistumista, monimuotoisuutta ja kansainvälisyyttä. Virasto vahvistaa taiteen ja kulttuurin avulla yhteiskunnan demokraattista ja tasa-arvoista kehitystä ja tukee yhteiskunnan henkistä ja taloudellista hyvinvointia.

Taiteen edistämiskeskus rahoittaa taiteilijoiden työtä ja erilaisten yhteisöjen toimintaa vuosittain. Virasto edistää taiteen ja taiteilijoiden asemaa sekä taiteen ja kulttuuripalveluiden saavutettavuutta ja saatavuutta kehittämisohjelmilla ja muilla palveluilla.

Viraston yhteydessä toimii luottamuselimiä, joita ovat valtion taidetoimikunnat, alueelliset taidetoimikunnat sekä Kirjailijoiden ja kääntäjien kirjastoapurahalautakunta ja Kuvataiteen näyttöapurahalautakunta. Niiden tehtävänä on myöntää vertaisarviointiin perustuen apurahoja, toimia oman toimialansa asiantuntijana ja osallistua viraston strategian laadintaan.

Viraston yhteydessä toimii taideneuvosto. Sen tehtävänä on päättää valtion taidetoimikuntien määrästä, niiden tarkemmista nimistä ja toimialoista. Taideneuvosto myös nimeää jäsenet valtion taidetoimikuntiin ja alueellisiin taidetoimikuntiin ja esittää taiteen akateemikon arvonimeä.

Taiteen edistämiskeskuksen tehtävä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- Edistää taiteilijoiden toimeentuloa ja työllisyyttä.
- Vahvistaa demokraattisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan kehitystä taiteen ja kulttuurin avulla.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Taiteen edistämiskeskukselle seuraavat toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet:

- Uudistetaan viraston yhteydessä toimivien vertaisarviointia tekevien luottamuselinten toimintaa ja rakennetta.
- Uudistetaan virastorakennetta ja alueellisia palveluita.

	2017	2018	2019	2020
Tuloksellisuuden tunnusluvut	toteutuma	toteutuma	tavoite/arvio	tavoite/arvio
Valtionavustus- ja apurahahakemukset	14 000	13 661	14 700	12 000
Myönteiset valtionavustus- ja apurahapäätökset	3 369	3 283	3 100	3 000
Apuraha-/avustushakemuksen käsittelyaika (keskimäärin viikkoa)	15	21	15	14
Tukimuotojen lukumäärä	24	23	21	19
Toimielinten lukumäärä	24	23	24	20
Henkisten voimavarojen hallinta				
Henkilötyövuodet	87	87	91	91
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,5	3,5	3,5	3,6

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018	2019	2020
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	4 353	4 125	4 127
Bruttotulot	32	10	10
Nettomenot	4 321	4 115	4 117
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	676		

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2018	2019	2020
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	350		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)			-13
JTS-miljardin tuottavuussäästö			-9
Lomarahojen alentaminen (Kiky)			45
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa			-15
Palkkausten tarkistukset			-7
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)			10
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)			-9
Yhteensä			2

2020 talousarvio	4 117 000
2019 talousarvio	4 115 000
2018 tilinpäätös	3 995 000

03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 308 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) perusparannushankkeiden rahoittamiseen
- 2) kalusto- ja laitehankintoihin.

Selvitysosa: Suomenlinnan hoitokunta vastaa Unescon maailmanperintöluetteloon otetun ja kansainvälisesti merkittävän Suomenlinnan rakennuskulttuurimuistomerkin restauroinnista, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä kohteen perusinformaation tuottamisesta ja jakamisesta yleisölle.

Suomenlinnan hoitokunnan tehtävänä on kulttuuriperintökokonaisuuden säilyttäminen kansallisten suojelutavoitteiden ja maailmanperintösopimuksen velvoittamalla tavalla.

Suomenlinnan hoitokunnan tehtävänä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- Vastata Suomenlinnan maailmanperintökohteen esimerkillisestä hoidosta, ylläpidosta ja esittelystä siten, että linnoitusalue säilyy elinvoimaisena ja vetovoimaisena.
- Huolehtia, että rakenteet ja rakennukset säilyvät edustavina, suunnittelun ja rakentamisen taso on hyvä ja asukkaiden sekä kävijöiden tyytyväisyys pysyy korkealla tasolla.
- Noudattaa Unescon edellyttämän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisia toimia Suomenlinnan maailmanperintökohteen tunnetuksi tekemisessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Suomenlinnan hoitokunnalle seuraavat tavoitteet:

- Vahvistetaan Suomenlinnan elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta sekä tehostetaan hoitokunnan vuokratilojen kunnossapitoa. Maailmanperintökohteen rakennuksia ja ympäristöä hoidetaan kestävästi.
- Saatetaan käyttökuuntoon vajaan käytössä tai korjauksen takia tyhjillään olevat huoneistot Suomenlinnan kunnostusohjelman (2019—2022) mukaisesti. Tavoitteena on vuokratuottojen kasvu sekä 95 prosentin käyttöaste vuokra-asunnoissa. Huoneistojen vuokria korotetaan tulosopimuksen ja Suomenlinnan hoitokunnan johtokunnan tekemien linjausten mukaisesti siten, että vuokrien jälkeenjääneisyys suhteessa yleiseen vuokratasoon kurotaan asteittain umpeen. Tarkoitus on, että perittävät vuokrat tulevat osaltaan kattamaan kiinteistöjen ylläpidon ja kiinteistökustannusten nousun aiheuttamat kustannukset.

	2017	2018	2019	2020
Tuloksellisuuden tunnusluvut	toteutuma	tavoite/arv toteutuma	tavoite/arv io	tavoite/arv io
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus				
Suomenlinnan paikallistaloudellinen vaikutus (milj. euroa)	40	23	50	45
Toiminnallinen tehokkuus				
Vuokra-asuntojen käyttöaste, %	94	94,2	95	95
Vuokratuotot, kasvu %	-1,0	1,0	0,5	0,5
Henkisten voimavarojen hallinta				
Henkilötyövuodet	76,8	81,1	79	79
Työtyytyväisyysindeksi (VMbaro)	3,7	3,6	3,8	3,6

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018	2019	2020
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	8 982	8 594	8 808
Bruttotulot	6 737	6 485	6 500
Nettomenot	2 245	2 109	2 308
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	381		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	425		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma, liiketaloudelliset suoritteet (1 000 euroa)

	2018	2019	2020
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	6 619	6 550	6 600
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	6 502	6 450	6 500
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	118	100	100

	2018	2019	2020
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Kustannusvastaavuus, %	102	102	101

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Asuntojen huolto- ja muuttokorjaukset			200
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)			-12
JTS-miljardin tuottavuussäästö			-5
Lomarahojen alentaminen (Kiky)			19
Palkkausten tarkistukset			-3
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)			4
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)			-4
Yhteensä			199

2020 talousarvio	2 308 000
2019 talousarvio	2 109 000
2018 tilinpäätös	2 290 000

04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 021 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalusto- ja laitehankintoihin.

Selvitysosa: Museovirasto on kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristön viranomainen, asiantuntija ja tiedontuottaja. Museovirasto vastaa kulttuuriperintötiedon keräämisestä ja säilyttämisestä, kulttuuriympäristön ja kulttuuriomaisuuden suojelusta, museoalan ohjaamisesta ja kehittämisestä sekä kulttuuriperintöalan kansainvälisten sopimusten asiantuntijuudesta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Museovirasto ja siihen kuuluva Suomen kansallismuseo vastaavat kulttuurihistoriallisesta kansalliskokoelmasta ja järjestävät kohteissaan näyttely- ja yleisöpalveluja.

Museoviraston tehtävänä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- Huolehtia monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä tarjoamalla tietoa ja osaamista kulttuuriperinnön ja -ympäristön kehittämiseksi ja suojelemiseksi.
- Osallistua aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön kulttuuriperinnön merkityksen ja mahdollisuuksien tunnistamiseksi ja hyödyntämiseksi.
- Parantaa kulttuuriperinnön fyysistä, tiedollista ja kulttuurista saavutettavuutta ja osallisuutta kulttuuriperintöön.
- Kehittää palveluita asiakaslähtöisesti ja vuorovaikutteisesti sekä lisätä aineistojen sähköistä saatavuutta ja käyttöä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Museovirastolle seuraavat tavoitteet:

— Kulttuuriympäristöstrategian, maailmanperintöstrategian ja museopoliittisen ohjelman linjauksia toteutetaan toiminnassa läpäisevästi.

— Kulttuuriympäristötyössä painotetaan valtakunnallisia tehtäviä, valtion erityisiä vastuita sekä aluetason museoiden tukea ja ohjausta. Työssä korostuu ennakoivuus ja ohjelmallinen suojelupolitiikka. Vahvistetaan toimintaa kansainvälisten kulttuuriperintösopimusten toimeenpanossa ja eurooppalaisessa, pohjoismaisessa ja Itämeren alueen kulttuuriperintöyhteistyössä. Aineistoja ja prosesseja muutetaan digitaaliseen muotoon.

— Kansallismuseo tuottaa monipuolista kansallista ja kansainvälistä ohjelmistoa. Museo- ja nähtävyyshankkeita kehitetään alueellisina vetovoimatekijöinä.

	2017	2018	2019	2020
Tuloksellisuuden tunnusluvut	toteutuma	toteutuma	tavoite/arvio	tavoite/arvio
Tuotokset ja laadunhallinta				
Objektien katselumäärät Finna-palvelussa, kpl	1 207 722	635 050	700 000	800 000
Sähköisesti luetteloitujen objektien saatavuus Finna-palvelussa, kpl	215 765	265 813	275 000	290 000
Museoiden ja linnojen kokonaiskävijämäärä	681 209	710 896	685 000	690 000
Toiminnallinen tehokkuus				
Museo- ja linnassakäynnin keskihinta, euroa	2,04	2,19	2,12	2,12
Museo- ja linnassakäynnin keskitulo, euroa	3,48	4,36	3,86	3,86
Henkisten voimavarojen hallinta				
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,69	3,77	3,6	3,7
Henkilötyövuodet	242	267	250	260

Toiminnan tulot ja menot (1 000 euroa)

	2018	2019	2020
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	26 759	23 299	24 521
Bruttotulot	5 931	3 300	3 500
Nettomenot	20 828	19 999	21 021
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 807		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	1 930		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Muinaisjäännösten hallinnasta ja hoidosta aiheutuvat tehtävät (ns. KiVa-kohteet)	50
Vantaan kokoelma- ja konservointikeskuksen vuokra (II LTA 2018)	560
Vuokramenojen indeksitarkistus 1,5 %	96
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-23
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-42
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	181
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-978
Palkkausten tarkistukset	-28
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	44

Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-38
Tasomuutos	1 200
Yhteensä	1 022

2020 talousarvio	21 021 000
2019 I lisätalousarvio	1 000 000
2019 talousarvio	19 999 000
2018 tilinpäätös	19 952 000

05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 211 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalusto- ja laitehankintoihin.

Selvitysosa: Näkövammaisten kirjasto (Celia) on saavutettavan kirjallisuuden ja julkaisemisen asiantuntijakeskus. Celia tuottaa ja välittää kirjallisuutta saavutettavassa muodossa, kuten äänikirjoina ja pistekirjoina, yhteistyössä kirjastojen ja kustantajien kanssa.

Celia tuottaa uusia kauno-, tieto- ja oppikirjanimekkeitä noin 1 300. Celia tuottaa lukemisesteisten koululaisten ja toisen asteen opiskelijoiden oppimateriaalia sekä tutkintoa suorittavien korkea-asteen opiskelijoiden tutkintovaatimuksissa olevia kirjoja tuotantopolitiikan mukaisesti.

Celia välittää kirjallisuutta asiakkaiden käyttöön noin miljoona kertaa vuodessa yhteistyössä yleisten kirjastojen ja korkeakoulukirjastojen sekä muiden yhteisöjen kanssa. Verkkolainauksen osuus kaikista lainoista kasvaa. Palvelu on asiakkaille maksutonta. Asiantuntijatoiminnan painopisteenä on saavutettavan julkaisemisen edistäminen.

Näkövammaisten kirjaston tehtävänä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- Ehkäistä eriarvoistumista ja tukea yhdenvertaisia mahdollisuuksia lukemiseen ja oppimiseen.
- Lisätä uusien asiakkaiden pääsyä Celian palveluiden piiriin Celian ja yleisten kirjastojen ja oppilaitosten yhteistyömallin mukaisesti.
- Vastata lasten ja nuorten lisääntyneeseen aineistojen kysyntään ja käyttöön laatimalla lasten ja nuorten palvelustrategia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Näkövammaisten kirjasto Celialle seuraavat tavoitteet:

- Kirjallisten sisältöjen saavutettavuutta lukemisesteisille henkilöille parannetaan tuottamalla monipuolisia neuvonta- ja asiantuntijapalveluita sekä vahvistamalla yhteistyötä kustantajien, sisällöntuottajien, oppilaitosten ja yhteisöjen kanssa.
- Celian verkkopalveluiden ja cd-lainauksen käyttöön ohjaamisessa vahvistetaan kumppanuuksia yleisten kirjastojen, korkeakoulukirjastojen ja järjestöjen kanssa.
- Kokoelmapolitiikan uudistamisessa yhdistetään kauno-, tieto- ja oppikirjojen tuotantopolitiikat ottaen huomioon muiden toimijoiden tuottamat saavutettavat julkaisut ja niiden saatavuus.

	2017	2018	2019	2020
Tuloksellisuuden tunnusluvut	toteutuma	toteutuma	tavoite/arvio	tavoite/arvio
Lukemisesteisten henkilöiden kirjallinen tieto- ja kulttuurivaranto				
— Celian kirjatutanto, uusien nimekkeiden määrä	1 390	1 434	1 300	1300
— Saavutettavan julkaisemisen suositukset, saavutettavuusneuvonta ja -koulutukset, lkm	34	28	30	40
Kirjastopalvelujen saatavuus lukemisesteisille henkilöille				
— Celian palveluita säännöllisesti käyttävät lapset ja nuoret	1 747	8 927	10 000	11 000
Toiminnallinen tehokkuus				
— Asiakkaita palveluiden piirissä	39 000	45 567	52 000	55 000
— Oppikirjatoimitusten määrä	13 885	45 938	52 000	57 000
Sähköisten palveluiden käyttö				
— Sähköisiä palveluja käyttävien määrä	13 895	31 340	36 000	42 000
— Verkkolainojen osuus kokonaislainauksesta, %	48	60	68	73
Henkisten voimavarojen hallinta				
— Henkilötyövuodet	42,6	42	43	45
— Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,12	3,31	3,5	3,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2018	2019	2020
	toteutuma	varsinainen talousarvio	esitys
Bruttomenot	5 214	5 309	5 241
Bruttotulot	98	110	30
Nettomenot	5 116	5 199	5 211
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	1 094		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle		867	

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Cd-jakeluun tarvittavien polttorobottien hankinta	-100
Näkövammaisten verkkojakelun uudistaminen	20
Saavutettavuuden edistäminen	75
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-4
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-12
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	37
Palkkausten tarkistukset	-5
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	9
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-8
Yhteensä	12

2020 talousarvio

5 211 000

2019 talousarvio	5 199 000
2018 tilinpäätös	4 889 000

06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 747 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kaluste- ja laitehankintoihin
- 2) avustusten maksamiseen
- 3) enintään 240 000 euroa esitystoiminnan ja muun maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen.

Selvitysosa: Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI) tallettaa ja säilyttää elokuvia, televisio- ja radio-ohjelmia, edistää audiovisuaalista kulttuuriperintöä sekä turvaa lasten kehitystä ja hyvinvointia mediaympäristössä.

KAVI hankkii kokoelmiinsa lakisääteisen talletusvelvollisuuden alaisia filmi- ja videotuotannon esityskopioita ja oheismateriaaleja, tallentaa digitaalisesti radion ja television ohjelmavirtaa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymän suunnitelman mukaisesti, ottaa vastaan kotimaisten radio- ja tv-ohjelmien alkuperäislaatuista tallenteita lakisääteisinä talletuksina sekä valvoo kuvaohjelmien tarjoamista ja kuvaohjelmaluokittelijoiden työtä julkisen valvontasuunnitelman mukaisesti. KAVI ylläpitää rekisteriä kuvaohjelmien tarjoajista ja kuvaohjelmaluokittelijoista sekä julkista kuvaohjelmaluetteloa. KAVI tarjoaa koulutusta, ohjausta ja tukipalveluita kuvaohjelmaluokittelijoille ja kuvaohjelmien tarjoajille sekä ylläpitää ja kehittää luokitteluohjelmistoa.

Kansallisen audiovisuaalisen instituutin tehtävä yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa on:

- Kotimaisen kulttuuriperinnön saavutettavuutta ja käytettävyyttä lisätään digitoimalla aineistoja ja kokoelmia sekä tarjoamalla digitoituja sisältöjä yleisön saataville Kansallisen digitaalisen kirjaston asiakasliittymä FINNAn sekä KAVIn radio- ja tv-arkiston katselu- ja kuuntelupisteiden kautta.
- Elokuvakulttuurin ja -kasvatuksen yleisöpohjaa monipuolistetaan ja elokuvakulttuurin saavutettavuutta lisätään erityisesti kouluille, lapsille ja nuorille.
- Kriittistä medialukutaitoa ja mediakasvatusta edistetään ja lapsille turvallista mediaympäristöä tuetaan valvomalla kuvaohjelmien tarjontaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa Kansalliselle audiovisuaaliselle instituutille seuraavat tavoitteet:

	2019			
	2017	2018	tavoite/arvio	2020
Tuloksellisuuden tunnusluvut	toteutuma	toteutuma	vio	tavoite/arvio

Tuotokset ja laadunhallinta

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

	2019			
	2017	2018	tavoite/ar	2020
Tuloksellisuuden tunnusluvut	toteutuma	toteutuma	vio	tavoite/arvio
— Kokoelmien hoito/arkistoidut elokuvat, lkm	136 183	137 386	142 500	143 700
— Maksulliset palvelut/esitystoiminnan katsojamäärät	53 674	50 330	53 000	53 000
— Digitaalisesti talletettu ohjelmavirta teratavuina (rtva) ¹	501	548	601	651
— Mediakasvatuksen tiedotuskampanjat	10	7	10	10
— Kuvaohjelmien tarjontaan kohdistuvien valvontatapahtumien määrä	42	33	40	30
Toiminnallinen tehokkuus				
— Kokoelma- ja arkistotyö yht., euroa/elokuva	24,4	24,5	23,6	24,16
— Radio- ja tv-arkisto yht. euroa/talletettu ohjelmavirta teratavuua	2 937	2 422	2 450	2 127
— Kuvaohjelmien luokittelun kustannukset, euroa/ohjelma ²	105	145	108	126
— Luokittelijoiden valvonnan kustannukset, euroa/ohjelma ³	245	272	200	230
Henkisten voimavarojen hallinta				
— Henkilötyövuodet	84	79	78	76
— Työtyytyväisyysindeksi (VMBaro)	3,28	3,34	3,5	3,5

¹⁾ Kumulatiivinen kertymä. Luvussa huomioitu Ylen vanha digitoitu, omatuotantoinen aineisto, jota toimitetaan KAVIin vuodesta 2014 eteenpäin.

²⁾ Tilauksesta luokitellut

³⁾ Uudelleenluokitellut

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2019		
	2018	varsinainen	2020
	toteutuma	talousarvio	esitys
Bruttomenot	7 248	7 550	7 487
Bruttotulot	836	800	740
Nettomenot	6 411	6 750	6 747
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	841		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	441		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Digitaalisten asiakaspalveluiden kehittäminen ja viraston toimintaedellytysten turvaaminen	-130
Kertamenon poistuminen	-80
MTV:n analogisten videoaineistojen digitointi	50
Museoesineiden ja oheisaineistojen siirto	100
Televisiolähetysten kaappauspalvelun uudistaminen	60
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-5

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-14
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	56
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-32
Palkkausten tarkistukset	-10
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	15
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-13
Yhteensä	-3

2020 talousarvio	6 747 000
2019 talousarvio	6 750 000
2018 tilinpäätös	6 011 000

16. Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 508 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ylimääräisistä taiteilijaeläkkeistä (194/2016) annetun lain mukaisten taiteilijaeläkkeiden maksamiseen
- 2) aiemmin myönnettyjen sanomalehtimieseläkkeiden sekä taiteilijaeläkkeisiin liittyvien perhe-eläkkeiden maksamiseen
- 3) enintään 2 015 000 euroa uusiin taiteilijaeläkkeisiin sekä taiteilijaeläkkeisiin liittyviin perhe-eläkkeisiin siten, että enintään saadaan myöntää täyttä eläkettä vastaavina 100 ylimääräistä taiteilijaeläkettä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Kohdan 3 määrärahaan sisältyy enintään kaksi täydeksi eläkkeeksi korotettavaa osaeläkettä.

Selvitysosa: Ylimääräinen taiteilijaeläke vuonna 2019 on 1 363,50 euroa kuukaudessa. Osaeläke on puolet täyden eläkkeen määrästä. Ylimääräistä taiteilijaeläkettä tarkistetaan kalenterivuositain siten kuin työntekijän eläkelain (395/2006) 98 §:ssä säädetään. Määräraha on laskettu vuoden 2020 arvioidussa TyEL-indeksitasossa (2622).

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Eläkkeiden indeksitarkistus	283
Taiteilijaeläkkeiden määrän lisäys	1 000
Yhteensä	1 283

2020 talousarvio	20 508 000
2019 talousarvio	19 225 000
2018 tilinpäätös	17 959 257

20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshoiteiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 160 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Museoviraston käytössä olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kulttuuri- ja nähtävyyshoiteiden tilakustannuksiin.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Vuokramenojen indeksitarkistus, 1,5 %	238
Vuokramenojen indeksitarkistus (JTS 2020-2023)	118
Yhteensä	356
2020 talousarvio	16 160 000
2019 talousarvio	15 804 000
2018 tilinpäätös	15 686 000

30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 770 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) yleisistä kirjastoista annetun lain (1492/2016) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten kirjastojen valtionavustusten maksamiseen
- 2) yleisille kirjastoille tuotettujen tietokanta- ja aineistopalvelujen sekä kirjastojen sisältötuotantoon liittyvien valtionavustusten maksamiseen
- 3) viittomakielisen kirjaston toimintaan liittyvien valtionavustusten maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Avustukset valtakunnalliseen ja alueellisiin kehittämistehtäviin	2 650 000
Avustukset kirjastojen sisältötuotantoon, yleisten kirjastojen erityisiin tehtäviin sekä yleisten kirjastojen tietokanta- ja aineistopalvelujen tuottamiseen	900 000
Avustus viittomakielisen kirjaston toimintaan	220 000
Yhteensä	3 770 000

Yleisten kirjastojen toiminnalla edistetään väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Valtionavustuksilla tuetaan yleisten kirjastojen yhdenvertaista toimintaa ja toiminnan alueellista kehittämistä. Tavoitteena on turvata yleisten kirjastojen verkon toimivuus, toiminnan laatu sekä tiedon ja kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus koko väestölle.

Kirjastotoimen vaikuttavuutta arvioidaan kirjastojen käytön, aineistohankintojen, henkilöstövoimavarojen ja saatavuuden indikaattoreilla.

Eräitä kirjastotoimen tunnuslukuja	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
Kirjahankinta, kpl/1 000 asukasta	288	305	310	315
Muu aineistohankinta, kpl/1 000 asukasta	43	43	43	43
Henkilötyövuodet/1 000 asukasta	0,7	0,7	0,7	0,7
Aukiolotunnit, 1 000 tuntia	1 647	1 797	1 800	1 850
Fyysiset käynnit, kpl/asukas	9,1	9,1	9,2	9,3
Verkkokäynnit, kpl/asukas	6,7	6,9	7,1	7,3
Lainaukset, kpl/asukas	15,6	15,4	15,6	15,8
Toimintakustannukset, euroa/asukas	57	58	58	58

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertaluonteisen erän poisto	-860
Kustannustason arvioitu muutos (2,7 %)	70
Yhteensä	-790

2020 talousarvio	3 770 000
2019 talousarvio	4 560 000
2018 tilinpäätös	3 700 000

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden, orkestereiden ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 68 941 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten teattereiden, orkestereiden ja museoiden valtionosuuksien maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on teattereilla enintään 2 469, orkestereilla enintään 1 033 ja museoilla enintään 1 250.

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

Selvitysosa: Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä keskimääräinen arvonlisäveroton yksikköhinta on teattereilla 58 452 euroa, orkestereilla 52 036 euroa ja museoilla 72 023 euroa henkilötyövuotta kohden.

Museoiden alueellisiin tehtäviin on tarkoitus osoittaa enintään 170 henkilötyövuotta. Museoiden valtakunnallisiin tehtäviin on tarkoitus myöntää harkinnanvaraista korotusta enintään 5 800 000 euroa.

Esittävän taiteen valtionosuusuudistuksen toimeenpanoon liittyvään vapaan ammattilaiskentän kehittämiseen on tarkoitus myöntää harkinnanvaraista valtionavustusta enintään 3 000 000 euroa.

Lakisääteisiin valtionosuuksiin on lisäksi myönnetty yhteensä 57 971 000 euroa momentilla 29.80.52.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

	Valtionosuudet budjettivaroista (mom. 29.80.31)	Valtionosuudet rahapelitoiminnan voittovaroista (mom. 29.80.52)	Yhteensä
Teattereiden valtionosuus	31 669 000	26 069 000	57 738 000
Orkestereiden valtionosuus	9 826 000	10 137 000	19 963 000
Museoiden valtionosuus	24 446 000	21 765 000	46 211 000
Esittävän taiteen vos—uudistus	3 000 000	—	3 000 000
Yhteensä	68 941 000	57 971 000	126 912 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

AV-kannustinjärjestelmän käyttöönotto (siirron palautus momentilta 32.20.40)	250
Esittävän taiteen vos-järjestelmän uudistaminen (HO 2019)	2 000
Kertamenon poistuminen	-595
Kilpailukyky sopimuksen vaikutus valtionosuuteen; teatterit, orkesterit, museot	983
Kustannustason arvioitu muutos (2,7 %)	3 716
Kustannustason tarkistus, museot	1 034
Kustannustason tarkistus, orkesterit	309
Kustannustason tarkistus, teatterit	4 221
Lakisääteiset muutokset kustannuspohjaan, museot	96
Lakisääteiset muutokset kustannuspohjaan, orkesterit	140
Lakisääteiset muutokset kustannuspohjaan, teatterit	90
Museoiden valtionosuusjärjestelmän uudistaminen ja esittävän taiteen valtionavustus	5 000
Rahapeli tuottoennusteen alenemisesta aiheutuva kompensatio edunsaajille	4 620
Yhteensä	21 864

2020 talousarvio	68 941 000
2019 talousarvio	47 077 000
2018 tilinpäätös	48 815 161

33. Valtionavustukset kuntien ja alueiden kulttuuritoiminnan kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten myöntämiseen kuntien ja alueiden kulttuuritoiminnan kehittämiseen.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitettu kunnille, joiden toimintaympäristö on haasteellinen esimerkiksi sijainnin tai palvelu- ja väestörakenteen vuoksi ja se on tarkoitus kohdentaa asukkaiden yhdenvertaisuuden vahvistamiseen, palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden ja monipuolisuuden edistämiseen.

Momentti on uusi.

2020 talousarvio	5 500 000
------------------	-----------

(35.) Valtionavustus Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden merkkihankkeen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

2018 tilinpäätös	8 000 000
------------------	-----------

40. Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 252 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvauksen maksamiseen Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon.

Selvitysosa: Valtion ja Helsingin kaupungin kesken solmitun Suomenlinnan liikenteen hoitoa koskevan sopimuksen mukaisesti valtio ja kaupunki yhdessä vastaavat Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappiosta.

2020 talousarvio	252 000
2019 talousarvio	252 000
2018 tilinpäätös	239 616

41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 26 648 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) enintään 11 000 000 euroa tekijänoikeuslain (404/1961) mukaiseen yksityisen kopioinnin hyvitykseen ja sen järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) enintään 15 648 000 euroa suojattujen teosten tekijöille maksettavaan lainauskorvaukseen ja sen järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahasta maksetaan tekijänoikeudella suojattujen teosten tekijöille ja muille oikeudenhaltijoille hyvitystä teoksen kappaleiden valmistamisesta yksityiseen käyttöön sekä tekijänoikeuslakiin perustuvia korvauksia kirjastoissa tapahtuvasta teosten lainaamisesta sekä julkisen rahoituksen piirissä olevissa kulttuuriperintölaitoksissa tapahtuvasta suojatun aineiston käytöstä tekijänoikeuksien haltijoita edustavien järjestöjen kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertamenon poistaminen	-2 000
Yksityisen kopioinnin kokonaismäärän muutos	-2 000
Yksityisen kopioinnin kokonaismäärän tarkistus	4 000
Yhteensä	0
<hr/>	
2020 talousarvio	26 648 000
2019 talousarvio	26 648 000
2018 tilinpäätös	26 648 000

50. *Eräät avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 390 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) avustuksiin Bulevardin Teatteriyhdistys ry:n toimintaan
- 2) rakentamisen prosenttiperiaatteen edistämiseen
- 3) kulttuurimatkailun vahvistamiseen
- 4) lukuliikkeen toiminnan jatkamiseen
- 5) lastenkulttuurin avustamiseen
- 6) Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeen avustamiseen
- 7) taiteilijoiden toimeentulo- ja sosiaaliturvaselvityksistä aiheutuviin kustannuksiin
- 8) Kansallisgallerian arvonnisäveromenojen korvaamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

Bulevardin teatteriyhdistys ry:n toimintaan	290 000
Rakentamisen prosenttiperiaatteen edistäminen	500 000
Kulttuurimatkailun vahvistaminen	3 000 000
Lukuliikkeen toiminnan jatkaminen	1 000 000
Lastenkulttuurin yleis- ja hankeavustukset	3 000 000
Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026	200 000
Taiteilija-allianssiselvitys	100 000
Kansallisgallerian arvonalisäveromenojen korvaaminen	300 000
Yhteensä	8 390 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026	200
Kansallisgallerian arvonalisäveromenojen kompensatio	300
Kertamenojen poisto	-530
Kulttuurimatkailun vahvistaminen (HO 2019)	3 000
Lastenkulttuurin yleis- ja hankeavustukset (HO 2019)	3 000
Lukeva-liike: Lukuliikkeen toiminnan jatkaminen (HO 2019)	1 000
Matkailu 4.0	-150
Rakentamisen prosenttiperiaatteen edistäminen (HO 2019)	500
Rauhanjärjestöjen ja Ihmisoikeusliitto ry:n avustukset (siirto momentille 25.01.50)	-400
Taiteilija-allianssin jatkoselvitys	100
Yhteensä	7 020

2020 talousarvio	8 390 000
2019 II lisätalousarvio	3 000 000
2019 talousarvio	1 370 000
2018 tilinpäätös	9 380 000

51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 708 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtion taiteilija-apurahoista annetun lain (734/1969) 3 §:n mukaisten 545 apurahavuotta vastaavien taiteilija-apurahojen sekä 3 §:n 2 momentin mukaisten erittäin ansioituneille taiteenharjoittajille myönnettävien valtion taiteilija-apurahojen maksamiseen

2) eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain (1080/1983) mukaisiin apurahoihin ja avustuksiin.

Yksittäisten apurahakausien keskeyttämiset ja jatkamiset keskeyttämisen jälkeen voivat aiheuttaa muutoksia määrärahan maksuerien kohdentumisessa eri vuosille.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Valtion taiteilija-apurahat (545 kpl)	13 080 000
Kirjailijoiden ja kääntäjien apurahat ja avustukset	3 100 000
Taiteilijaprofessoriapurahat (22 kpl)	528 000
Yhteensä	16 708 000

Taiteilija-apurahan suuruus vuonna 2020 on 2 000,00 euroa/kk. Taiteilija-apurahoja tarkistetaan valtion virkamiesten palkkatarkistuksia vastaavasti Taiteen edistämiskeskuksen päätöksellä. Kirjailijoiden ja kääntäjien apurahojen kokonaismäärä on 10 % edellisenä kalenterivuonna kuntien ylläpitämiin yleisiin kirjastoihin hankittuun kirjallisuuteen käytetystä rahamäärästä.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Taiteilija-apurahojen tason korotus (HO 2019)	1 814
Palkkausten tarkistukset	41
Yhteensä	1 855

2020 talousarvio	16 708 000
2019 talousarvio	14 853 000
2018 tilinpäätös	14 333 188

52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 257 570 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) taiteen ja kulttuurin edistämisen rahoittamiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti
- 2) Taiteen edistämiskeskukselta annetun lain mukaisiin Taiteen edistämiskeskuksen, taideneuvoston ja taidetoimikuntien myöntämiin apurahiin ja avustuksiin, enintään 960 000 euroa eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaisiin apurahiin sekä enintään 42 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja siitä aiheutuviin menoihin Taiteen edistämiskeskuksen määräaikaisiin taiteen edistämisen tehtäviin
- 3) taideteosten hankkimiseen valtion taideteostoimikunnan kokoelmaan Kansallisgalleriasta annetun lain (889/2013) mukaisesti
- 4) tekijänoikeuslain (404/1961) 55 §:ssä säädetyn tekijänoikeusneuvoston toimintamenoihin sekä tekijänoikeusasioiden neuvottelukunnan ja tekijänoikeusselvitysten kuluihin

5) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten sekä teatteri- ja orkesterilain (730/1992) 6 a §:n mukaisen avustusten maksamiseen teattereille ja orkestereille

6) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja yleisistä kirjastoista annetun lain (1492/2016) 18 §:n mukaisten valtionavustusten maksamiseen kirjastoille ja yleisten kirjastojen valtion aluehallinnolle kirjastotoimen alueelliseen ja muuhun kehittämiseen sekä menoihin, jotka aiheutuvat vähälevikkisen laatukirjallisuuden ja vähälevikkisten kulttuurilehtien hankinnoista yleisiin kirjastoihin

7) museolain (314/2019) sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen museoille sekä muuhun museo- ja kulttuuriperintöalan tukemiseen

8) Suomen elokuvasäätiölle elokuvien käsikirjoittamiseen, tuotantoon, jakeluun ja muun elokuvakulttuuriin tukemiseen elokuvataiteen edistämisestä annetun lain (28/2000) nojalla sekä enintään 2 745 000 euroa Suomen elokuvasäätiön tukitoiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseen

9) rakennusperinnön suojelusta annetun lain (498/2010) nojalla suojeltujen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten entistämiseen ja parantamiseen

10) Unescon kulttuuriperintöä koskevien yleissopimusten toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin

11) valtionavustuksena käyttökustannuksiin Suomen Kansallisoopperalle ja -baletille enintään 37 997 000 euroa, Suomen Kansallisteatterille enintään 11 391 000 euroa ja Kansallisgallerialle enintään 13 195 000 euroa

12) taide- ja kulttuuripolitiikan tutkimus-, selvitys- ja tiedotustoiminnan palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen sekä valtion virastojen kulttuuria koskeviin kokeilu- ja tutkimushankkeisiin sekä Luova Eurooppa -ohjelman hallinnointiin ja kansalliseen vastinrahoitukseen

13) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen kansainvälisten kulttuuriperintösopimusten toimeenpanon määräaikaisiin tehtäviin.

Kohdasta 2 myönnettävät eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaiset apurahat sekä kohdan 3 määräraha budjetoidaan maksuperusteisina. Kohdassa 2 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

---

1) Luova työ ja tuotanto

Elokuva

Esittävä taide (musiikki, tanssi, teatteri ja sirkus)

Kirjallisuus

Visuaalinen ja rakennustaide sekä muotoilu

Kulttuurin tuotanto ja levitys

2) Osallisuus ja osallistuminen kulttuuriin

Kirjastot ja tiedon saatavuus

Kulttuuripalvelut ja kulttuuritoiminta	
3) Kulttuurin perusta ja jatkuvuus	
Museot ja kulttuuriperintö	
Kulttuuritilat	
Kansalliset kulttuurilaitokset	
Kulttuurikasvatus sekä kulttuuripolitiikan tutkimus ja kehittäminen	
Yhteensä	257 570 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Audiovisuaalisen kannustinjärjestelmän käyttöönotto rahapelitoiminnan jakamattomista voittovaroista	-250
Esittävän taiteen vos-järjestelmän uudistaminen rahapelitoiminnan jakamattomista voittovaroista	2 000
Kansallisteatterin pienen näyttämön peruskorjauksen suunnittelu rahapelitoiminnan jakamattomista voittovaroista	-1 000
Kertamenon poisto	-4 364
Musiikkitalon urkuhankinta rahapelitoiminnan jakamattomista voittovaroista	-500
Suomen Kansallisteatterin pienen näyttämön peruskorjaus rahapelitoiminnan jakamattomista voittovaroista (tulevaisuusinvestointi HO 2019)	20 000
Tasomuutos	-4 576
Yhteensä	11 310

Momentin määräraha on muutettu kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	257 570 000
2019 talousarvio	246 260 000
2018 tilinpäätös	238 839 355

53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 25 842 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen myöntämiseen valtion omistamissa toimitiloissa toimivien taide- ja kulttuurilaitosten sekä -yhteisöjen tilakustannuksiin.

Selvitysosa: Määrärahaa on tarkoitus käyttää 14:n valtakunnallisesti merkittävän taide- ja kulttuurilaitoksen tilakustannusten avustamiseen.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kansallisoopperan ja -baletin tilahankkeet	110
Vuokramenojen indeksitarkistus	400
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-1 535
Yhteensä	-1 025

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

2020 talousarvio	25 842 000
2019 talousarvio	26 867 000
2018 tilinpäätös	26 159 810

55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 950 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Digitaalisen kulttuuriperinnön kokonaisuuden toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin
- 2) keskeisten priorisoitujen museo- ja kulttuuriperintöaineistojen suunnitelmallisesta digitoinnista aiheutuviin kustannuksiin
- 3) museoiden sisältötuotannon tukemiseen
- 4) digitaalisessa muodossa olevien kulttuuriperintöaineistojen saatavuutta, käyttöä ja säilyttämistä parantavien järjestelmien ja palveluiden ylläpitoon ja kehittämiseen sekä kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteisen hakupalvelun kehittämiseen ja liittämiseen osaksi Euroopan digitaalista kirjastoa Europeanaa
- 5) kulttuuri- ja kulttuuriperintöaineistojen digitointia, digitaalista saatavuutta ja pitkäaikaissäilytystä koskevan osaamisen kehittämisestä ja jakamisesta aiheutuviin kustannuksiin
- 6) valtion virastoille ja laitoksille kulttuuriperintöaineistojen digitoinnista ja digitaalisten kulttuuriperintöaineistojen säilyttämisestä aiheutuviin kustannuksiin
- 7) enintään kymmentä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

2020 talousarvio	1 950 000
2019 talousarvio	1 950 000
2018 tilinpäätös	1 950 000

72. Kansallisgallerian kokoelman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 739 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Kansallisgallerian taidehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

2020 talousarvio	739 000
2019 talousarvio	739 000
2018 tilinpäätös	739 000

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 499 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kiinteistövarallisuuden perusparannuksista ja kunnossapidosta sekä pienehköistä uudisrakennushankkeista aiheutuvien investointimenojen maksamiseen ja museolaivojen korjaustöistä aiheutuviin kustannuksiin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Museovirasto	1 599 000
2.	Suomenlinnan hoitokunta	4 900 000
Yhteensä		6 499 000

Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelman kohdan 2. osalta enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Valtuus

Käyttösuunnitelman kohdan 2. hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2020 jälkeen aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 4 000 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Muinaisjäännösten hoitotoimenpiteet (ns. KiVA-kohteet)	800
Suomenlinnan Länsi-Mustasaaren pesutupa-, sauna- ja lämpökeskusrakennuksen korjaus	700
Suomenlinnan varuskuntakorttelin asuntojen korjaus	700
Suomenlinnan vierasvenesataman palveluiden parantaminen	400
Yhteensä	2 600

2020 talousarvio	6 499 000
2019 I lisätalousarvio	790 000
2019 talousarvio	3 899 000
2018 tilinpäätös	3 688 000

95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää muinaismuistolain (295/1963) toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen.

2020 talousarvio	50 000
2019 talousarvio	50 000
2018 tilinpäätös	—

(96.) *Lahjoitus Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääomaan* (siirtomääräraha 2 v)

2018 tilinpäätös	7 000 000
------------------	-----------

90. Liikuntatoimi

Selvitysosa: Liikuntatoimen tehtävänä on liikunnan edistäminen. Valtio ja kunnat luovat edellytyksiä liikunnalle. Liikunnan järjestämisestä vastaavat pääasiassa liikuntajärjestöt.

Liikuntapolitiikan päämääränä on liikunnan tasa-arvoinen ja yhdenvertainen edistäminen, väestön fyysisen aktiivisuuden, osallisuuden ja liikunnallisen elämäntavan lisääminen. Liikunnallisen elämäntavan perusta luodaan varhaiskasvatuksessa, koulussa, perheissä ja liikuntaharrastuksissa. Liikunnan edistämistoimenpiteitä suunnataan kaikkiin elämänkulun vaiheisiin liikuntaolosuhteita kehittämällä, tukemalla liikuntaseurojen ja -järjestöjen toimintaa sekä huippu-urheilua. Erityisesti liikkumattomuuden ja liian vähäisen fyysisen aktiivisuuden aiheuttamat yksilölliset ja yhteiskunnalliset haasteet tunnistetaan, ja niihin pyritään vastaamaan sekä ministeriön omilla toimenpiteillä että poikkihallinnollisella yhteistyöllä koko valtioneuvostossa.

Liikunnan toimialan johtaminen ja ohjausjärjestelmät perustuvat tiedolla johtamisen periaatteelle sekä liikuntapoliittisten toimenpiteiden vaikutusten jatkuvalle arvioinnille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa liikuntapolitiikalle seuraavat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

- Liikunnallinen elämäntapa yleistyy
- Liikunta on yhdenvertaisesti saavutettavissa
- Liikunta ja urheilu lisäävät osallistumista.

Liikuntatoimen toiminnalliset tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet

Valtakunnallisia ja paikallisia liikuntaolosuhteita kehitetään systemaattisesti. Liikuntapaikkarakentamisen avustamisessa painotetaan ensisijaisesti laadukkaiden ja laajoille käyttäjäryhmille suunnattujen liikuntapaikkojen rakentamista ja peruskorjaamista.

Liikunnan kansalaistoiminta on aktiivista ja osallistavaa. Tuetaan liikunnan kansalaisjärjestötoimintaa, paikallista seuratoimintaa ja matalan kynnyksen liikuntatoimintaa. Tuetaan liikunnan koulutuskeskusten vapaatavoitteista koulutustoimintaa ja sen laadun kehittämistä. Vahvistetaan liikuntajärjestöjen edellytyksiä hakea ja järjestää kansainvälisiä urheilun suur tapahtumia ja liikuntajärjestöjen kansainvälisiä yhteistyö- ja vaikuttamismahdollisuuksia.

Liikunnan harrastaminen eri väestöryhmissä lisääntyy. Tuetaan liikunnan edistämishankkeita koko elämänkulussa. Avustetaan liikunnan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa lisääviä hankkeita. Tuetaan

maahanmuuttajien kotouttamista liikunnan avulla. Parannetaan eri väestöryhmien osallistumismahdollisuuksia liikunta-alan vapaatavoitteiseen koulutukseen. Tuetaan Liikkuva opiskelu -ohjelmaa.

Kehitetään huippu-urheilua kansainvälisen menestyksen, korkeatasoisen osaamisen ja urheilun arvostuksen vahvistamiseksi. Tuetaan lahjakkaiden urheilijoiden valmentautumisen edellytyksiä, kehitetään urheilu-uran ja opiskelun yhdistämisen mahdollisuuksia ja valmentautumisen toimintaympäristöjen kehittämistä. Tuetaan lajien välisen yhteistyön vahvistumista ja lajiliittojen mahdollisuuksia edistää oman lajinsa huippu-urheilumenestystä. Vahvistetaan liikunnan ja huippu-urheilun eettisiä toimenpiteitä avustamalla Suomen Urheilun Eettisen Keskuksen (SUEK) toimintaa.

Toimialan osaaminen ja tietopohja vahvistuvat ja tietoa hyödynnetään päätöksenteossa tehokkaasti. Tuetaan ja kehitetään liikunta-alan tutkimus- ja tiedonvälitystoimintaa liikuntapoliittisen päätöksenteon tarpeiden suunnassa. Vahvistetaan tiedonhankintaa ja hyödyntämistä toimialan avustusvalmisteluissa. Tuetaan tiedon tuotantoa liikuntapaikkarakentamisen ja liikuntaa suosivan yhdyskuntasuunnittelun kehittämiseksi. Kehitetään valtion liikuntaneuvoston liikuntapoliittikan vaikutusten arviointijärjestelmää. Tuetaan Suomessa järjestettäviä liikunnan toimialan kansainvälisiä konferensseja.

Liikunnan asema eri hallinnonalojen päätöksenteossa vahvistuu. Varmistetaan liikunnan edistämisen huomioiminen kuntien strategioissa ja liikuntapoliittisissa toimenpiteissä. Toimeenpannaan OKM:n ja STM:n koordinoimat valtakunnalliset terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan linjaukset ja lisätään vuorovaikutusta toisten hallinnonalojen kanssa. Valtion liikuntaneuvosto arvioi valtionhallinnon eri ministeriöiden toimenpiteiden vaikutuksia liikunnan edistämisessä.

Liikuntapoliittikan tunnuslukuja

	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2020 arvio
Liikuntaa tai urheilua liikunta- ja urheiluseuroissa harrastavien osuus, %¹				
9—13-vuotiaat				
— tytöt	64	64	65	65
— pojat	66	67	65	65
15-vuotiaat				
— tytöt	44	44	44	44
— pojat	47	47	44	44
15—24-vuotiaat				
— tytöt	27	27	26	26
— pojat	24	24	39	39
Vakituisesti useita tunteja viikossa kuntoliikuntaa tai urheilua harrastavien osuus, %²				
20—54-vuotiaat	25	30	31	31
55—74-vuotiaat	12	15	17	17

	2016 toteutuma	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2020 arvio
Liikuntasuosituksen mukaisesti liikkuvien osuudet, %³				
9-vuotiaat				
— tytöt		40	40	40
— pojat		44	52	52
11-vuotiaat				
— tytöt	34	34	40	40
— pojat	47	47	46	46
13-vuotiaat				
— tytöt	22	22	29	29
— pojat	32	32	35	35
15-vuotiaat				
— tytöt	13	13	15	15
— pojat	23	23	23	23
20—54-vuotiaat				
— miehet	18	18	18	18
— naiset	18	18	18	18
Koululaisten MOVE-mittausten 20 m juoksutestin (piip-testi) mediaanitulos (min:sek)				
11-vuotiaat				
— tytöt	4 min 12 s	3 min 58 s	4 min 00 s	4 min 00 s
— pojat	4 min 50 s	4 min 34 s	4 min 29 s	4 min 29 s
15-vuotiaat				
— tytöt	4 min 40 s	4 min 41 s	4 min 40 s	4 min 40 s
— pojat	5 min 40 s	5 min 53 s	6 min 06 s	6 min 06 s
Varusmiespalveluksen astuvien alokkaiden Cooper-juoksutestin keskiarvo (metriä)⁴				
	2 407	2 402	2 403	2 403

¹⁾ 2016 ja 2017 tulokset ovat yhteenvedoarvio seuraavien tutkimusten pohjalta: Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa 2014 ja 2016 sekä Nuorten vapaa-aikatutkimus 2012 ja 2015. Vuoden 2018 9-13-vuotiaiden sekä 15-vuotiaiden tulokset perustuvat Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimukseen 2018. Vuoden 2018 15-24-vuotiaiden tulokset perustuvat lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimukseen 2018, tutkijoilta saatuun aineiston lisäanalyysiin (urheilun- ja liikuntaseurassa vähintään viikoittain liikkujien osuus).

²⁾ Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus ATH sekä FinSote 2017-2018 –tutkimukset (THL). "Kuinka paljon liikutte ja rasitatte itseänne ruumiillisesti vapaa-aikana? Harrastan varsinaista kuntoliikuntaa tai urheilua kuten juoksua, hiihtoa, uintia tai pallopelejä useita tunteja viikossa" osuus (20—54 v. ja 55—74 v. ikäryhmät).

³⁾ Lasten ja nuorten (7-18-vuotiaat) liikuntasuosituksen mukaan tulee liikkua vähintään 1—2 tuntia päivässä monipuolisesti ja ikään sopivalla tavalla. Yli kahden tunnin pituisia istumisjaksoja tulee välttää. Luvut perustuvat Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa 2014, 2016 ja 2018 tutkimuksiin (itsearchoitu liikunta-aktiivisuus). Aikuisväestön osalta suositusten mukaan liikkuvien määrän tulkinna on käytetty UKK-instituutin liikuntapiirakan (www.ukkinstituutti.fi/liikuntapiirakka) mukaista liikunnan määrää. Luvut perustuvat Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimus ATH, (THL), suosituksen mukaisesti kestävyysliikuntaa ja lihaskuntoharjoittelua harrastavat.

⁴⁾ Varusmiesten juoksutestitulokset, 12 minuutin Cooper-testi

(30.) Avustus Liikkuva opiskelu -ohjelmaan (siirtomääräraha 3 v)

Selvitysosa: Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 talousarvio	3 800 000
2018 tilinpäätös	7 000 000

50. Rahapeli-toiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 150 694 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) liikuntalakiin (390/2015), opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (1705/2009) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998) perustuvien valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen sekä muiden urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen tarkoitettujen avustusten maksamiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti

2) kokeilu-, kehittämis-, selvitys- ja ohjelmatoiminnan menoihin

3) enintään 2 300 000 euroa urheilijoiden valmennus- ja harjoitteluapurahojen maksamiseen

4) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisen liikunta-alan yhteistyön, liikuntatieteellisen toiminnan, liikunnan ja huippu-urheilun eettisen ja dopinginvastaisen toiminnan, testaustoiminnan ja dopingin vastaisen kasvatukseen tehostamisen menoihin sekä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tutkijoiden liikuntatieteellisten tutkimushankkeiden ja näiden kanssa yhteistyössä toteutettavien tietojärjestelmä- ja muiden hankkeiden rahoittamiseen

5) enintään 400 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen avustuksen maksamiseen Suomen Urheilumuseosäätiölle

6) valtion liikuntaneuvoston menoihin

7) enintään 370 000 euroa ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain (1419/2014) mukaisiin eläkkeisiin

8) enintään 30 000 euroa Pro Urheilu ja Piikkarit -tunnustusten maksamiseen

9) liikunnan aluehallinnon toiminnan menoihin

10) Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeeseen

11) enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kunnan liikuntatoimen valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on 12,00 euroa asukasta kohden.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden perusteena olevien opiskelijavuorokausien enimmäismäärä on 279 900 ja alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivien enimmäismäärä on 53 000. Mainittujen määrien estämättä määrärahaa saa käyttää valtionosuuksien oikaisupäätöksistä aiheutuviin menoihin.

Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten yksikköhinta on 16,60 euroa opiskelijapäivää kohden.

Kohtien 3 ja 7 määrärahat budjetoidaan maksuperusteisina.

Kohdan 7 määrärahaa saa käyttää enintään 16 täyttä eläkettä vastaavan ylimääräisen urheilijaeläkkeen myöntämiseen.

Kohdassa 11 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

<i>Liikunnan yhdenvertaiseen saavutettavuuteen</i>	33 865 000
Liikuntapaikkarakentamisen avustamiseen	32 365 000
Liikunnan yhdenvertaisuuteen	1 500 000
<i>Liikuntaan ja urheiluun osallistuminen</i>	64 277 000
Liikunnan kansalaistoimintaan	45 397 000
Huippu-urheiluun	12 650 000
Liikunnan ja urheilun suur tapahtumiin	1 600 000
Liikunnan ja urheilun eettiseen toimintaan	4 150 000
Kansainväliseen yhteistyöhön	480 000
<i>Koko väestön liikunnan edistäminen</i>	28 260 000
Valtionosuudet kuntien liikuntatoimintaan	19 560 000
Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen	8 700 000
<i>Liikunnan osaaminen ja tietopohja</i>	24 292 000
Liikunnan koulutuskeskuksille	14 336 000
Liikuntatieteeseen ja tutkimukseen	3 880 000
Tutkimus- ja kehitysyhteisöille sekä koulutustoimintaan	4 120 000
Liikunnan aluehallinnon toimintaan	500 000
Valtion liikuntaneuvoston toimintaan	480 000
Opetus- ja kulttuuriministeriön käytettäväksi	976 000
Yhteensä	150 694 000

Määrärahan mitoituksessa käytetty valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten arvonlisäveroton keskimääräinen yksikköhinta on 88,20 euroa ja arvonlisäverollinen keskimääräinen yksikköhinta on 95,09 euroa opiskelijavuorokautta kohden. Liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuksiin myönnetään 3 717 000 euroa momentilta 29.90.52, josta 3 000 000 euroa on rahapelitoiminnan tuottoennusteen aleneman kompensatiota.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

Dopinginvastaisen toiminnan lisäkustannuksiin	500
Liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuksien siirto momentille 29.90.52	-500
Tampereen monitoimiareenan avustus	-1 000
Tasomuutos	-2 973
Yhteensä	-3 973

Momentin määräraha on muutettu kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	150 694 000
2019 talousarvio	154 667 000
2018 tilinpäätös	163 300 942

52. Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille ja rahoitus liikuntatieteellisten hankkeiden arviointikustannuksiin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 897 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisten valtionosuuksien maksamiseen valtakunnallisille liikunnan koulutuskeskuksille
- 2) enintään 80 000 euroa Suomen Akatemialle liikuntatieteellisten tutkimusten arvioinnin hallintokustannuksiin sekä enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin 29.90.50 määrärahasta osoitetaan valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuksiin yhteensä 13 414 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertameno poisto	-1 000
Kustannustason tarkistus (ml. lomarahojen väliaikaisen leikkauksen päättyminen)	-77
Rahapeliennusteiden alenemisesta aiheutuva kompensatio edunsaajille	3 000
Liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuksien siirto momentilta 29.90.50 dopinginvastaisen toiminnan lisäkustannusten kattamiseksi	500
Yhteensä	2 423

2020 talousarvio	3 897 000
2019 talousarvio	1 474 000
2018 tilinpäätös	1 494 000

54. Avustus Helsingin Olympiastadionin perusparannukseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Helsingin Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeeseen liittyviin uusiin sitoumuksiin siten, että valtion osuus hankkeen kokonaiskustannuksista on yhteensä enintään 140 500 000 euroa edellyttäen, että Helsingin kaupunki osallistuu hankkeen kustannuksiin vähintään yhtä suurella osuudella.

Selvitysosa: Määrärahan tarve aiheutuu Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeen rahoittamisesta.

Momentti on uusi.

2020 talousarvio 10 000 000

56. Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää liikuntapoliittisen selonteon toimeenpanosta aiheutuviin menoihin ja avustuksiin.

Selvitysosa:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ikäihmisten liikkumishanke -pilotointi (HO 2019)	1 000
Lajien tehostamistukeen, ml. vammaisurheilu (HO 2019)	1 000
Seuratuen nosto (HO 2019)	2 000
Tavoitteellisen urheiluharrastuksen tasapuolisiin edellytyksiin kouluissa (HO 2019)	500
Urheiluakatemia- ja valmennuskeskuksille (HO 2019)	2 500
Yhteensä	7 000

2020 talousarvio 7 000 000

91. Nuorisotyö

Selvitysosa: Nuorisotyön ja -politiikan tavoitteena on nuorisolain mukaan edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa, tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista, tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Lähtökohtina ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö. Edellä mainitut tavoitteet koskevat kaikkia Suomessa olevia alle 29-vuotiaita.

Valtion nuorisotyön ja -politiikan strategia-asiakirjana on valtioneuvoston joka neljäs vuosi hyväksymä valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa nuorisotyölle ja -politiikalle seuraavat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

- Nuorten osallisuus lisääntyy ja vaikuttamismahdollisuudet monipuolistuvat
- Nuorten kokemukset yhdenvertaisuudesta, tasa-arvosta, yhteisöllisyydestä ja oikeuksiensa toteutumisesta vahvistuvat
- Nuorten harrastus- ja toimintamahdollisuudet ovat tasavertaisesti saavutettavissa
- Nuorten elämönhallintataidot vahvistuvat.

Nuorisotyön toiminnalliset tavoitteet ja keskeisimmät toimenpiteet

- Toimeenpannaan nuorisolain (1285/2016) mukaista valtakunnallista nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaa vuosille 2020—2023
- Sovitaan valtionapukelpoisiksi hyväksytyjen nuorisoalan osaamiskeskusten kanssa niiden osaamiskeskustehtävistä vuosille 2020-2023
- Käynnistetään nuorisolain tarkistus erityisesti avustusprosessien sujuvoittamisen näkökulmasta, arvioimalla muutostarpeet; kehitetään valtionavustusten prosesseja sekä valtionavustusten vaikutusten arviointia
- Kehitetään nuorisotoimialan tutkimusta ja tiedontuotantoa nuorisotyön ja nuorisopoliittisen päätöksenteon tueksi. Parannetaan Nuorisotilastot.fi -palvelun tunnettua paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan tulosten raportoinnin ja laadun arvioinnin parantamiseksi. Laajennetaan myös palvelun tietopohjaa.

Nuorisotyön tunnuslukuja

	2017 toteutuma	2018 toteutuma	2020 arvio
10—29 -vuotiaat, jotka kuuluvat/ovat mukana järjestötoiminnassa tai vastaavassa (Vapaa-aikatutkimus), %	57	56	58
15—29 -vuotiaat, jotka kokevat kuuluvansa suomalaiseen yhteiskuntaan (Nuorisobarometri), %	75	75	75
15—29 -vuotiaat, jotka kokevat elämän olevan hyvin hallinnassaan (Nuorisobarometri), %	85	85	87
Peruskouluikäiset, joilla ei ole yhtään läheistä ystävää (Kouluterveystutkimus/THL), %	9	9	9
15—29 -vuotiaat, jotka ovat jättäneet harrastuksen aloittamatta rahan puutteen vuoksi (Nuorisobarometri), %	39	39	35
15—29 -vuotiaat, jotka ovat kokeneet syrjintää viimeisen 12 kk aikana (Nuorisobarometri), %	7	7	7
15—29 -vuotiaat, jotka suhtautuvat omaan tulevaisuuteensa optimistisesti (Nuorisobarometri), %	80	79	83
Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä (TEM)	38 300	33 400	28 000

50. Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 54 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) ja nuorisolain (1285/2016) perusteella kuntien nuorisotoimen valtionosuuksiin
- 2) nuorisolakiin (1285/2016) perustuviin valtionavustuksiin valtakunnallisille nuorisotalon järjestöille ja osaamiskeskuksille sekä nuorisokeskusten toimintaan ja rakentamiseen
- 3) nuorisotutkimuksen avustamiseen ja apurahojen maksamiseen, nuorisotyöhön ja -politiikkaan liittyvien selvitysten laatimiseen ja nuorten tieto- ja neuvontatyön, digitaalisen nuorisotyön sekä nuorten kuulemis- ja osallistumisjärjestelmien ja niiden kehittämistoiminnan menoihin
- 4) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisestä nuorisotalon yhteistyöstä aiheutuvien kulujen kattamiseen sekä EU:n ja kansainvälisten toimintaohjelmien tukemiseen
- 5) lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan, liikunnallisen ja kulttuurisen nuorisotyön ja -toiminnan sekä nuorten ympäristökasvatuksen tukemiseen
- 6) nuorten työpajatoiminnan valtakunnalliseen tukeen, etsivään nuorisotyöhön, ehkäisevään päihde- ja huumetyöhön, sosiaaliseen nuorisotyöhön sekä muuhun nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen
- 7) valtion nuorisoneuvoston ja sen jaostojen ja arviointi- ja avustustoimikunnan, saamelaisten nuorisoneuvoston menoihin ja saamenkielisen nuorisokulttuurin vahvistamiseen
- 8) valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman toimeenpanoon, arviointiin ja kehittämiseen
- 9) alueellisen nuorisotoimen menoihin ja nuorisotyön alueelliseen kehittämiseen, Suomen nuorisotyön tilastot paikallisena, alueellisena ja valtakunnallisena kokoavan nuorisotoimialan nuorisotilastot.fi -palvelun ylläpitoon ja kehittämiseen sekä aluehallinnon ja valtion virastojen määräaikaisten nuorisotoimialan hankkeiden toteuttamiseen
- 10) enintään 14 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kuntien nuorisotoimen valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä yksikköhinta on 15,00 euroa alle 29-vuotiasta asukasta kohden.

Kohdassa 10 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Nuorten aktiivinen kansalaisuus

Valtakunnalliset nuorisotalon järjestöt

18 600 000

Talousarvioesitys 2020, Ministeriön ehdotus

Lakisääteiset kansalliset toimikunnat	990 000
<i>Nuorten sosiaalinen vahvistaminen</i>	
Etsivä nuorisotyö ja muu nuorten sosiaalinen vahvistaminen	8 127 000
<i>Nuorten kasvu- ja elinolot, paikallinen ja alueellinen nuorisotyö</i>	
Valtionosuus kuntien nuorisotoimeen	7 904 000
Kasvu- ja elinolot paikallisesti ja alueellisesti	3 670 000
<i>Nuorisotyön ja -politiikan kehittäminen</i>	
Kokeilu, kehittäminen, tutkimus	9 159 000
Kansainvälinen yhteistyö	600 000
Nuorisokeskukset	5 200 000
Yhteensä	54 250 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-1 070
Yhteensä	-1 070

Momentin määräraha on muutettu kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	54 250 000
2019 talousarvio	55 320 000
2018 tilinpäätös	53 294 828

51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 22 603 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön tukemiseen
- 2) etsivän nuorisotyön tukemisesta sekä EU:n Nuorisotakuun toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Työpajatoiminnan tukemiseen	16 300 000
Etsivän nuorisotyön tukemiseen sekä EU:n Nuorisotakuun toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen	6 303 000
Yhteensä	22 603 000

Etsivän nuorisotyön tukemiseen osoitetaan lisäksi 7 127 000 euroa momentilta 29.91.50.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertamenojen poisto	-1 500
Rahapelien tuottoennusteen alenemisesta aiheutuva kompensatio edunsaajille	1 080
Työpajatoiminnan tukeminen (HO 2019)	2 000
Yhteensä	1 580

2020 talousarvio	22 603 000
2019 I lisätalousarvio	300 000
2019 talousarvio	21 023 000
2018 tilinpäätös	19 923 000

52. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 650 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) inarinsaamen, koltansaamen ja pohjoissaamen kulttuuri- ja kielipesätoiminnan tukemiseen
- 2) nuorten yrittäjyys-, talous- ja työelämätaitojen edistämiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Saamelaiden kulttuuri- ja kielipesätoiminta	950 000
Nuorten yrittäjyys-, talous- ja työelämätaitojen edistäminen	700 000
Yhteensä	1 650 000

Saamelaisalueen ulkopuolella tapahtuvan kulttuuri- ja kielipesätoiminnan tukemiseen osoitetaan lisäksi 250 000 euroa momentilta 29.91.50.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertamenojen poisto	-100
Yhteensä	-100

2020 talousarvio	1 650 000
2019 talousarvio	1 750 000
2018 tilinpäätös	1 800 000